

Yhteiskuntatieteellistä ympäristötutkimusta Suomessa vuosilta 1997-2006

Julkaisujen luokitus

osa A: Aikakauslehtiartikkeleita

osa B: Arvioituja kirjoja ja raportteja

osa C: Kirjastotietokannoista löytyneitä julkaisuja

Tytti Viinikainen kokosi kymmenen vuotta sitten suomalaisen yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen bibliografian, joka sisältyy raporttiin ”Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus Suomessa. Katsaus tutkimusaloihin ja kirjallisuuteen.” (Suomen ympäristö 99, Suomen ympäristökeskus, Helsinki 1997). Raportissa määritellään tutkimusala seuraavasti: ”Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus, jota tehdään useilla yhteiskuntatieteellisillä ja humanistisilla tieteenaloilla, tarkastelee ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta sen sosiaalisessa, poliittisessa, taloudellisessa ja eettisessä kontekstissa.” (s. 9) Raportti kattaa vuodet 1990-1996.

Olen koonnut tähän julkaisuluetteloon yhteiskuntatieteelliseen ympäristötutkimukseen liittyviä artikkeleita ja muita julkaisuja vuosilta 1997-2006. Olen valintoja tehdessäni tulkinnut käsitteen ”yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus” laueasti ja sisällyttänyt luetteloon kaikki julkaisut, joiden aihe on jollakin tavalla liittynyt yhteiskunnan ja luonnon välisten suhteiden tutkimukseen. Aika ja voimavarat eivät tässä tapauksessa sallineet kattavaa yhteydenottoa alan tutkijoihin julkaisujen keräämiseksi, vaan olen koonnut tiedot oma-aloitteisesti pääasiassa internetin välityksellä. Professori Yrjö Haila ja yliassistentti Pekka Jokinen antoivat opastusta ja ideoita työn kuluessa.

Olen luokitellut julkaisut noudattaen Tytti Viinikaisen raportissaan käyttämää jaottelua, mutta lisännyt siihen kaksi uutta luokkaa: ”Eläinpolitiikka” (5.7) ja ”Ruokakysymys” (5.8). Moni julkaisu voisi toki sijoittua useaan luokkaan, joten luokittelu on suuntaa-antava.

Luettelo koostuu kolmesta osasta:

A-osa sisältää ympäristötutkimukseen liittyviä tieteellisiä artikkeleita, jotka on julkaistu seuraavissa suomalaisissa yhteiskuntatieteellisissä aikakauslehdissä: Aikuiskasvatus(E), Alue ja Ympäristö, Futura(E), Hallinnon Tutkimus, Historiallinen Aikakauskirja, Janus, Kansantaloudellinen Aikakauskirja, Kasvatus, Kulttuurintutkimus, Kunnallistieteellinen Aikakauskirja, Lakimies(E), Maaseudun Uusi Aika, Metsätieteen Aikakauskirja(E), Niin & Näin, Nuorisotutkimus, Oikeus, Poliitiikka(E), Psykologia(E), Sosiologia(E), Terra(E), Tiede ja Edistys, Tiedotustutkimus, Ulkopoliitiikka, Yhteiskuntasuunnittelu/Yhdyskuntasuunnittelu ja Ympäristöjuridiikka.

(Kirjaimella E merkityt aikakauslehdet ovat tällä hetkellä ainakin osittain luettavissa sähköisessä muodossa ”Elektra”-tietokannassa.)

Käytin valintaperusteena lähinnä artikkelin otsaketta. Olen sisällyttänyt mukaan myös katsaus- ja kolumnityyppisiä kirjoituksia, jos ne ovat olleet laajahkoja.

B-osa sisältää sellaisia yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen kirjoja ja tutkimusraportteja, joista on julkaistu kirja-arvioita, -esittelyjä tai keskustelupuheenvuoroja kohdassa A mainituissa aikakauslehdissä.

C-osa sisältää satunnaisemmin koostuneen valikoiman kirjoja ja tutkimusraportteja sekä joitain artikkeleita, jotka eivät sisälly A- tai B-osaan. En ole käyttänyt näiden julkaisujen valintaan samanlaista ”kattavaa” kriteeriä kuin A- ja B-kohtien julkaisuihin, vaan olen etsinyt viitteet kotimaisista kirjastojen tietokannoista erilaisia hakusanoja käyttäen. Siksi tähän osaan sisältyvät julkaisut on syytä nähdä tavallaan esimerkinomaisina vilkaisuina yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen kenttään; ne täydentävät edellisiä luetteloita. Joitain keskeisiäkin julkaisuja on varmasti jäänyt löytymättä.

19.4.2007

Valto Puhakka

Julkaisujen luokitus

1. Kokooma- ja yleisteokset

2. Ympäristöhistorian tutkimus

- 2.1. Yleisesityksiä
- 2.2. Luonnon muutosten historia
- 2.3. Yhteiskunnan ja luonnon vuorovaikutuksen historia
- 2.4. Aatehistoriallinen tutkimus

3. Ympäristöfilosofian tutkimus

- 3.1. Yleisesityksiä
- 3.2. Ympäristöetiikka
- 3.3. Ympäristötutkimuksen tieteenfilosofia ja metodologia

4. Sosiaalisten ja kulttuuristen rakenteiden tutkimus

- 4.1. Yleisesityksiä eri tieteenaloilta
- 4.2. Ympäristökonfliktit, ympäristöliikkeet ja paikalliset ympäristökysymykset
- 4.3. Ympäristöasenteet ja –tietoisuus
- 4.4. Ympäristön ja luonnon kokeminen
- 4.5. Ympäristö julkisuudessa ja tiedotusvälineissä
- 4.6. Ympäristökysymysten yhteiskuntateoreettinen tarkastelu

5. Ympäristöpolitiikan tutkimus

- 5.1. Ympäristövaikutusten arviointi
- 5.2. Suunnitteluprosessien ja –järjestelmien tutkimus
- 5.3. Poliittisen järjestelmän, ympäristöpoliittisen toimeenpanon ja ympäristöpoliittisen keskustelun tutkimus
- 5.4. Ympäristöpolitiikan eri sektorit (management –tutkimus)
- 5.5. Kansainvälinen ympäristöpolitiikka ja kehitystutkimus
- 5.6. Tulevaisuuden tutkimus
- 5.7. Eläinpolitiikka
- 5.8. Ruokakysymys

6. Ympäristötalouden tutkimus

- 6.1. Yleisesityksiä
- 6.2. Talusteoreettinen ympäristökysymysten tarkastelu sekä talouden ekologisointi
- 6.3. Taloudelliset ohjauskeinot

6.4. Luonnon ja ympäristön taloudellinen arvottaminen

6.5. Ympäristönsuojelun ja ympäristömuutosten taloudelliset vaikutukset

6.6. Yritysten ympäristökäyttäytyminen ja ympäristöjohtaminen

6.7. Kulutustutkimus

7. Alue- ja yhdyskuntarakennetta koskeva yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus

8. Ympäristökasvatuksen tutkimus

9. Ympäristöoikeuden tutkimus

A: Aikakauslehtiartikkeleita

1. Kokooma- ja yleisteoksia

-

2. Ympäristöhistorian tutkimus

2.1. Yleisesityksiä

Haila, Yrjö & Penttilä, Timo (2002) Muna, kana ja elämän synty. (Kolumni.) *Tiede & Edistys* 27:2, 147-156.

Haila, Yrjö (2004) Kulttuurin luonnonhistorialliset edellytykset. (Kolumni.) *Tiede & Edistys* 29:3, 240-251.

Siiskonen, Harri (2003) Lammin läpimurrosta Johannesburgin haasteeseen. Ympäristöhistoria suomalaisessa historiantutkimuksessa. *Historiallinen Aikakauskirja* 101:1 165-172.

2.2. Luonnon muutosten historia (ekohistoria)

Haila, Yrjö (2002) Mikä muuttuu, kun ilmasto muuttuu? (Kolumni.) *Tiede & Edistys* 27:1, 55-67.

Mälkönen, Eino (2005) Kertomus Vanhan Suomen metsistä vuonna 1756. *Metsätieteen aikakauskirja* (1)2005, 74-86.

2.3. Yhteiskunnan ja luonnon vuorovaikutuksen historia

Herranen, Timo (2000) Metropolin tuskallinen kasvu – ympäristö ja yhteisö eurooppalaisessa suurkaupungissa 1800-1914. *Historiallinen Aikakauskirja* 98:1, 23-32.

Juuti, Petri (2005) Ympäristöpalvelujen synty Tampereella. *Historiallinen Aikakauskirja* 103:4, 397-410.

Korpela, Katariina (1997) Ympäristö turismin historiassa. *Historiallinen Aikakauskirja* 95:4, 312-322.

Kupila, Ari (1997) Kalifornian kuivuusongelma, vedenkäyttö ja sen historia (California's drought problem, water usage and its history). *Terra* 109:1, 3-14.

Laakkonen, Simo & Lehmuskoski, Antti (2005) Musta meri. Öljyonnettomuuksien ympäristöhistoriaa Suomessa vuoteen 1969. *Historiallinen Aikakauskirja* 103:4, 381-396.

Siiriäinen, Ari (1997) Afrikan muinaisuus: ympäristöongelmia ja väestöpaineita (African prehistory: environmental degradation and population pressures). *Terra* 109:3, 119–127.

Vuorela, Niina (1997) Historialliset kartat maisemaekologisessa tutkimuksessa: esimerkkinä Ruissalo (Historical maps in landscape ecology: the case of Ruissalo, S-W Finland). *Terra* 109:2, 67–75.

2.4. Aatehistoriallinen tutkimus

Jokela, Anu (2003) Edistysajattelu syntyhistoriansa näkökulmasta. *Futura* 22:2, 6-15.

Mikkeli, Heikki (1998) Pythagoralainen dieetti. Vegetarismi uuden ajan alussa. *Historiallinen Aikakauskirja* 96:4, 291-299.

3. Ympäristöfilosofian tutkimus

3.1. Yleisesityksiä

Enqvist, Kari (2002) Kvanttifysiikan maailmankuvasta. *Futura* 21:3, 14-19.

Eskelinen, Teppo (2006) Kestävän kehityksen paradoksit. *Niin & näin* 13:3, 73-82.

Haila, Yrjö (2003) Maailman merkityksellinen järjestys ja luonto. *Tiede & Edistys* 28:4, 293-301.

Harries, Karsten (2003) Kotia etsimässä. *Niin & näin* 10:3.

Heinonen, Sirkka (2000) Ihmisen, luonnon ja tekniikan välisen vuorovaikutuksen muutostarpeesta. *Futura* 19:4, 18-22.

Jaaksi, Vesa (2006) Katso ihmistä – Heidegger ja Teknologia. *Niin & näin* 13:1, 25-30.

Jokisaari, Olli-Jukka (2004) Elinikäinen oppiminen - häpeä ja menetetty vapaus. (Artikkeli perustuu filosofi Günther Andersin ajatuksiin.) *Aikuiskasvatus* 24:1, 4-16.

Kallio-Tamminen, Tarja (2002) Ihmisen tietoisien toiminnan ymmärtäminen klassisessa ja kvanttiviitekehäksessä. *Futura* 21:3, 30-46.

Kupiainen, Reijo (2006) Mediateknologia. *Niin & näin* 13:1, 47-54.

Kynsilehto, Henri & Heikkerö, Topi (2006) Carl Mitcham – Tekniikan filosofian puolustaja. *Niin & näin* 13:1, 31-32.

Kynsilehto, Henri & Heikkerö, Topi (2006) Carl Mitchamin haastattelu. Platonin luolaa hallitsee tekniikka. *Niin & näin* 13:1, 33-40.

- Kynsilehto, Henri (2006) Insinöörien filosofia – Ernst Knapp ja Friedrich Dessauer. *Niin & näin* 13:1, 21-24.
- Lagerspetz, Olli (1999) Onko tietoisuus elimistön organisaatiotaso? *Niin & näin* 6:1, 4-11.
- Lahtinen, Mikko (2005) Maanjäristysten filosofiaa. *Niin & näin* 12:1.
- Lampinen, Ahti (2002) Kaksitasoisuus kvanttimekaniikassa ja kompleksisissa systeemeissä. *Futura* 21:3, 47-54.
- Lähde, Ville (1997) Menneisyyden varjo: radikaalin ekologisen filosofian kiistoista. *Niin & näin* 4:1, 31-35.
- Lähde, Ville (2001) Ympäristöfilosofian ongelmista. *Niin & näin* 8:1, 23-25.
- Lähde, Ville (2005) Luonnonkatastrofin luonto. *Niin & näin* 12:1.
- Lähde, Ville (2005) Ympäristöfilosofian yhtenäisyydestä. *Tiede & Edistys* 30:2, 113-139.
- Lähde, Ville (2006) Ympäristöfilosofia. *Niin & näin* 13:3, 30-32.
- Lähde, Ville (2006) Ympäristöfilosofian haasteet. *Niin & näin* 13:3, 33-38.
- Lähde, Ville (2006) Ympäristöfilosofisia aikakausjulkaisuja. *Niin & näin* 13:3, 100-103.
- Marjeta, Petri (2006) Takaisin luontoon. Theodore Kaczynskin käsitys teknologian ja nyky-yhteiskunnan suhteesta. *Niin & näin* 13:1, 63-66.
- Mäki-Kulmala, Heikki (2004) Tiedon monimuotoisuus. *Aikuiskasvatus* 24:1, 28-35.
- Naukkarinen, Jussi (2006) Tekniikan filosofia. *Niin & näin* 13:1, 18-20.
- Oittinen, Vesa (1997) Geopolitiikka, luonto ja valistus. *Ulkopolitiikka* 34:4, 32-37.
- Parviainen, Jaana (2003) Kinestesia ja matematisoitu liike. Galilein, Aristoteleen ja Husserlin liikekäsitysten jäljillä. *Tiede & Edistys* 28:2, 145-158.
- Parvikko, Tuija (2003) Arendt globalisaatiokriittikkona. *Niin & näin* 10:1, 32-33.
- Pylkkänen, Paavo (2002) Sadan vuoden kaksinaisuus. *Futura* 21:3, 20-29.
- Rauhala, Kari (2001) Heideggerin teknologiakritiikki. *Futura* 20:4, 6-16.
- Richter, Duncan (2003) Onko luonto konservatiivinen? Wittgenstein ja Heidegger arkkitehtuurista ja runoudesta. *Niin & näin* 10:3.
- Saarinen, Esa (2003) Soveltavan filosofian luova räjähdysvoima. *Niin & näin* 10:1, 8-14.
- Tammilehto, Olli (2003) Miksi Arne Naess ei ole Norjan Pentti Linkola? *Niin & näin* 10:1, 55-57.

Tammilehto, Olli (2006) Ympäristöfilosofia ja suuret yhteiskunnalliset muutokset. *Niin & näin* 13:3, 65-72.

Tekniikan filosofia – temanumero. *Niin & näin* 13:1(2006), s. 18-68.

Tuovinen, Pentti (2001) Tulevaisuudentekijän ihmiskäsitys. *Futura* 20:4, 17-22.

Ylä-Kotola, Mauri ja Suoranta, Juha (1999) Humanismista bioparadigmaan. *Aikuiskasvatus* 19:4, 307-316.

Ympäristöfilosofia – teemanumero. *Niin & näin* 13:3(2006), s. 30-103.

Zerzan, John (2006) Nihilistin sanakirja, Hakusana: työnjako. *Niin & näin* 13:1, 67-68.

3.2. Ympäristöetiikka

Almusa, Pietari (2006) Arvofilosofia ja ympäristön moraalinen merkitys. *Niin & näin* 13:3, 93-99.

Gylling, Heta (2001) Varaosilla entistä ehommaksi? *Futura* 20:2, 40-44.

Heikkerö, Topi (2006) Kolme näkökulmaa tekniikan ja etiikan suhteisiin. *Niin & näin* 13:1, 41-46.

Häyry, Heta (1998) Arvofilosofian edistysaskeleet ja tulevaisuus. *Futura* 17:4, 139-145.

Häyry, Matti (1999) Soveltava filosofinen etiikka Suomessa. *Niin & näin* 6:1, 34-40.

Häyry, Matti ja Häyry, Heta (1997) Metodologisia huomioita bioetiikasta. *Lakimies* (6)1997, 760-768.

Jackelén, Antje (2001) Jumalan kuvasta Tekno Sapiensiksi. *Futura* 20:3, 17-24.

Kurenniemi, Erkki (2001) Aivojen vaihto. *Futura* 20:2, 51-57.

Kuusi, Osmo (2001) Robosapiens ja ihmisen täydentäminen. *Futura* 20 :2, 22-29.

Kymäläinen, Päivi (2000) Paikan ja etiikan kohtaamisia. *Alue ja Ympäristö* 29:1, 28-38.

Lötjönen, Salla (1997) Ihmiseen kohdistuva lääketieteellinen tutkimustoiminta ja siihen soveltuvat oikeussäännöt. *Lakimies* (6)1997, 856-879.

Nevalainen, Kari (2000) Tulevien ihmisten oikeuksista. *Futura* 19:4, 10-17.

Nurmio, Harri (2000) Luonnon itseisarvon ja välinearvon dilemma. *Niin & näin* 7:3, 18-25.

Siipi, Helena (2004) Uusi bioteknologia, turvallisuus ja luonnollisuus. *Futura* 23:3, 44-51.

Toikka, Pekka (2000) Ontologia, käytäntö, etiikka. *Niin & näin* 7:2, 5-11.

Tomperi, Tuukka (2001) Transhumanismi eli ihmisen ylittämisestä. Kommentteja keskusteluun ihmisen ja koneen suhteesta. *Niin & näin* 8:1, 15-22.

Turunen, Riitta (1997) Bioetiikan ala ja metodit : juristin näkökulma. *Lakimies* (6)1997, 769–773.

Törmä, Sirpa (1997) Postmoderni maailma ja kasvu eettiseksi subjektiksi. *Kasvatus* 28:3, 211-219.

Varto, Juha (1997) Onko kloonaminen eettinen ongelma? *Niin & näin* 4:2, 34-37.

3.3. Ympäristötutkimuksen tieteenfilosofia ja metodologia

Dyke, Chuck (2006) Hämmäntävä ekspressio: biodiversiteetin edellytykset pitkällä aikavälillä. *Niin & näin* 13:3, 55-64.

Eder, Klaus (1998) Onko "todellisuus" todella? Realismi ja konstruktivismi ympäristösosiologiassa. *Tiede & Edistys* 23:2, 96-109.

Eriksson, Kai (2006) Informaatioteknologia ja ontologia. *Niin & näin* 13:1, 55-62.

Haila, Yrjö (2006) Ympäristöpolitiikan on irtauduttava sodasta ympäristöä vastaan. *Niin & näin* 13:3, 47-54.

Heiskala, Risto (2001) Mikä ohjaa yhteiskuntatieteellistä järkeä? *Janus* 9:4, 331-341.

Huutoniemi, Katri (2004) Realismi ja konstruktivismi tieteidenvälisessä ympäristötutkimuksessa - yhteismitattomuus, yhteensovittaminen ja dialogi? *Alue ja Ympäristö* 33:1, 3-15.

Kokkonen, Tomi (2004) Evoluutiivinen selittäminen ja synnyttäiset ominaisuudet. *Tiede & Edistys* 29:1, 16-31.

Käyhkö, Jukka (2006) Tiede ja päätöksenteko ympäristökysymyksissä. *Niin & näin* 13:3, 39-46.

Lammenranta, Markku (2005) Onko naturalismi itsensä kumoava? *Niin & näin* 12:3.

Lauerma, Hannu (2003) Sairaus, häiriö vai elämäntilanne – mielen suhteesta fyysiseen maailmaan. *Niin & näin* 10:1, 6-7.

Loukola, Olli (2000) Seinät ja ovet maailmallemme? : katastrofit, riskit ja konfliktit tieteen käsiteltävinä. *Futura* 19:4, 23-33.

Pennanen, Kaisa (2004) Humanistisesta paikan tulkinnasta ja liian käsitteestä. *Alue ja Ympäristö* 33:1, 55-61.

Pihlström, Sami (2005) Onko uskonnollinen naturalismi mahdollista? *Niin & näin* 12:3.

Plantinga, Alvin (2005) Evoluutioteoreettinen argumentti naturalismia vastaan? *Niin & näin* 12:3.

Raumolin, Jussi (2003) Globalisaatio ja kaaos. *Futura* 22:1, 69-82.

Särkijärvi, Jouni J. (1997) Ihmisen ympäristön etologinen malli. (Keskustelua.) *Yhdyskuntasuunnittelu* 35:2, 32-38.

Ylikoski, Petri (2004) Kulttuuridarwinismi. *Tiede & Edistys* 29:1, 1-15.

4. Sosiaalisten ja kulttuuristen rakenteiden tutkimus

4.1. Yleisesityksiä eri tieteenaloilta

Antikainen, Janne & Kumpulainen, Mikko (1999) Maaseudun ja kaupungin vuorovaikutus. *Maaseudun uusi aika* 7:3.

Arikoski, Juha & Korhonen, Tapani & Ruusuvirta, Timo (1998.) Oppiminen yksilön ja lajien kehityksessä. *Psykologia* 33:6, 444-450.

Eriksson, Kai (2005) Kybernetiikan kehät. Itseohjaavuuden ajatus ja sosiaalisen alue. *Tiede & Edistys* 30:2, 140-154.

Ervasti, Heikki (1999) Uudet ja vanhat poliittiset kysymykset - päättyykö "demokraattinen luokkataistelu"? *Politiikka* 41:4, 244-259.

Forsius, Johanna (2004) Uusia välineitä kulttuuriympäristön tarkasteluun. *Yhdyskuntasuunnittelu* 42:2.

Haila, Yrjö (2005) Luonnonkatastrofit ja ympäristökysymys. (Kolumni.) *Tiede & Edistys* 30:4, 328-345.

Heikkilä, Pauli (2002) Bittien riskiyhteiskunta? Ydinenergia *Civilization*-tietokonepelissä *Kulttuurintutkimus* (2)2002.

Heinonen, Sirkka ja Niskanen, Saija (2000) Tietoyhteiskunnassa tarvitaan virtuaalimaantiedettä. *Futura* 19:1, 34-47.

Holvas, Jakke (2004) Aineenvaihdunta, elämänprosessi ja työvoima. *Tiede & Edistys* 29:1, 32-54.

Jokela, Markus (2005) Geenit jälkitraditionaalisessa yhteiskunnassa. *Sosiologia* 42:1, 4-18.

Jukarainen, Pirjo (2002) Maantieteelle voimme mitä vain! : pohdintoja tieteen, tilan ja politiikan välisistä suhteista. *Politiikka* 44:3, 278-289.

Juurola, Muru & Karppinen, Heimo (2003) Sosiaalinen kestävyys ja metsien käyttö. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2003, 129–142.

Keltikangas-Järvinen, Liisa (2005) Ympäristö vai perimä - käyttäytymisgenetiikan haasteet ja mahdollisuudet psykologialle. *Psykologia* 40:3, 294-299.

Kosonen, Pekka (1999) Globalisaatio sosiologisena käsitteenä. *Sosiologia* 36:3, 181-192.

Lehtonen, Mikko (2005) Ruumiin ylösnousemus – ja sen haasteet kulttuurintutkimukselle. *Kulttuurintutkimus* (2)2005.

Lindeman, Marjaana & Selin, Risto (1997) Evoluutiopsykologia - kokonaiskuva ihmisestä? *Psykologia* 32:1, 4-12.

Lyytimäki, Jari & Rotko, Pia (2004) Vesistöjen kunnostus ja sosiaalinen pääoma maaseudulla. *Maaseudun uusi aika* 12:2.

Neuvonen, Aleks (2002) Kulttuuriset erot – kestävän kehityksen uhka vai mahdollisuus? *Ulkopolitiikka* 39:3, 34-38.

Nieminen, Matti & Saaristo, Kimmo (1998) Suomalaisen luonnon lait. *Alue ja Ympäristö* 27:2, 72-89.

Pouta, Eija & Sievänen, Tuija (2002) Eteläsuomalaiset luontomatkailijat ja luontomatkojen suuntautuminen (Southern Finns as nature tourists and their choice of destination regions). *Terra* 114:3, 149–156.

Pyöriä, Pasi (1998) Globalisaatio ja identiteetti informaatioajan verkostoissa: Mitä Manuel Castells tarkoittaa verkostoyhteiskunnalla? *Politiikka* 40:2, 157–160.

Pälli, Pekka (2005) Kielellinen rakenne ja kulttuurinen tulkinta. *Kulttuurintutkimus* (2)2005.

Raento, Pauliina (2002) Matkailun villi länsi Arizonan Tombstonessa (Touristic Wild West in Tombstone, Arizona). *Terra* 114:3, 157–170.

Ridanpää, Juha (1999) Pentti Haanpään Kairanmaa kirjallisen maantieteen tutkimuskohteena (Pentti Haanpää's Kairanmaa as a research topic of literary geography). *Terra* 111:1, 17–26.

Saarinen, Jarkko (1997) Matkailun motiivit ja ympäristöt: matkailijatyypin tilasidonaisuus (Tourist motivation and environments: spatiality of tourist typologies). *Terra* 109:2, 55–65.

Saarinen, Jarkko (2002) Erämaan muuttuvat merkitykset: pohjoisen luonnon traditionaalinen käyttö, moderni suojele ja turistinen tulevaisuus. *Alue ja Ympäristö* 31:2, 25-36.

Sepänmaa, Yrjö (2000) Ympäristökertomukset - Puhetta puusta, kirjoitusta kirjoituksesta. *Alue ja Ympäristö* 29:1, 18-27.

Sireni, Maarit (2005) Sukupuoli-identiteetit ja keho maaseutumaantieteen tutkimuskohteina. *Maaseudun uusi aika* 13:1.

Snell, Karoliina (2002) Biotekniikkapolitiikan kansalaiskuva: kansalaiset, kuluttajat ja ihmiset Suomessa ja Euroopan unionissa. *Sosiologia* 39:4, 285-295.

Tuominen, Laura (2002) Lainatut argumentit luonnon ja kulttuuriperinnön suojelemisessa. *Alue ja Ympäristö* 31:2, 14-24.

Virtanen, Pekka V. (2004) Rakennusperinnön arvottaminen. *Yhdyskuntasuunnittelu* 42:2.

Yli-Viikari, Anja (2002) Kestävä luonnonvarojen käyttö - olisiko indikaattoreista apua kokonaisuuden hallintaan? *Maaseudun uusi aika* 10:3.

”Ympäristö, tilat ja teknologia” – teemanumero. *Nuorisotutkimus* 16:4 (1998).

4.2. Ympäristökonfliktit, ympäristöliikkeet ja paikalliset ympäristökysymykset

Bamberg, Jarkko (2005) Internet julkisena toimintatilana. Osallistuvaa verkon käyttöä paikallisessa ympäristökiistassa. *Tiedotustutkimus* 28:3.

Haukkala, Ville (2003) Musiikkitalo vai makasiinit? Erään symbolisen kamppailun anatomia. *Tiede & Edistys* 28:4, 314-325.

Hyvönen, Hanna & Tuusvuori, Jarkko. S. & Uschanov, Tommi (2003) Kotimaiset rakentamiskiistat kautta aikojen. *Niin & näin* 10:3.

”Kansalaisaktivismi” – teemanumero. *Nuorisotutkimus* 21:2 (2003).

Karhio, Kirsi (2002) Paikallisten toimintaryhmien ja kuntien kumppanuus. *Kunnallistieteellinen Aikakauskirja* 30:2.

Konttinen, Esa & Peltokoski, Jukka (2000) Ympäristöprotestin neljännen aallon sielunmaisema. *Sosiologia* 37:2, 111-129.

Konttinen, Esa (1997) Paikallinen ympäristöliike mahdollisuutena ja muutosvoimana – Päijänne-kamppailu 1982-85. *Alue ja Ympäristö* 26:1, 39-54.

Kyllönen, Simo & Raitio, Kaisa (2004) Ympäristöristiriidat ja niiden hallinta: puuntuotannon ja poronhoidon välinen konflikti Inarissa. *Alue ja Ympäristö* 33:2, 3-20.

Laine, Markus & Peltonen, Lasse (1997) Paikallisten ympäristöongelmien politisoituminen, ympäristökysymys ja aseveliaksi Tampereella. *Tiede & Edistys* 22:3, 210-221.

Lappalainen, Pertti (1997) Taivastelua, tietoa, toimintaa: poliittiset tyyli ”Ruohonjuurista elämänpuuksi” –teoksessa. *Politiikka* 39:4, 367-374.

Lappalainen, Pertti (2000) Rakenteista fragmentteihin, tiedoista toimintaan - suomalaisen kansalaisaktiivisuuden tyylien ja niiden kontekstin muutoksista. *Politiikka* 42:4, 249-264.

Linjakumpu, Aini & Valkonen, Jarno (2006) Greenpeace Inarin Paadarskaidissa - verkostopolitiikka lappilaisittain. *Politiikka* 48:1, 3-16.

Nygren, Anja (2004) Ympäristökonfliktit ja konfliktien hallinta: yhteisömetsätalous Hondurasissa. *Alue ja Ympäristö* 33:2, 21-32.

Peltola, Taru (2006) Harju poliittisena toimijana: toimijaverkot lämpölaitoksen sijoituspaikkakiistassa Kangasalla (The esker as a political actor: actor-networks in debate over locating a heating plant in Kangasala). *Terra* 118:2, 67–80.

Raitio, Kaisa & Rannikko, Pertti (2006) Metsien käyttö ja sosiaalinen kestävyys. Metsähallituksen roolin muuttuminen Lieksassa. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2006, 271-292.

Raitio, Kaisa & Rytteri, Teijo (2005) Metsähallituksen ja valtio-omistajan vastuu Ylä-Lapin porotalouden ja metsätalouden välisessä kiistassa. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2005, 117-137.

Rinne, Jarmo (2004) Uusien yhteiskunnallisten liikkeiden muuttuva toimintaympäristö. *Futura* 23:2, 90-97.

Rubin, Anita (1999) Castells ja uudet sosiaaliset liikkeet: identiteetin kriisi sosiaalisessa murroksessa. *Futura* 18:2.

Rättilä, Tiina (2001) Kansalaistuva politiikka? Huomioita kuntalaisaktiivisuudesta poliittisena toimijuutena. *Politiikka* 43:3, 190–207.

Tynkkynen, Nina (2005) "Vapauden nurkassa?" Pietarin ympäristöjärjestöt ja luottamuksen merkitys toimintatilan rakentumisessa. *Alue ja Ympäristö* 34:2, 15-25.

Törmä, Milla (2003) Erään sillan suojele. *Niin & näin* 10:3.

Törmä, Milla (2003) Rakennusperintö kauhakuormaajan armoilla. *Niin & näin* 10:3.

Vinnari, Eija & Vinnari, Markus (2005) Kansalaisjärjestöjen rooli maailman muuttamisessa: Animalia ja Maan ystävä. *Futura* 24:4, 88-96.

Vähä-Sipilä, Mikko (2002) Euroopan unioni ja liettualaisten ympäristöjärjestöjen identiteettikriisi: Ignalinan ydinvoimalan tapaus. *Politiikka* 44:3, 268–277.

Åkerman, Maria (2002) Mikä tekee ympäristöpoliittisesta toimijasta uskottavan? Retoriset tulkintakehykset ja materiaallinen todistusaineisto Indonesian metsänkäyttöä koskevassa konfliktissa. *Alue ja Ympäristö* 31:2, 37-47.

4.3. Ympäristöasenteet ja –tietoisuus

Autio, Minna & Wilska, Terhi-Anna (2003) Vihertävät tytöt ja vastuuttomat pojat - nuorten kuluttajien ympäristöasenteet. *Nuorisotutkimus* 21:2.

Haila, Yrjö (2004) Ympäristötietoisuuden paradoksit: miten tunnistamme olennaiset ongelmat? *Aikuiskasvatus* 24:1, 17-27.

- Halme, Jyri (1998) Kojjärveltä kettutyttöihin. Luontotietoisuus ja elämäntapakritiikki 1970-90-lukujen Suomessa. *Historiallinen Aikakauskirja* 96:4, 315-323.
- Hellén, Krista (2001) Kansallispuisto metsäkehyksissä - Saaristomeren biosfäärialueen asukkaiden ajatuksia Saariston kansallispuistosta. *Alue ja Ympäristö* 30:1, 33-47.
- Hänninen, Harri & Kurttila, Mikko (2004) Metsänomistajien tiedot luonnon monimuotoisuutta vaalivan metsänhoidon velvoitteista ja suosituksista. *Metsätieteen aikakauskirja* (3)2004, 285-301.
- Jokinen, Mikko & Heinonsalo, Jussi & Mether, Jesse & Saario, Tiina (1997) Sysmän yksityismetsänomistajien suhtautuminen metsäluonnon suojeluun ja hoitoon. *Metsätieteen aikakauskirja – Folia Forestalia* (1)1997, 49-61.
- Jokinen, Mikko (1998) Metsänomistuksen kulttuuriset tekijät – metsänomistajien käsityksiä metsästä ja ympäristönsuojelusta. *Metsätieteen aikakauskirja – Folia Forestalia* (4)1998, 513-530.
- Kouvo, Antti (2003) Ympäristöhuolen sosiaalinen jakautuminen – uutta politiikkaa vai universaaleja asenteita. *Sosiologia* 40:4, 297-312.
- Lundholm, Pia (2001) Oikeutta kaikille alisteisessa asemassa oleville? Katsaus ekofeminismin ideologiaan. *Politiikka* 43:1, 49-55.
- Nurmela, Juha (2002) The Finns and sustainable development: how do we measure opinions about sustainable development? *Futura* 21:2, 11-18.
- Peuhkuri, Timo (2000) Tiedon rooli ympäristökonfliktissa. Keskustelu Saaristomeren rehevöitymisestä ja kalankasvatuksesta. *Sosiologia* 37:1, 30-47.
- Pouta, Eija & Rekola, Mika (2006) Suomalaisten maksuhalukkuus metsiensuojelusta: meta-analyysi. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2006, 243-255.
- Rekola, Mika (2001) Kansalaisten metsien suojelua koskevien arvostusten mittaaminen. Millä käsitteillä metsien suojelusta pitäisi keskustella? *Metsätieteen aikakauskirja* (4)2001, 656-658.
- Rosenqvist, Olli (2003) Minä ja maaseutu - maallikkodiskurssit kriittisen maaseutututkijan tulkitsemienä. *Maaseudun uusi aika* 11:2.
- Rosenqvist, Olli (2005) Maalaisten ja kaupunkilaisten arvoeroista Suomessa (On the differences in values between rural and urban people in Finland). *Terra* 117:4, 247-264.
- Salonen, Ville (2004) Tiedon merkitys kalavesillä. *Maaseudun uusi aika* 12:1.
- Silvasti, Tiina (2002) Maaseudun muuttuvat merkitykset – tuotannon tilasta kulutuksen kohteeksi. *Yhdyskuntasuunnittelu* 40:1, 11-25.
- Valkonen, Jarno (2004) Luontokäsitysten politiikka Lapissa. *Sosiologia* 41:3, 225-239.

4.4. Ympäristön ja luonnon kokeminen

Heinonen, Sirkka (2000) Ihmisen, koneen ja virtuaaliarjen vuorovaikutuksesta Japanissa. *Futura 19:1, 103-113.*

Hiltunen, Mirja (2004) Erämaa opettaa: kehollisesti ympäristön, taiteen ja yhteisön maisemissa. *Aikuiskasvatus 24:1, 54-59.*

Inkinen, Tommi (2000) Sähköinen tila - substituutti todellisuudelle? Esimerkkinä Olkiluodon virtuaaliydinvoimala. *Sosiologia 37:1, 18-29.*

Jylhä, Kimmo (1998) Elämiskaupunki. *Niin & näin 5:1.*

Kalanti, Timo (2001) Mekaaninen bordelli: tekniikan kuuliaisuus mielihyvän lähteenä. *Futura 20:4, 56-69.*

Karjalainen, Eeva ja Komulainen, Minna (1997) Pellonmetsityksen vaikutus maisema-arvostuksiin. *Maaseudun uusi aika 5:1.*

Kauppila, Pekka & Äikäs, Topi Antti (2002) Matkakohteen imagon suunnitteluprosessi: esimerkkinä Kuusamo (Planning an image for a destination: the example of Kuusamo). *Terra 114:3, 137-148.*

Laine, Markus (2003) Taistelu Tampereen kasvoista – kaupungin habituksen muutos. *Tiede & Edistys 28:4, 302-313.*

Laurén, Kirsi (2002) Kertomusten suomaisemissa. Muistot ja nostalgia maiseman muodostumisessa. *Alue ja Ympäristö 31:1, 13-23.*

Lunnas, Jani (2005) Kiipeilijän elämys: Seikkailullinen ja urheilullinen luontokokemus. *Kulttuurintutkimus (4)2005.*

Lüthje, Monika (2005) Maaseutumatkailun kokemusten ja mielikuvien kulttuurisia kehyksiä etsimässä. *Maaseudun uusi aika 13:3.*

Naukarinen, Ossi (1999) Populaarikulttuurin estetiikka ympäristöestetiikkana. *Niin & näin 6:1, 52-57.*

Niskanen, Sirpa (2003) Kotiseutu koettuna paikkana. *Psykologia 38:2, 103-113.*

Nyman, Kaj (1998) Kaupunki luontona. *Niin & näin 5:1.*

Puhakka, Riitta & Salonen, Ville (2005) Luontosuhteen muutos ja kalastusmatkailun kehitys Suomessa. *Maaseudun uusi aika 13:3.*

Pyysiäinen, Ilkka (2004) Syntynyt inhoamaan: tabujen biologinen perusta. *Futura 23:2, 7-15.*

Salminen, Kimmo O. (2003) Taiteella maisemoitua maaseutua. Automatkailun, maisemien ja ympäristötaiteen suhteista. *Kulttuurintutkimus (2)2003.*

Silvasti, Tiina (2001) Hyvän viljelijyyden kulttuurinen malli ja ympäristökysymys - Maanviljelijöiden luontosuhteen rakentuminen elämäkerrallisen puheen valossa. *Alue ja Ympäristö* 30:2, 21-34.

Sjöblom, Tom (2004) Sanan voimalla: tabuajattelu kulttuurisena kommunikaationa. *Futura* 23:2, 16-23.

Valkonen, Jarno (2005) Saamelainen luontosuhde. Käytännölliset ja kertomukselliset ulottuvuudet. *Kulttuurintutkimus* (4)2005.

Virtanen, Anne (1998) Eletty ekologisuus – Näkökulmia ekologisen paikan ja ekologisen ihmisen tulkintoihin. *Alue ja Ympäristö* 27:1, 15-22.

Virtanen, Anne (1999) Esteettinen kaupunki – asukkaiden kokemuksia Turusta. (Aesthetic city – inhabitants' experiences in the city of Turku). *Terra* 111:2, 61–67.

Virtanen, Anne (1999) Kaupunkiluonnon eletyt ja koetut merkitykset. *Yhdyskuntasuunnittelu* 37:3-4, 62-77.

Vuolteenaho, Jani (2005) Kaupunkitilan elävöittäminen: jälkimodernin muutoksen megatrendeistä Oulun kävelykadulle. (Enlivening urban space: from mega-trends of postmodern change to Oulu's pedestrian street). *Terra* 117:2, 91–108.

4.5. Ympäristö julkisuudessa ja tiedotusvälineissä

Juppi, Pirita (2003) Sabotaasia sattuman oikusta? Pohjanmaan turkistarhojen botuliinimyrkytyksen tulkinta sanomalehdissä. *Tiedotustutkimus* 26:1.

Lounasmeri, Lotta (2004) Globalisaatio - vääjäämätön ilmiö? Aamulehden ja Helsingin Sanomien globalisaatiokirjoittelu vuonna 2002. *Tiedotustutkimus* 27:3.

Pietilä, Veikko (2002) Siltasotaa Tampereella - julkinen keskustelu Koskenniskan siltahankkeesta. *Kunnallistieteellinen Aikakauskirja* 30:2.

Pitkänen, Mia (1998) Ympäristökysymysten julkisuus teollisuuspaikkakunnalla – Warkauden Lehti paikallisten ympäristökysymysten ja elämäntapojen ympäristösuhteen ilmentäjänä ja määrittäjänä 1970-luvulta nykypäivään. *Alue ja Ympäristö* 27:1, 65-78.

Ridell, Seija (2005) Maankäyttöpeliä mediatilassa. *Yhdyskuntasuunnittelu* 43:1, 28-49.

Seppänen, Janne & Väliverronen, Esa (2000) Lehtikuvan luonto. Kuvan ja tekstin suhteista ympäristödiskurssissa. *Sosiologia* 37:4, 330-348.

Tuomivaara, Salla (1998) Media, valta ja kansalaistoiminta. *Tiedotustutkimus* 21:2, 109-114.

Vepsäläinen, Mia (1999) Ympäristöjulkisuus teollisuusyhdyskunnassa? Warkauden Lehti paikallisten ja ylipaikallisten ympäristökeskustelujen areenana (Environmental publicity of the industrial town? Warkauden Lehti as arena for local and broader environmental discussions). *Terra* 111:4, 185–194.

Väliaverron, Esa & Hellsten, Iina (2000) Biodiversiteetti mediassa: uhkasta mahdollisuudeksi. *Tiedotustutkimus* 23:2, 4-19.

4.6. Ympäristökysymysten yhteiskuntateoreettinen tarkastelu

Haila, Yrjö (2000) Ekologiasta politiikkaan: kurinpitoa vai solidaarisuutta? *Tiede & Edistys* 25:2, 81-96.

Heinonen, Sirkka (2001) Teknologian yhteiskunnallisesta merkityksestä eli tarina siitä heiluttaako "teknologiahäntä ihmiskoira" vai päinvastoin. *Futura* 20:2, 45-50.

Heiskanen, Eeva (1997) Kehdosta hautaan - elinkaarianalyysi ympäristöongelmien määrittäjänä. *Tiede & Edistys* 22:3, 193-209.

Jokinen, Pekka ja Järvelä, Marja (1998) Ekologinen modernisaatio ja yhteiskunnallinen työnjako. *Janus* 6:3, 259-278.

Jokinen, Pekka, Kaivo-oja, Jari ja Malaska, Pentti (1997) Kestävä kehitys tietoyhteiskunnassa. *Futura* 16:1, 36-44.

Räikkä, Juha (2000) Väestöteorian ongelmia. *Niin & näin* 7:3, 26-32.

Spangenberg, Joachim (2002) Sustainability indicators for the knowledge-based society: measuring the sustainability of the information society. *Futura* 21:2, 85-95.

Tiilikainen, Ulla (1997) Ekologinen elämäntapa ja yhteisöllisyys. *Yhdyskuntasuunnittelu* 35:3, 41-51.

Välimäki, Jari (2002) The information society and the use of sustainable development indicators. *Futura* 21:2, 69-75.

Wilenius, Markku (1999) Luonto informaatioajassa: Castells uuden kulttuurin jäljillä. *Sosiologia* 36:2, 135-142.

5. Ympäristöpolitiikan tutkimus

5.1. Ympäristövaikutusten arviointi

Hokkanen, Pekka – Pölönen, Ismo (2006) Kansalaisosallistuminen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn seurantavaiheessa – tarkastelukohteena YVA-lainsäädännön uudistus. *Oikeus* 35:4, 558-573.

Jauhiainen, Jussi (2003) Ympäristön pilaantumisen arvioiminen: tapauksena Stora Enson Oulun tehtaat. *Yhdyskuntasuunnittelu* 41:4.

Kojo, Matti & Hokkanen, Pekka (2004) YVA-menettely ympäristökonfliktin hallintakeinona: kansalaisosallistuminen ydinjätteen loppusijoitushankkeessa. *Alue ja Ympäristö* 33:2, 33-42.

Pölönen, Ismo (2002) Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn funktiot ja laadunvarmistus. *Oikeus* 31:1, 8-25.

Pölönen, Ismo (2003) Vaihtoehtojen tarkastelu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. *Ympäristöjuridiikka* 24:2-3, 28-62.

Suvantola, Leila (2006) Kuoleman katse: ympäristönkäytön luontovaikutusten selvittämismenettely. *Lakimies* (4), 560-585.

5.2. Suunnitteluprosessien ja -järjestelmien tutkimus

Hiedanpää, Juha & Vääntänen, Ari (2001) Ympäristöasioiden suunnittelu ja institutionaalinen terveys: kohti sosiaalista kestävyttä. *Yhdyskuntasuunnittelu* 39:4, 23-37.

Hollo, Erkki J. (2000) Maankäytön suunnittelun suhteesta ympäristönsäätelyyn. *Ympäristöjuridiikka* 21:4, 8-32.

Häikiö, Liisa (2004) Hallinnosta hallintaan; hierarkiasta verkostoihin? Paikalliset hallintaverkostot ja kestävä kehitys suunnittelu. *Alue ja Ympäristö* 33:1, 16-29.

Jalas, Mikko (2006) Ympäristökonsultointi ympäristöä koskevan tiedon tuottajana ja välittäjänä. *Yhdyskuntasuunnittelu* 44:3, 64-67.

Kajanus, Miika (2001) Sosiaalista kestävyttä ja innovaatioita metsäsuunnitteluun. *Metsätieteen aikakauskirja* (4)2001, 659-663.

Kajava, Sirke & Silver, Timo & Saarinen, Markku ja Heikkilä, Hannu (2002) Purot ja norot metsälain kohteina Lounais-Suomessa. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2002, 179-189.

Kaljonen, Minna (2003) Ympäristöpolitiikkaa pellon laidalla - tapaustutkimus suojavyöhykesuunnittelun käytännöistä. *Alue ja Ympäristö* 32:2, 33-44.

Kangas, Annika & Kangas, Jyrki (1998) Ekologiset mallit ja ekologisten riskien hallinta metsäsuunnittelussa. *Metsätieteen aikakauskirja – Folia Forestalia* (2)1998, 207-222.

Kangas, Jyrki & Mononen, Ari (1997) Ekologiseen asiantuntemukseen perustuvan numeerisen mallin tuottaminen metsäalueen biodiversiteetin arviointiin. *Metsätieteen aikakauskirja – Folia Forestalia* (2)1997, 225-238.

Kangas, Jyrki ja Hänninen, Harri (2003) Tilakohtainen metsäsuunnittelu – metsäpolitiikkaa vai metsänomistajan päätöstukea? *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2003, 153-156.

Kokko, Kai (2003) Osallistuminen ja kaavoitus – erityisesti eräiden uusien kansainvälisten sitoumusten valossa. *Ympäristöjuridiikka* 24:4, 16-51.

Kurttila, Mikko & Jokimäki, Jukka (2002) Aluetason spatiaaliset tavoitteet metsäsuunnittelussa. *Metsätieteen aikakauskirja (2)2002*, 115–129.

Kurttila, Mikko & Pykäläinen, Jouni & Leskinen, Leena A. (2005) Metsäluonnon monimuotoisuuden yhteistoimintaverkostot ja yksityismetsien aluetason metsäsuunnittelu. *Metsätieteen aikakauskirja (1)2005*, 33–49.

Mäki, Sanna K. (1998) Perun Amazonian vaihteleva luonnonympäristö maankäytön suunnittelun haasteena (Environmental heterogeneity as a challenge for land use planning in the Peruvian Amazonia). *Terra 110:4*, 237–246.

Nyman, Jaana (2005) Luontotyyppien suojelu ja edunvalvonnallinen osallistuminen. *Ympäristöjuridiikka 26:2*, 76–112.

Palander, Teijo & Laukkanen, Sanna (2003) Ekologisten, sosiaalisten ja taloudellisten kriteerien tarkastelu äänestysteorian avulla valtion metsien puunkorjukseen liittyvässä ryhmäpäätöksenteossa. *Metsätieteen aikakauskirja (3)2003*, 345–353.

Paloniemi, Riikka & Koskinen, Sanna (2005) Ympäristövastuullinen osallistuminen oppimisprosessina (Environmentally responsible participation as a learning process). *Terra 117:1*, 17–32.

Primmer, Eeva (2006) Biodiversiteetin turvaamisen asema organisaatioiden strategioissa ja toiminnassa – normit, rakenteet ja osaaminen. *Metsätieteen aikakauskirja (2)2006*, 305–313.

Päivänen, Juhani (2001) Metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttäminen – metsälain tarkoittamien kohteiden tunnistaminen. *Metsätieteen aikakauskirja (4)2001*, 651–655.

Sassi, Sinikka (2000) Karua meininkiä kaavoituksessa. Netti vastaiskuna? *Hallinnon tutkimus (1)2000*, 65–75.

Selby, Ashley & Petäjästä, Leena & Koskela, Terhi (2003) Osallistuvan päätöksenteontarve maaseudulla: esimerkkinä pellonmetsitys ja hirvikannan säätely. *Maaseudun uusi aika 11:3*.

Sjöblom, Stefan & Sahivirta, Elise & Similä, Jukka (2003) Osallistumisjärjestelmä ja sen toteutus. *Ympäristöjuridiikka 24:1*, 98–120.

Troberg, Eliisa (2000) Asiantuntijaosuuskunnat. Joustavia verkostoja tietoyhteiskunnassa. *Hallinnon tutkimus (1)2000*, 76–85.

Tynkkynen, Veli-Pekka (2005) Ympäristökonstruktiot periferiassa ja venäläinen resurssikierros - seuraukset suunnittelulle. *Alue ja Ympäristö 34:2*, 3–14.

Viinikainen, Tytti & Höyssä, Matti & Turunen, Juha-Pekka & Weurlander, Minna (2005) Kansalaisosallistuminen – missä mennään liikennesektorilla? *Yhdyskuntasuunnittelu 43:3*, 46–51.

5.3. Poliittisen järjestelmän, ympäristöpoliittisen toimeenpanon ja ympäristöpoliittisen keskustelun tutkimus

Kaskinen, Juha (2002) Towards a successful environmental policy in the municipalities and regions: indicator and indexes as an assessment tool. *Futura* 21:2, 121-126.

Kettunen, Aija (1997) Hallintatavan merkitys ympäristöpolitiikalle Suomen kunnissa. *Kunnallistieteellinen Aikakauskirja* 25: 2.

Kuitunen, Soile ja Lähteenmäki-Smith, Kaisa (2006) Eliittien pelikenttä? Teknologiapolitiikan malli ja periaatteet Suomessa. *Politiikka* 48:2, 99–114.

Laakso, Marjukka & Lybäck, Katinka (2004) Ympäristö hyvinvoinnin edellytyksenä – miksi julkista ympäristöpäätöksentekoa tarvitaan? *Janus* 12:3, 282 – 297.

Malmsten, Annukka (2004) Natura 2000 -verkosto maanomistajien silmin Lounais-Suomessa. (The Natura 2000 network through the eyes of landowners in Southwest Finland). *Terra* 116:2, 67–76.

Mickwitz, Per (2002) Effectiveness Evaluation of Environmental Policy: the Role of Intervention Theories. *Hallinnon tutkimus* (4)2002, 77-87.

Rosenström, Ulla (2002) The potential for the use of sustainable development indicators in policy-making in Finland. *Futura* 21:2, 19-25.

Rytteri, Teijo (2005) Ensimmäisten lakisääteisten luonnonsuojelualueiden perustaminen poliittisena kysymyksenä. (The founding of Finland's early nature conservation areas as a political issue). *Terra* 117:1, 3–16.

Varho, Vilja (2006) Hiipuuko usko tuulivoimaan? Suomen tuulivoimapolitiikan tavoitteet. *Futura*, 25:4, 20-28.

5.4. Ympäristöpolitiikan eri sektorit (management –tutkimus)

Björn, Ismo (1999) Metsästysmaata maattomille. *Maaseudun uusi aika* 7:3.

Isaksson, Risto (1997) Metsien energia pelastaa kylät ja maapallon. *Maaseudun uusi aika* 5:1.

Jokinen, Pekka (1999) Changes and Prospects in Finnish Agri-environmental Policy. *Maaseudun uusi aika* 7:2.

Jokinen, Pekka (2005) Sosiaalinen kestävyys ja ympäristöpolitiikka maaseudun kehityksessä. *Maaseudun uusi aika* 13:2.

Kaijonen, Minna (2000) Maatalouden ympäristöohjelman tehokkuudesta ja tuottajien sitoutumisesta. *Maaseudun uusi aika* 8:1.

Kaila, Simo & Strandström, Markus & Heinonen, Petri & Lehesvirta, Timo & Raivio, Suvi & Rautolahti, Tero & Ågren, Pertti (2005) Kestävän kehityksen käsite metsän hoidossa ja käytössä. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2006, 359-369.

Kuuluvainen, Timo & Jäppinen, Jukka-Pekka & Keto-Tokoi, Petri & Kuuluvainen, Jari & Kuusinen, Mikko & Niemelä, Jari & Ollikainen, Markku (2004) Suomen metsien monimuotoisuuden turvaaminen. *Metsätieteen aikakauskirja (4)2004*, 551-559.

Leskinen, Leena A. & Peltola, Taru & Åkerman, Maria (2006) Puuenergia, metsätalouden toimintakentän muutos ja sosiaalinen kestävyys. *Metsätieteen aikakauskirja (2)2006*, 293–304.

Luoma, Pentti (2003) MTK, ympäristöpolitiikka ja maatalous 1980–2000. *Maaseudun uusi aika 11:1*.

Lybäck, Katinka & Laakso, Marjukka (2004) Kestävät ohjaukset metsäpolitiikassa - lainsäädäntö ja metsäohjelmat metsien kestävä käytön edistämiseksi. *Hallinnon tutkimus (4)2004*.

Mustakangas, Ella (2000) Onko maaseutumaisema liian suuri haaste maatalouspolitiikalle? *Maaseudun uusi aika 8:2*.

Paloniemi, Riikka & Massa, Ilmo & Tikka, Päivi (2006) Metsänomistajat ja virallinen luonnonsuojelu. *Maaseudun uusi aika 14:3*, 5-20.

Palttila, Yrjö (1999) Indikaattorit maaseudun kehityksen ilmaisimina. *Maaseudun uusi aika 7:3*.

Palviainen, Simo & Eisto, Ilkka (2000) Maatalouden ja maaseudun ympäristöpoliittiset uudistukset. Sopimusjärjestelmiä koskevia pohdintoja. *Maaseudun uusi aika 8:3*.

Pappila Minna (1999) Avainbiotyypin suojeluun liittyviä kysymyksiä. *Ympäristöjuridiikka 20:1*, 31-62.

Sairinen, Rauno & Kanninen, Vesa & Sirviö, Jukka (1997) Tielaitoksen ympäristöpolitiikan vaikeat kysymykset – Ympäristöohjelmat ja kolme tapaustutkimusta. *Yhdyskuntasuunnittelu 35:1*, 12-27.

Sorsa, Riikka (2003) Luonnonsuojelualueiden merkitys muuttunut maaseudulla: luontomatkailusta alueellisen kehittämisen väline. *Maaseudun uusi aika 11:3*.

Uotila, Esa (2003) Puoli vuosisataa tietoa metsänparannusvaroilla. *Metsätieteen aikakauskirja (2)2003*, 109–127.

Åkerman, Maria (2005) Risusavotasta maaseudun teknologiaihmeeseen: puun energiakäyttöä tukevat "käännökset" metsätalouden, energiapolitiikan ja maaseutupolitiikan kentillä. *Alue ja Ympäristö 34:1*, 30-41.

5.5. Kansainvälinen ympäristöpolitiikka ja kehitystutkimus

Dyson, Tim (2006) Maailmanloppu, jonka jo tunnemme. (Artikkelin ”*On development, Demography and Climate Change: The End of the World as We Know it?*” pohjalta toimittanut Maarit Toivonen.) *Ulkopolitiikka 42:4*, 37-43.

- Görg, Christoph (2002) The internationalisation of the state: the example of biodiversity-politics. *Politiikka* 44:2, 96–106.
- Hollo, Erkki A. (1999) Vesienkäytön sääntelyn uudet haasteet ja tulevaisuus Suomessa ja Euroopan Unionissa. *Ympäristöjuridiikka* 20:3-4, 23-38.
- Huimasalo, Taisto (2002) Johannesburgin huippukokous: Välitarkistus, päätepiste vai alku uudelle? *Ulkopolitiikka* 39:3, 5-11.
- Jokela, Minna (1999) Pieniä askelia globaalissa metsäpolitiikassa. *Ulkopolitiikka* 36:1, 40-51.
- Jäppinen, Jukka-Pekka (1999) Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus on kansainvälinen haaste. *Ulkopolitiikka* 36:1, 30-39.
- Kortelainen, Jarmo & Kotilainen, Juha (2005) Metsien ympäristökysymysten kansainvälistyvät tilat Venäjällä. *Alue ja Ympäristö* 34:2, 48-57.
- Kotilainen, Juha (2001) Ylikansallistuminen, ympäristö ja raja. Näkymä luoteisvenäläisestä Svetogorskin metsäteollisuusyhdyskunnasta. (Transnationalisation, the environment, and the border. A view from a forest-industrial locality in Northwest Russia). *Terra* 113:4, 231–244.
- Kumpula, Anne (2003) Euroopan yhteisön ympäristöperiaatteiden murros ja periaatteiden merkitys jäsenvaltioissa. *Lakimies* (7–8)2003, 1236–1252.
- Kuvaja, Kristiina & Myllylä, Susanna (2002) Kolmannen maailman ”kestävät kaupungit”? Ympäristödiskurssin kestävydestä kehitysmaissa. *Janus* 10:2, 85 – 107.
- Lähde, Ville (2005) Ympäristökysymyksen globaali politiikka. *Futura* 24:1, 150-154.
- Malaska, Pentti (1997) Rooman Klubi aktiivinen myös Suomessa. *Futura* 16:1, 85-88.
- Melkas, Eriika (2001) The climate convention and the Kyoto protocol – an overview of the legal framework for state action. *Ympäristöjuridiikka* 22:4, 7-58.
- Mutanen, Anu (2002) Valtion suvereniteetti ja biodiversiteetti. *Lakimies* (3)2002, 405–429.
- Ojanperä, Matti (1998) Uusi energian kysynnän geopolitiikka syntyy: Lämmön sota kylmän sodan tilalle? *Ulkopolitiikka* 35:3, 3-10.
- Parviainen, Jari (1998) Luonnonläheinen metsänhoito Euroopassa. *Metsätieteen aikakauskirja* (3)1998, 485-499.
- Rinne, Eva-Marita (2002) Ympäristöterveys ja paikallinen riskihavainto - laadullisessa vertailussa maaseutu ja urbaani elinympäristö Nigeriassa. *Janus* 10:2, 108 – 128.
- Salokannel, Marjut (2002) Vievätkö patentit ruoan kehitysmaiden väestöltä? *Ulkopolitiikka* 39:3, 39-48.
- Stenlund, Peter (2002) Arktiset alueet Afrikassa. *Ulkopolitiikka* 39:3, 60-64.

Tennberg, Monica (2005) Kansainvälisen ympäristöyhteistyön vaikuttavuus Luoteis-Venäjällä. *Alue ja Ympäristö* 34:2, 26-35.

Tirkkonen, Juhani & Kaivo-Oja, Jari & Wilenius, Markku (2001) Ilmastoneuvottelujen tuskainen taival. Kohti Kioton pöytäkirjan toimeenpanoa. *Ulkopolitiikka* 38:4, 116-129.

Uitto, Juha I. (1999) Vesivarat, kestävä kehitys ja kansainvälinen yhteistyö. *Ulkopolitiikka* 36:1, 22-29.

Uusivuori, Jussi (1999) Väestöpaineen ja kehitysvaiheen vaikutukset metsäkatoon. *Metsätieteen aikakauskirja* (1)1998, 79-84.

Vehmas, Jarmo & Luukkanen, Jyrki & Kaivo-Oja, Jari (1999) Kansainvälisen ilmastopolitiikan muotoutuminen ja Suomi. *Ulkopolitiikka* 36:1, 5-21.

Vettenniemi, Juha (2000) Maanviljelijöiden ympäristösuhde EU-jäsenyyden murroksessa. *Maaseudun uusi aika* 8:2.

Wilenius, Markku (2002) The road less travelled: sustainable development as the ultimate chance. *Futura* 21:2, 8-10.

Vähä-Sipilä, Mikko (2005) Ingalinan ydinvoimalan muuttuva poliittinen symboliasema. *Alue ja Ympäristö* 34:1, 19-29.

Yrjö-Koskinen, Eero (2005) Meidän jälkeemme vedenpaisumus. YK:n Millennium Ecosystem Assessment-raportin esittely. *Ulkopolitiikka* 42:3, 11-14.

5.6. Tulevaisuuden tutkimus

Ahlqvist, Toni (2003) Informaatioyhteiskunnasta bioyhteiskuntaan? Nousevien teknologioiden yhteiskunnallisista vaikutuksista. *Futura* 22:4, 31-47.

El Begawy, Omar (2005) Tulevaisuuden etiikkaa. *Futura* 24:4, 111-114.

Harries, Karsten (1999) Cities of the future? Questions? Nightmares? Dreams? *Futura* 18:3, 162-175.

Heinonen, Sirkka (2001) Painopisteet muuttuvat ihmisen ja tekniikan suhteessa. *Futura* 20:4, 51-55.

Hietanen, Olli (2000) Tulevaisuudentutkimuksen tieteenfilosofisia perusteita. *Futura* 19:4, 44-56.

Hinkkanen, Emilia & Takala, Matti (2005) Voiko maailmanvieliä pelastaa? Haastattelussa Björn Lomborg, Klaus Töpfer, Pentti Malaska, Aira Kalela ja Aleks Neuvonen. *Ulkopolitiikka* 42:3, 17-23.

Jauho, Pekka (1998) Ihmiskunnan energiatulevaisuus ja tutkimuksen mahdollisuus. *Futura* 17:4, 77-91.

Kaivo-oja, Jari & Kuusi, Osmo (1997) Delfoi-menetelmän käyttö ennakoititoiminnassa. *Futura 16:2*.

Kalenoja, Hanna (2002) Towards intelligent and sustainable transport by 2025: background, targets and indicators. *Futura 21:2, 132-139*.

Kiiskilä, Kati (2001) Vapaa-ajan liikkumisen tulevaisuudennäkymiä - kestävä kehityksen näkökulma. *Futura 20:4, 27-40*.

Kiiskilä, Kati (2004) Kuluttamisen tulevaisuuden haasteet: liikenne. *Futura 23:1, 19-25*.

Koivusalo, Markku (2004) Eugeniikka ja bioyhteiskunnan haaste. *Futura 23:4, 58-80*.

Kolström, Taneli (2004) Viisi teemaa puuntuotannon tulevaisuudesta. *Metsätieteen aikakauskirja (4)2004, 541-545*.

Kuusi, Osmo (1998) Tulevaisuudentutkimus oppimista tutkivana tieteenä. *Futura 17:4, 68-76*.

Kuusi, Osmo (2000) Millennium-projekti maailmanlaajuisten arvojen ja ongelmien tunnistajana ja ratkaisijana. *Futura 19:4, 82-88*.

Kuusi, Osmo (2002) Tunnistiko biotekniikan ennakointi olennaisen? *Futura 21:1, 71-77*.

Kuusi, Osmo (2002) Vieraan teknologian kohtaaminen - pelätä vai hurmioitua vuoden 2030 teknologioista? *Futura 21:1, 42-49*.

Kuusi, Osmo (2003) Millennium -projekti ja teknologian kehityksen globaalit haasteet. *Futura 22:1, 15-29*.

Kuusi, Osmo (2004) Tulevaisuudentutkimus ja kulutuksen tutkiminen. *Futura 23:1, 46-55*.

Kyllönen, Simo (2000) Kriittisesti kohti tulevaa: Jürgen Habermas ja kriittisen tulevaisuudentutkimuksen mahdollisuus. *Futura 19:4, 34-43*.

Lainevuo, Ari (1997) Ekologiset kaupunkiutopiat – kaukoputki tulevaisuuteen? *Yhdyskuntasuunnittelu 35:3, 52-65*.

Malaska, Pentti (1997) Global conversations - what you and I can do for future generations? *Futura 16:3, 62-64*.

Malaska, Pentti (2001) Kuka keksi tulevaisuuden? *Futura 20:4, 96-99*.

Metsämuuronen, Jari (1997) Delfi-tekniikan kritiikistä. *Futura 16:3, 68-71*.

Niiniluoto, Ilkka (1998) Kuuluuko tulevaisuuteen vaikuttaminen tieteen laatuvaatimukseen. *Futura 17:4, 7-10*.

Nordlund, Göran (2003) Voiko tulevaisuudentutkimus antaa jotain ympäristötutkimukselle? *Futura 22:3, 99-101*.

- Paalumäki, Heli (2003) Edistyksen illuusio: Bertrand de Jouvenelin "mahdolliset tulevaisuudet" aikansa kommentaattorina. *Futura* 22:2, 16-26.
- Pakarinen, Terttu (2004) 60-luvun teknoutopioista nykypäivään. *Futura* 23:2, 40-45.
- Portin, Petter (1998) Perinnöllisyystiede ja tulevaisuuden tutkimus. *Futura* 17:1, 37-41.
- Rantala, Tapio (2000) Tulevaisuuden tutkimus, arvot ja yhteiskunnallinen päätöksenteko. *Futura* 19:4, 57-64.
- Salovaara, Veikko (1997) Tulevaisuus eettisenä haasteena. *Futura* 16:3, 65-67.
- Salovaara, Veikko (2001) Kyborgistako jumalan kuva? *Futura* 20:4, 120-122.
- Sotarauta, Markku (1998) Alue- ja suunnittelututkimuksen viestit tulevaisuuden tutkimukselle. *Futura* 17:4, 123-138.
- Tunturi, Janne (2003) Viimeinen luku. Tulevaisuus uusissa universaalihistorioissa. *Futura* 22:2, 68-75.
- Wilenius, Markku (1999) Murroksen merkit ja tulevaisuuden idut: mitä teollisuusyhteiskunnan jälkeen? *Futura* 18:1, 29-38.
- Wilenius, Markku (2002) Maailma vuonna 2015 ja elämä Johannesburgin jälkeen. *Ulkopolitiikka* 39:3, 12-24.
- Vogt, Henri (2002) Maailman hallinnan mahdollisuudet globalisaation aikakaudella. *Ulkopolitiikka* 39:3, 25-33.

5.7 Eläinpolitiikka

- Aaltola, Elisa (2000) Bambisyndrooma? Eläinhahmojen merkitys eläinkuvan rakentajina. *Kulttuurintutkimus* (1)2000.
- Aaltola, Elisa (2001) Sentimentalisuus vs. analyttinen järki - tunteiden asema eläinetiikassa. *Niin & näin* 8:2.
- Aaltola, Elisa (2006) Eläinetiikka teoriasta käytäntöön. *Niin & näin* 13:3, 83-92.
- Aaltola, Elisa & Oksanen, Markku (2000) Lajinsuojelu ja vähemmistöoikeudet - esimerkkinä kevätlinnustus Ahvenanmaalla. *Oikeus* 29:2, 209-224.
- Hyttinen, Hannele (2005) Uhanalaisen eläinlajin ja sen elinympäristön suojelu Suomessa – esimerkkinä Saimaannorppa. *Ympäristöjuridiikka* 26:1, 8-36.
- Häyry, Matti (2000) Eläinten vallankumous: Jeremy Bentham vastaan muu maailma. *Niin & näin* 7:3, 14-17.
- Juppi, Pirita (2005) Medioitu moraalinen paniikki eläinoikeusliikkeen määrittelijänä. *Nuorisotutkimus* 23:3.

- Kauppinen, Ilkka (2000) Vegaanius ruokajärjestelmän kontekstissa ja etiikan neljä paradigmaa. *Kulttuurintutkimus* (4)2000.
- Korhonen, Pekka (1997) Poliittinen eläin: koira. *Politiikka* 39:4, 375–377.
- Kupsala, Saara & Tuomivaara, Salla (2004) Sosiologinen eläintutkimus – eläinten yhteiskunnallinen merkitys sosiologian tutkimuskohteena. *Sociologia* 41:4, 310-321.
- Lindberg, Susanna (2005) Derrida eläinten jäljillä. *Tiede & Edistys* 30:2, 87-98.
- Lintunen, Merja (1998) "Kanallakin on oikeus tehdä mitä se tahtoo" - vegaanien ajatuksia eläinten oikeuksista. *Nuorisotutkimus* 16:4.
- Lähde, Ville (2005) Eläinten oikeuksien kieltämisestä. *Niin & näin* 12:2, 109-114.
- Mononen, Tuija & Björn, Ismo (1999) Luonto, eläimet, etiikka. *Maaseudun uusi aika* 7:3.
- Mäki-Tanila, Asko (2004) Geenitekniikan vaikutus eläintuotantoon. *Futura* 23:4, 27-37.
- Nygren, Nina (2005) Liito-orava kaavoituksessa – Ojalan tapaus Tampereella. *Yhdyskuntasuunnittelu* 43:2, 27-43.
- Partanen, Ulla (2005) Maatiaiseläinkysymys mediassa. Kehysanalyttinen lehdistötutkimus Helsingin Sanomien ja Maaseudun Tulevaisuuden maatiaiseläinaiheisista kirjoituksista vuosilta 1990–2004. *Maaseudun uusi aika* 13:3.
- Ratamäki, Outi & Tynkkynen, Sonja (2006) Eläinpolitiikka – mitä se voi olla? *Alue ja Ympäristö* 35:1, 14-24.
- Ratamäki, Outi & Shuurman, Noora (2006) Susia ja hevosia – Maaseudun eläimet muutoksessa. *Maaseudun uusi aika* 14:2, 35-46.
- Reunanen, Pasi (2006) Liito-orava lainsäädännössä – ekologis-juridinen näkökulma lajisuojeluun. *Ympäristöjuridiikka* 27:1, 34-63.
- Repo, Matti V. (1997) Oikeus metsästää lintuja keväällä ja lintudirektiivi. *Lakimies* (2)1997, 206–225.
- Roiha, Ulla (1999) Kannattaako eläinten hyvinvointiin kiinnittää huomiota? *Maaseudun uusi aika* 7:3.
- Salonen, Ville (2004) Eläinmaantiede – näkökulmia ihmisen ja eläimen vuorovaikutussuhteeseen. (Animal geographies – perspectives on the human–animal interaction). *Terra* 116:4, 227–240.
- Suvantola, Leila (2001) Päänvaivaa lajisuojelussa. *Ympäristöjuridiikka* 22:1, 35-50.
- Tolvanen, Jukka Pekka (1999) LSL 49.1 §:n soveltamisesta – erityisesti Konikallion liito-oravaesiintymän näkökulmasta. *Ympäristöjuridiikka* 20:1, 63-80.

Väisänen, Anne (2003) Sukupuoli eläinoikeuskiskujen lehtiutisoinneissa. *Nuorisotutkimus* 21:2.

5.8. Ruokakysymys

Ahvenjärvi, Hannu & Häkkinen, Matti (1997) Luonnonmukainen maatalous läntisessä Euroopassa (Organic farming in Western Europe). *Terra* 109:4, 198–207.

Heinonen, Maarit (1997) Kuluttajat ja geeniruoka – Eurooppalaisten näkemyksiä geenitekniikan hyväksyttävyydestä, riskeistä ja valvontatarpeesta. *Alue ja Ympäristö* 26:2, 66–79.

Juha, Lehtinen & Salo, Mikko A. (2000) Onko luomuviljelijöissä jotakin erikoista? *Maaseudun uusi aika* 8:1.

Kakriäinen, Salla (2005) Ruumiin ravintoa vai sielun tasapainoa? Maaseudun merkitykset kaupunkilaisille luomukuluttajille. *Maaseudun uusi aika* 13:1.

Mononen, Tuija (1998) Kahdenlaista toimintaa luomutuotannon puolesta. *Maaseudun uusi aika* 6:1.

Mononen, Tuija (1999) Tehoviljeltyä luomututkimusta. *Maaseudun uusi aika* 7:1.

Mononen, Tuija (2002) Minne menet luomu? Katsaus luomun yhteiskuntatieteelliseen tutkimukseen. *Maaseudun uusi aika* 10:3.

Raento, Tuuli & Raento, Pauliina (2001) Johdatus ruoan maantieteeseen. (The geography of food: an introduction). *Terra* 113:1, 17–33.

Seppänen, Laura (2004) Mitä luomutarkastuskäynnillä tapahtuu? Luonnonmukaisuus ja tarkastuskäytännöt kehittämisen näkökulmasta. *Maaseudun uusi aika* 12:2.

Seppänen, Laura (2006) Paikallisten ruokaketjujen konseptit toimintalogiikoiden vuoropuhelussa. *Maaseudun uusi aika* 14:1, 19–33.

Silvasti, Tiina & Mononen, Tuija (2006) Ruoan tuottaminen maaseutukeskustelussa. Tapauksina luomu ja muuntogeeninen tuotanto. *Terra* 118:3–4, 202–210.

Sireni, Maarit (2006) Paikallinen ruoka: marginaalinen ilmiö vai tulevaisuuden trendi? *Alue ja Ympäristö* 35:1, 50–57.

Tantarimäki, Sami (2001) Henkinen vai fyysinen, laadullinen vai määrällinen? Kaupunkiviljelyn muuttuva merkitys ja motiivi. *Maaseudun uusi aika* 9:1.

Tantarinmäki, Sami (2002) Kuljemme ruokaympyrää. Tuoreen, terveellisen ja paikallisen ruoan kysyntä kasvaa. *Maaseudun uusi aika* 10:3.

6. Ympäristötalouden tutkimus

6.1. Yleisesityksiä

Forssell, Osmo (1998) Elintarvike- ja metsäketju Suomen kansantaloudessa. *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 94:2, 133-147.

Helén, Ilpo (2006) Talletuksia tulevaan elämään. Molekyylilääketieteen poliittinen talous. *Tiede & Edistys* 31:2, 89-104.

Hilty, Lorenz M. (2002) Resource productivity in the information age. *Futura* 21:2, 76-84.

Kaivo-oja, Jari (2002) Methodology for the analysis of critical industrial ecology trends: an advanced sustainability analysis of the Finnish economy. *Futura* 21:2, 45-61.

Kanniainen, Vesa (2006) Onko kapitalismin etiikka kadoksissa? *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 102:2, 221-233.

Kopperi, Marjaana (1999) Liike-elämän etiikka ja talouden globalisaatio. *Niin & näin* 6:1, 22-25.

Määttä, Kalle (1999) Oikeustaloustieteellinen näkökulma ympäristönsuojeluun. *Ympäristöjuridiikka* 20:2, 17-31.

Nystén-Haarala, Soili (2005) Lainsäädäntö ja taistelu luonnonvarojen hallinnasta Venäjällä. *Alue ja Ympäristö* 34:2, 36-47.

Ollikainen, Markku (2001) Ympäristötaloustiede: luonnontalouden ja kansantalouden yhteensovittamista. *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 97:3, 393-397.

Peltola, Taru & Åkerman, Maria (2000) Kamppailu taloudellisesta kannattavuudesta – laskelmat toiminnan rajakohteina. *Tiede & Edistys* 25:4, 311-324.

Pulkkinen, Pasi (1999) Kilpailutalouden resurssit ja evoluutio. *Futura* 18:4, 57-73.

Pursiainen, Terho (2006) Eksploitatiivinen yritysetiikka. *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 102:2, 234-242.

Rautio, Vesa (2000) Petsamo – ”Kaipaukseni maasta” globaalitalouden pyörteisiin. (Pechenga – from “the place where my heart belongs” to global boost and busts). *Terra* 112:3, 129-140.

Riukulehto, Sulevi (1999) Taloustieteilijät ja varhainen luonnonsuojelu Yhdysvalloissa. *Tiede & Edistys* 24:2, 121-132.

Tupasela, Aaro (2006) Kudostalous ja kaupalliset mallit. Biolääketieteen tutkimuksen muuttuvat ehdot. *Tiede & Edistys* 31:2, 105-118.

6.2. Talusteoreettinen ympäristökysymysten tarkastelu sekä talouden ekologisointi

Haukioja, Teemu ja Kaivo-oja, Jari (1998) Talouskasvu ja ympäristö: kestävämpi vai kestävä kasvua teollisuusmaissa? *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 94:1, 49-61.

Okko, Paavo & Haukioja, Teemu (2005) Endogeenisen kasvun näkökulma kestäväan kehitykseen. *Futura* 24:2-3, 49-57.

6.3. Taloudelliset ohjaukeinit

Hanhijärvi, Johanna (2003) Metsätalouden ympäristötuki biodiversiteetin turvaamisen ohjaukeinona. *Ympäristöjuridiikka* 24:4, 52-77.

Honkatukia, Juha (2006) Päästökauppa ilmastopolitiikan välineenä. *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 102:1, 78-86.

Ikonen, Tuomas (2004) Päästöoikeuksien alkujako Euroopan Unionin päästökaupassa. *Ympäristöjuridiikka* 25:3-4, 8-42.

Korhola, Eija-Riitta (2004) Mikä päästökaupassa epäonnistui? *Ulkopolitiikka* 41:1, 82-84.

Liski, Matti (2002) Yhdysvaltain rikkidioksidilupien ominaisuudet varastoitavina hyödykkeinä. *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 98:3, 291-301.

Määttä, Kalle (2000) Energiaverotus ja ympäristö. *Ympäristöjuridiikka* 21:2-3, 51-65.

Palmujoki, Antti (2001) Ympäristömerkit ja WTO. *Ympäristöjuridiikka* 22:1, 10-34.

Salminen, Pertti (2006) Päästökauppa ilmasto- ja energiapolitiikan ohjaukeinona. *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 102:1, 91-97.

6.4. Luonnon ja ympäristön taloudellinen arvottaminen

Juutinen, Artti (2005) Luonnonarvokaupan kustannustehokkuus: kokeiluhanke Lounais-Suomen metsäkeskuksen alueella. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2005, 163-174.

Kumela, Hanna & Koskela, Terhi (2006) Metsänomistajien näkemyksiä luonnonarvokaupan ja sen sopimusehtojen hyväksyttävyydestä. *Metsätieteen aikakauskirja* (2)2006, 257-270.

Kumela, Hanna & Paloniemi, Riikka (2006) Luonnonarvokauppa – vastaus luonnonsuojelun kohtaamattomuuden ongelmiin? *Alue ja Ympäristö* 35:1, 25-36.

Matero, Jukka & Saastamoinen, Olli & Kouki, Jari (2003) Metsien tuottamat ekosysteemipalvelut ja niiden arvottaminen. *Metsätieteen aikakauskirja* (3)2003, 355-384.

Myatt-Hirvonen, Outi ja Kanninen, Markku (2003) Costa Rican metsät tuottavat ympäristöpalveluja. Costa Ricassa maanomistajat saavat korvausta metsiensä tuottamista ympäristöpalveluista. *Metsätieteen aikakauskirja* (1)2003, 73-76.

Ovaskainen, Ville & Horne, Paula & Pouta, Eija & Sievänen, Tuija (2002) Luonnon virkistyskäytön taloudellinen arvo ja taloudelliset vaikutukset. *Metsätieteen aikakauskirja (1)2002, 59-65.*

Rekola, Mika (1997) Onko luonnolla hintaa? Maksuhaluuskyselyjen käyttökelpoisuus metsä- ja ympäristöpolitiikassa. *Metsätieteen aikakauskirja (3)1997, 418-422.*

Sievänen, Tuija & Ruuska, Pertti (1999) Suomalaisten asenteet virkistyspalvelujen maksullisuuteen. *Metsätieteen aikakauskirja (2)1999, 191-201.*

Suvantola, Leila (2005) Kun maailma ei riitä – Luonnon monimuotoisuudelle aiheutettavien haittojen kompensointi. *Ympäristöjuridiikka 26:3-4, 30-80.*

6.5. Ympäristönsuojelun ja ympäristömuutosten taloudelliset vaikutukset

Alanen, Jouni (2000) Kilpailuoikeus ja ympäristönsuojelu. *Lakimies (6)2000, 859-883.*

Honkatukia, Juha (1999) Ilmastopimuksen toteuttamisen vaikutuksista Suomessa. *Kansantaloudellinen aikakauskirja 95:4, 798-811.*

Palmujoki, Antti (2003) Ympäristönsuojelu ja kaupan vapaus: Maailman kauppajärjestön perustamissopimus ja jäsenmaiden mahdollisuudet rajoittaa kauppaa ympäristönsuojelullisilla perusteilla. *Lakimies (2)2003, 254-284.*

6.6. Yritysten ympäristökäyttäytyminen ja ympäristöjohtaminen

Ketola, Tarja (2003) Nesteen / Fortumin ympäristöjohtaminen 1992-2002 vs 1960-1991. *Hallinnon tutkimus (2)2003, 128-146.*

Korjonen-Kuusipuro, Kristiina & Laine, Pertti & Michelsen, Kalle (2004) Kaukas perkele. *Tiedotustutkimus 27:1.*

Lovio, Raimo (1999) Yritykset, alueet ja ympäristöt – Luonnolliset ja luodut ympäristökilpaikukykytekijät. *Alue ja Ympäristö 28:1, 44-53.*

Rohweder, Liisa (2003) Ympäristökoulutus ympäristöjohtamisen tukena. *Futura 22:3, 86-98.*

Rytteri, Teijo (2003) Enso-Gutzeitin yhteiskunnallisen vastuun muotoutuminen. (The formation of Enso-Gutzeit's social responsibility). *Terra 115:2, 75-87.*

Rytteri, Teijo (2003) Metsäteollisuusyrityksen luontosuhde – esimerkkinä Enso-Gutzeit. *Maaseudun uusi aika 11:1, 49-.*

Sorsa, Riikka & Saarinen, Jarkko (2003) Kestävyys matkailun yritystoiminnassa: Kolin alueen matkailuyrittäjien suhtautuminen ympäristökysymyksiin. *Alue ja Ympäristö 32:2, 56-67.*

Tuomola, Arto (2004) Saarikangas: Tämä ei ole säilykepurkki. *Tiedotustutkimus 27:1.*

6.7. Kulutustutkimus

Haatainen, Kalle (1997) Takaisin luontoon? Katsaus kulutusteorioiden pinnallistumisen prosessiin. *Sociologia* 34:3, 197-207.

7. Alue- ja yhdyskuntarakennetta koskeva yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus

Dear, Michael & Häkli, Jouni (1998) Tila, paikka ja urbanismi – uuden kaupunkitutkimuksen metodologiaa. (Space, place and urbanism – methodological notes for contemporary urban studies). *Terra* 110:2, 59–68.

Hiltunen, Mervi Johanna (1998) Kohti ekologista kaupunkiliikennettä. *Alue ja Ympäristö* 27:1, 38-51.

Huttunen, Satu (1998) Kaupunkiseutu virtoina – Näkökulma ekologisesti kestävästä yhdyskuntarakenteen suunnitteluun. *Alue ja Ympäristö* 27:1, 23-37.

Hynynen, Ari (1998) Suunnittelun ekokirjo – Ekologinen yhdyskuntasuunnittelu kaupungin maaseutualueella. *Alue ja Ympäristö* 27:1, 52-64.

Inkinen, Tommi (2001) Informaatioteknologian tutkimus kulttuurimaantieteen osana: kolme tulkintaa sovellusesimerkein. (Information technology research in human geography: three interpretations with examples). *Terra* 113:2, 77–88.

Itkonen, Hannu & Kortelainen, Jarmo (1998) Tutkimusnäytteitä yhdyskunnan vesiresursseista ja hallintatapojen muutoksesta. *Alue ja Ympäristö* 27:1, 79-93.

Jauhiainen, Jussi S. & Lootus, Hindrek (1998) Entiset sotilasalueet Virossa: ympäristöriskit ja uusikäytön mahdollisuudet. (Former military areas in Estonia: environmental hazards and possibilities of re-use). *Terra* 110:1, 3–11.

Karjalainen, Pauli-Tapani (1998) Kaupungin eri olomuotoja. *Niin & näin* 5:1.

Karjalainen, Pekka & Seppänen, Marjaana (1998) Köyhyys, työttömyys ja asuinympäristö. *Yhdyskuntasuunnittelu* 36:2, 43–59.

Kjellberg, Seppo (1997) Ekologisen kaupungin ristiriitaiset päämäärät. *Yhdyskuntasuunnittelu* 35:3, 66-76.

Koskiaho, Briitta & Lapintie, Kimmo (1997) Ekologista kaupunkia tutkimassa. *Yhdyskuntasuunnittelu* 35:3, 4-8.

Koskiaho, Briitta (1997) Ekokaupunki: abstrakteista malleista käytäntöön. *Yhdyskuntasuunnittelu* 35:3, 26-40.

- Koskiaho, Briitta (1997) Miksi ja miten finger city –malli piinaa ekokaupungin kehittäjiä?
Yhdyskuntasuunnittelu 35:1, 28-33.
- Koskiaho, Briitta (1999) The ecological city and urban planning. *Futura* 18:3, 93-109.
- Lapintie, Kimmo (1997) Ekologinen kaupunki – konfliktista kommunikaatioon.
Yhdyskuntasuunnittelu 35:3, 9-25.
- Lehtimäki, Marianne (2004) Kaupunkien rakennusperinnön käyttö, vaaliminen ja kehitys kestäväällä tavalla. *Yhdyskuntasuunnittelu* 42:2.
- Lehtinen, Ari Aukusti (1997) Kaupunki riskiympäristönä: liikenneongelma ja pelon maantiede Joensuussa. (Risks of urban environment: traffic problem and the geography of fear in Joensuu). *Terra* 109:4, 208–214.
- Luoto, Ilkka (2006) Paikan tekstit ja narratiivinen jännite – kuusi maaseutukylää Suomessa ja Skotlannissa. (Texts of place and narrative tension – six rural villages in Finland and Scotland). *Terra* 118:3–4, 143–158.
- Mäntysalo, Raine (1999) Suunnittelu ja oppiminen – kohti teoriaa refleksiivisestä maankäytön suunnittelusta. *Yhdyskuntasuunnittelu* 37:1–2, 8–27.
- Niemelä, Jari (1999) Ekologia kaupunkisuunnittelussa. (Ecology in urban planning). *Terra* 111:3, 157–164.
- Passinmäki, Pekka (1998) Kaupunkisuunnittelun erilaisia lähestymistapoja. *Niin & näin* 5:1.
- Rosenqvist, Olli (2002) ”Maaseudun” ja ”kaupungin” rakentuminen Tilastokeskuksen taajamamäärittelyyn perustuvassa aluekehikossa. (Construction of the ’rural’ and the ’urban’ in Statistics Finland’s localities-based regional framework). *Terra* 114:1, 3–12.
- Schulman, Harry (1998) Kaupunkitutkimuksesta maantieteessä. *Yhdyskuntasuunnittelu* 36:4, 6–13.
- Tantarimäki, Sami (2000) Siirtolapuutarhat kaupungin keitaina. (Allotment gardens as oases of the city). *Terra* 112:2, 83–94.
- Tapio-Biström, Marja-Liisa & Hilikka Vihinen & Sirpa Thessler (2006) Maatalouden ja maaseudun kohtalonyhteys – tapaus Mäntyharju. (The mutual fate of agriculture and rural areas – the case of Mäntyharju). *Terra* 118:3–4, 173–187.
- Tynkkynen, Veli-Pekka (2000) Pietarin kaupunkiseudun ja Karjalan kannaksen ympäristösuunnittelukysymyksiä. (Environmental planning questions in St. Petersburg urban region and the Karelian Isthmus, NW Russia). *Terra* 112:3, 141–154.
- Vuolteenaho, Jani & Suikkanen, Jaakko (2003) Paikkatietojärjestelmät, spatiaalinen mallinnus ja maantiede: yhteiskuntatutkimuksen ja -suunnittelun näkökulmia. (Geographic information systems, spatial modelling and geography: perspectives on societal research and planning). *Terra* 115:3, 179-191.

Vuolteenaho, Jani (2002) ”Uusia sanoja, uusia maailmoja”: tekstuaalisuus, sosiaalisesti tuotettu tila ja maantieteen kulttuurinen käänne. (”New words, new worlds”: textuality, socially constructed space and geography’s cultural turn). *Terra 114:4*, 237–252.

Vuorisalo, Timo (1999) Luonnon arvottaminen kaupunkisuunnittelussa. *Yhdyskuntasuunnittelu 37:1-2*. 28-40.

8. Ympäristökasvatuksen tutkimus

Ahava, Anna-Maija & Palojoki, Päivi (2005) Haasteena kriittisten kuluttajien kasvattaminen. *Kasvatus 36:1*, 20-32.

Ahtee, Maija (1998) Arkitieto ja tieteellinen tieto luonnontieteen opetuksessa. *Kasvatus 135:4*, 358-362.

Cantell, Hannele (1999) GLOBUS - multimediaohjelma vastuullisen ympäristösuhteen kehittämiseksi. *Terra 111:4*, 226-229.

Helanterä, Antti (1998) Ympäristökasvatuksen mahdollisuudet Luoteis-Venäjällä. Kehys suomalais-venäläiselle yhteistyöhankkeelle. *Terra 110:3*, 196-204.

Hilli-Tammilehto, Heidi & Tani, Sirpa (1999) Kotiseutuopetuksesta ympäristö- ja luonnontietoon: lähiympäristön huomioon ottaminen suomalaisessa kouluopetuksessa. (From home region studies to environmental and natural studies: the role of the local environment in Finnish school education). *Terra 111:2*, 69–76.

Hohti, Tiinamari & Lehto, Juhani E (2001) Neljännen luokan ympäristö- ja luonnontiedon oppikirjojen tekstin rakenne. *Kasvatus 32:2*, 144-153.

Hongisto, Kaisa-Liisa (1999) Etiikka biologian ja maantiedon oppimateriaaleissa. Faktat korostuvat – arvopohdintaa niukasti. *Kasvatus 30:2*, 138-147.

Koskinen, Sanna & Horelli, Liisa (2006) Ympäristövastuullinen kansalaisuus kouluopetuksessa. *Nuorisotutkimus 24:3*, 14-28.

Matthies, Jürgen (2001) Luonto pedagogisena ohjelmana - luonnon mystifioinnin vaarasta ympäristökasvatuksessa. *Niin & näin 8:2*.

Moilanen, Raili (2002) Peter Senge puolustaa luontoa ja luonnollista oppimista. *Aikuiskasvatus 22:1*, 4-11.

Palmberg, Irmeli (2003) Ympäristöongelmat ja ihmisen tulevaisuus - Mitä ympäristöaiheinen ylioppilasaine kertoo abiturienttien ympäristötietoisuudesta? *Kasvatus 34:2*, 152-161.

Rohweder, Liisa (2002) Ympäristökasvatuksen kehittämisen lähtökohtia liiketalouden koulutuksessa. *Aikuiskasvatus 22: 3*, 215-225.

Rohweder, Liisa (2002) Ympäristökasvatuksen opetussuunnitelmateoreettinen malli liiketalouden koulutukseen. (A curriculum model of environmental education for a business school context). *Terra 114:4*, 227–235.

Tani, Sirpa (2004) Ympäristön, paikan, tilan ja kulttuurin tulkintaa: maantiede ympäristö- ja luonnontiedon oppikirjoissa. (Interpretation of environment, place, space and culture: geography in the textbooks of Environment and Nature Studies). *Terra 116:3*, 131–143.

9. Ympäristöoikeuden tutkimus

Ahonen, Timo & Kerppilä, Leena & Pirjatanniemi, Elina (2003) Ilmoittaako vai eikö? Arvioita kunnan ympäristöviranomaisen ilmoituskynnyksestä ympäristörikojutuissa. *Oikeus 32:4*, 359-375.

Alanen, Jouni ja Marttinen, Kari (1997) Lintu- ja luontodirektiivien välitön vaikutus ja suomalainen oikeuskäytäntö. *Ympäristöjuridiikka 18:2-3*, 43-83.

Hahto, Matti (1998) Maakaari ja vesivoiman käyttöoikeuden kiinnityskelpoisuus. *Lakimies (5)1998*, 714-734.

Hakkarainen, Erja (1998) Århusin sopimuksen, Euroopan Yhteisöjen ympäristödirektiivin ja Suomen julkisuuslainsäädännön vertailua. *Ympäristöjuridiikka 19:3-4*, 52-77.

Heinilä, Aleksi (2003) Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen poikkeamistoimivalta: pääsääntö ja poikkeukset. *Lakimies (5)2003*, 841–866.

Herler, Casper (2006) Ympäristöoikeushistoria – oppikirjatäytettä vai tulkinta-apuvälineistöä? *Ympäristöjuridiikka 27:3*, 9-19.

Hildén, Mikael & Kautto, Petrus & Mickwitz, Per & Similä, Jukka (2003) Ympäristönsuojelulain kaksi ensimmäistä vuotta - arvioinnin yhteenveto. *Ympäristöjuridiikka 24:1*, 181-199.

Hollo, Erkki J. (1998) Biotekniikka ja luonnon monimuotoisuus - funktionaalinen näkökulma biotekniikan sääntelyyn. *Lakimies (5)1998*, 735-756.

Hyvönen, Veikko O. (1997) Vesilain korvausjärjestelmästä. *Lakimies (4–5)1997*, 561–584.

Kalima, Kai (1999) Jäteverolain säätäminen: esimerkki yhdenvertaisuusnormin soveltamisesta lainsäädännössä. *Lakimies (6–7)1999*, 1003–1014.

Kauppila, Jussi (2005) Näkökulmia muuntogeenisillä organismeilla tehtävien kenttäkokeiden sääntelyyn: karkaako geeni luontoon vai lähteekö teknologiamopo käsistä? *Oikeus 34:1*, 4-26.

Koivurova, Timo (2000) Yleinen kansainvälinen ympäristöoikeus ja arktinen ympäristönsuojelu. *Oikeus 29:4*, 463-472.

- Koivurova, Timo (2006) Ilmastonmuutoksesta johtuvien riitojen vieminen kansainväliseen oikeudelliseen menettelyyn. *Oikeus*, 35:4, 514-537.
- Kokko, Kai (2002) Kolme näkökulmaa Natura 2000-suojeluun. *Ympäristöjuridiikka* 23:3-4, 24-38.
- Kokko, Kai (2004) Biologinen monimuotoisuus oikeudellisen turvan kohteena. *Lakimies* (1)2004, 99-104.
- Kokko, Kai & Melkas, Eriika & Mononen, Jyri (2006) EU:n päästökauppa ja hiilinielut. *Ympäristöjuridiikka*, 27:2, 53-97.
- Kuokkanen, Tuomas (2002) Variaatioita teemasta kansainvälinen oikeus ja ympäristö. *Lakimies* (2)2002, 167-180.
- Kuusiniemi, Kari (1999) EY-ympäristöoikeuden soveltamisesta hallintotuomioistuimissa. *Ympäristöjuridiikka* 20:1, 8-30.
- Kuusiniemi, Kari (2000) Natura 2000 – verkoston oikeusvaikutukset. *Ympäristöjuridiikka* 21:2-3, 10-50.
- Kyllönen, Simo (2006) Ympäristöongelmat ja demokraattinen legitimeetti. *Oikeus* 35:4, 595-610
- Laakso, Tero (2003) Lahopuu, hyönteistuhot ja oikeudellinen sääntely – tutkimusretki oikeuden ja ekologian rajaseudulle. *Ympäristöjuridiikka* 24:2-3, 63-118.
- Laakso, Tero (2006) Oikeuden ja ekologian yhteyksiä. *Oikeus* 35:4, 611-622.
- Löyttyjärvi, Marja-Liisa (2004) Vuotoksen ympäristöoikeudellisista vaikutuksista. *Ympäristöjuridiikka* 25:2, 28-60.
- Matilainen, Sampsa (2000) Kivenmurskaamoiden ympäristösääntelystä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettavien yleisten normien mukaan. *Ympäristöjuridiikka* 21:1, 24-38.
- Mäntylä, Niina (2006) Luonnon edustamismahdollisuuksista valitusoikeusjärjestelyissä – erityisesti alueellisten ympäristökeskusten ja edunvalvontajärjestöjen näkökulmasta. *Ympäristöjuridiikka* 27:3, 20-38.
- Määttä, Kalle (1999) Epäasianmukaiset verontorjuntareaktiot ympäristöverotuksessa. *Lakimies* (2)1999, 210-230.
- Määttä, Tapio (1999) Modernin ympäristöoikeuden evoluutiosta: interventionistista hyvinvointivaltio-oikeutta vai jotain muutakin? *Ympäristöjuridiikka* 20:3-4, 6-22.
- Määttä, Tapio (2000) Monitieteisyys ympäristöoikeudessa. Oikeustieteen sisäiset ja ulkoiset yhteydet oikeustieteellisen tutkimuksen haasteena. *Oikeus* 29:3, 333-355.
- Määttä, Tapio (2004) Ympäristöoikeuden monitieteisyyden haaste: oikeustieteen kolmannen tehtävän hahmottelua. *Lakimies* (6)2004, 1097-1107.

Nyman, Kaj (2000) Maankäyttö- ja rakennuslaki: henki vai kirjain? *Yhdyskuntasuunnittelu* 38:2, 6–16.

Oksanen, Markku & Kumpula, Anne (2005) Lainsäädäntö, omistaminen ja ympäristönsuojelu. *Politiikka* 47:1, 54–65.

Pasanen, Anna-Mari (2005) Yksityisen luonnonsuojelun perustaminen ilman maanomistajan suostumusta. *Oikeus* 34:4, 393–422.

Pirjatanniemi, Elina (2004) Takaisin Kojjärvelle! Ympäristöintressit rikoksen motiivina. *Oikeus*, 33:2, 207–216.

Pirjatanniemi, Elina (2006) Ympäristökatastrofin uhrin oikeudellinen asema. *Oikeus*, 35:4, 538–557.

Pölönen, Ismo (2001) Vastuu ennen jätelain voimaantuloa pilaantuneista maa-alueista. *Lakimies* (5)2001, 812–829.

Rinne, Tomi (2002) Vastuu ympäristödirektiivin soveltamisesta. *Ympäristöjuridiikka* 23:1, 84–118.

Rissanen, Pentti (2006) Tuottajavastuu jätehuollossa. *Ympäristöjuridiikka* 27:1, 75–95.

Saastamoinen, Kirmo (2000) Velvollisuudesta liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. *Ympäristöjuridiikka* 21:1, 39–60.

Salila, Jari (1998) Menetetyksi tuomittavan taloudellisen hyödyn määrittämisestä vesirikoksissa. *Lakimies* (8)1997, 1233–1249.

Similä, Jukka (1997) Yhteisöoikeus ja elinympäristön suojeleminen. *Oikeus*, 26:1, 84–91.

Similä, Jukka (2002) Ympäristösääntely ja arvioinnin näkökulmat. *Oikeus*, 31:2, 178–201.

Similä, Jukka (2003) Onko YSL-uudistus tehostanut ympäristönsuojelua? *Ympäristöjuridiikka*, 24:1, 121–136.

Similä, Jukka & Hildén, Mikael (2003) Yhdennetty ympäristölupa - ympäristönsuojelulakiuudistuksen vaikutukset. *Ympäristöjuridiikka* 24:1, 4–26.

Sorto, Anna (2002) Oikeusturvan saatavuus Euroopan Yhteisön oikeusjärjestelmässä Natura 2000 – verkostoa muodostettaessa. *Ympäristöjuridiikka* 23:1, 8–41.

Suvantola, Leila (2006) Ympäristövastuudirektiivin luontovahingon käsitteen tulkinnallisuus. *Oikeus* 35:4, 574–594.

Tuomainen, Jouko (2000) Ympäristöonnettomuuksien kustannukset ja toissijainen korvausjärjestelmä. *Ympäristöjuridiikka* 21:4, 64–69.

Uudistetun ympäristönsuojelulainsäädännön vaikutusten arviointi. (2003)
”Ympäristöpolitiikka arviointikriteerien valossa – tarkastelukohteena uusi ympäristönsuojelulaki” – tutkimushankkeen tulokset. *Ympäristöjuridiikka* 24:1, 4–199.

Vaara, Lauri (2004) Yksityismetsälain väärintulkintaa 40 vuotta. *Ympäristöjuridiikka* 25:1, 69-113.

B: Arvioituja kirjoja ja raportteja

1. Kokooma- ja yleisteoksia

Haila, Yrjö & Jokinen, Pekka (toim.) (2001) *Ympäristöpolitiikka. Mikä ympäristö, kenen politiikka*. Vastapaino, Tampere. 310 s.

Lehtinen, Ari Aukusti (2001) Oppitunteja ympäristön politisoitumisesta. (Kirja-arvio teoksesta "Yrjö Haila & Pekka Jokinen: *Ympäristöpolitiikka. Mikä ympäristö, kenen ympäristö.*") Alue ja Ympäristö 30:1, 55-60.

Rytteri, Teijo (2001) Avaimia ympäristöpolitiikkaan ("Haila & Jokinen (toim.): *Ympäristöpolitiikka. Vastapaino, 2001*" - Kirja-arvio.) Terra 113:3.

Valkonen, Jarno (2001) Monen moista ympäristöpolitiikkaa. "Yrjö Haila & Pekka Jokinen (toim.): *Ympäristöpolitiikka. Mikä ympäristö, kenen politiikka*". (Kirja-arvio.) Sosiologia 38:4, 318-319.

Haila, Yrjö & Lähde, Ville (toim.) (2003) *Luonnon politiikka*. Vastapaino, Tampere. 267 s.

Leikola, Anto (2004) Luontoko politiikka? (Kirja-arvio teoksesta "Luonnon politiikka / Yrjö Haila ja Ville Lähde (toim.). - Tampere, 2003") Aikuiskasvatus 24:1, 63-64.

Massa, Ilmo (2003) Ääniä tuulispäästä. ("Haila & Lähde (toim.): *Luonnon politiikka. Vastapaino, 2003*" - Kirja-arvio.) Terra 115:4.

Partanen, Jukka (2003) ("Yrjö Haila & Ville Lähde (toim.): *Luonnon politiikka*". Kirja-arvio.) Sosiologia 40:4, 345-346.

Valkonen, Jarno (2003) Luontoa, luontokuvia ja luonnon politiikkaa. ("Juha Suonpää: *Petokuvan raadollisuus*"; "Yrjö Haila & Ville Lähde (toim.), Luonnon politiikka".) (Kirja-arvio.) Kulttuurintutkimus 21:4, 62-64.

Hakala, Harri & Välimäki, Jari (2003) *Ympäristön tila ja suojele Suomessa*. Gaudeamus, Helsinki. 446 s.

Hakanen, Maija (2003) Ympäristön kokonaiskuvaa ja elonkirjoa. ("Hakala & Välimäki: *Ympäristön tila ja suojele Suomessa. Suomen ympäristökeskus & Gaudeamus, 2003*"). (Kirja-arvio.) Terra 115:4.

Lehtinen, Ari (toim.) (2005) *Maantiede, tila, luontopolitiikka - Johdatus yhteiskunnalliseen ympäristötutkimukseen*. Joensuu University Press, Joensuu. 309 s.

Laita, Samuli (2005) Yhteiskunnallisen ympäristötutkimuksen suunnat ja sillanrakennus ("Lehtinen (toim.): *Maantiede, tila, luontopolitiikka. Johdatus yhteiskunnalliseen ympäristötutkimukseen. Joensuu University Press, 2005*"). (Kirja-arvio.) Terra 117:2, 138-139.

Lomborg, Bjørn (2001) *The skeptical environmentalist. Measuring the real state of the world*. Cambridge University Press, Cambridge. 515 s.

Korhonen, Pekka (2002) Ympäristönsuojelu komediana. "*Bjørn Lomborg: The Sceptical Environmentalist*". (Kirja-arvio.) *Sociologia* 39:4, 341-342.

Vehnämäki, Mika (2002) Ympäristö politiikan kohteena. (Kirja-arvio teoksesta "*Lomborg, Björn: The Sceptical Environmentalist. Measuring the Real State of the World. 2001.*") *Alue ja Ympäristö* 31:2, 65-67.

Luhmann, Niklas (2004) *Ekologinen kommunikaatio*. Gaudeamus, Helsinki. 247 s.

Jalava, Janne (2004) Ekologisen kommunikaation kompleksisuus ("*Niklas Luhmann: Ekologinen kommunikaatio*"). (Kirja-arvio.) *Tiede & Edistys* 29:2, 145-151.

Rytteri, Teijo (2004) Teoria systeemin ekologisesta ymmärryksestä. ("*Luhmann: Ekologinen kommunikaatio*"). (Kirja-arvio.) *Terra* 116:4.

Maastik, Aleksander (2004) *EnDic2004: Ympäristösanakirja*. Finnish Environment Institute (SYKE), Helsinki. 1085 s.

Seppälä, Matti (2001) Seitsenkielinen ympäristösanakirja ("*Maastik ym. EnDic2000 ympäristösanakirja. Finnish Environmental Institute, Helsinki & Tartto 2000*") (Kirja-arvio aikaisemmasta painoksesta) *Terra* 113:3.

Massa, Ilmo & Tynkkynen, Veli-Pekka (toim.)(2001) *The struggle for Russian environmental policy*. Aleksanteri Institute, Helsinki. 180 s.

Lehtinen, Ari Augusti (2002) Ympäristöpolitiikan tila Venäjällä: utopiat ekologisessa modernisaatiossa ("*Massa & Tynkkynen, toim.: The struggle for Russian environmental policy. Kikimora Publications, 2001*") (Kirja-arvio.) *Terra* 114:4.

Snellman, Hanna & Massa, Ilmo & Schildt-Jansson, Sanna (toim.) (2003) *Lappi. Maa, kansat, kulttuurit*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 270 s.

Valkonen, Jarno (2004) Mikä on tutkimusten Lappi? "*Ilmo Massa & Hanna Snellman (toim.): Lappi. Maa, kansat, kulttuuri*"; "*Markku Varis: Ikävä erätön ilta*". (Kirja-arviot.) *Sociologia* 41:2, 138-139.

Tammilehto, Olli (1998) *Maailman tilan kootut selitykset*. Like, Helsinki. 373 s.

Lähde, Ville (1998) "*Olli Tammilehto: Maailman tilan kootut selitykset*" (Kirja-arvio.) *Niin & näin* 5:2.

Viinikainen, Tytti (1998) "*Olli Tammilehto: Maailman tilan kootut selitykset*" (Kirja-arvio.) *Yhdyskuntasuunnittelu* 36:4, 40-43.

2. Ympäristöhistorian tutkimus

2.1. Yleisesityksiä

Ampuja, Outi & Kilpiö, Kaarina (toim.) (2005) *Kuultava menneisyys. Suomalaista äänimaiseman historiaa*. Turun historiallinen yhdistys, Turku. 337 s.

Tani, Sirpa (2005) *Menneisyyden kaikuja ja audioarkkitehtuuria: kuulokulmia äänimaisemiin. "Ampuja & Kilpiö (toim.): Kuultava menneisyys. Suomalaista äänimaiseman historiaa. Turun historiallinen yhdistys, 2005"*. (Kirja-arvio.) Terra 117:4.

Diamond, Jared (2005) *Romahdus. Miten yhteiskunnat päättävät tuhoutua tai menestyä*. Terra Cognita, Helsinki. 604 s.

Lehtinen, Ari Aukusti (2005) *Maailmanlopun uhka: luonnonhistorioitsijan kokonaisesitys ekosideista ("Diamond: Romahdus. Miten yhteiskunnat päättävät tuhoutua tai menestyä. Terra Cognita, 2005")*. (Kirja-arvio.) Terra 117:4.

Lukkarinen, Ville & Waenerberg, Annika (2004) *Suomi-kuvasta mielenmaisemaan. Kansallismaisemat 1800- ja 1900-luvun vaihteen maalaustaiteessa*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 383 s.

Linkola, Hannu (2005) *Maisemamaalaus yhteiskunnallisena ja yksilöllisenä näköalana ("Lukkarinen & Waenerberg: Suomi-kuvasta mielenmaisemaan. Kansallismaisemat 1800- ja 1900-luvun vaihteen maalaustaiteessa. SKS, Helsinki, 2004")*. (Kirja-arvio.) Terra 117:1.

Valkonen, Jarno (2003) *Lapin luontopolitiikka. Analyysi vuosien 1946-2000 julkisesta keskustelusta*. Tampereen yliopisto, Tampere. 240 s.

Haila, Yrjö (2004) *Lapin luonnon muuttuvat merkitykset. "Jarno Valkonen: Lapin luontopolitiikka. Analyysi vuosien 1946-2000 julkisesta keskustelusta"*. (Kirja-arvio.) Sosiologia 41:4, 369-370.

2.2. Luonnon muutosten historia (ekohistoria)

-

2.3. Yhteiskunnan ja luonnon vuorovaikutuksen historia

Björn, Ismo (1999) *Kaikki irti metsästä. Metsän käyttö ja muutos taigan reunalla itäisimmässä Suomessa erätaloudesta vuoteen 2000*. Suomen historiallinen seura, Helsinki. 268 s.

Peltonen, Matti (2000) *"Ismo Björn: Kaikki irti metsästä. Metsän käyttö ja muutos taigan reunalla itäisimmässä Suomessa erätaloudesta vuoteen 2000."* (Kirja-arvio.) Historiallinen Aikakauskirja 98:4, 358.

Juuti, Petri (2001) *Kaupunki ja vesi. Tampereen vesihuollon ympäristöhistoria 1835-1921*. Kehrämedia, Kangasala. 286 s.

Myllyntaus, Timo (2002) *Elämän ja kuoleman vesi. ("Petri Juuti: Kaupunki ja vesi. Tampereen vesihuollon ympäristöhistoria 1835-1921."* - Kirja-arvio.) Historiallinen Aikakauskirja 100:2, 217-219.

Kuusela, Kullervo (1999) *Metsän leiviskät. Metsäsuunnittelu ja saavutukset 1947-1996*. Atena, Jyväskylä. 294 s.

Ollonqvist, Pekka (1999) Metsäpolitiikan keskitetyn asiantuntijavallan puolustus. (Kirja-arvio teoksesta ”*Metsän leiviskät - metsäsuunnittelu ja saavutukset 1947-1996 / Kuusela Kullervo. - Jyväskylä, 1999*”) *Metsätieteen aikakauskirja* (3), 582-584.

Laakkonen, Simo (2001) *Vesiensuojelun synty. Helsingin ja sen merialueen ympäristöhistoriaa 1878-1928*. Gaudeamus, Helsinki. 309 s.

Massa, Ilmo (2002) ”*Simo Laakkonen: Vesiensuojelun synty. Helsingin ja sen merialueen ympäristöhistoriaa 1878–1928.*” (Kirja-arvio.) *Historiallinen Aikakauskirja* 100:4, 428-430.

Peltonen, Lasse (2002) Helsingin vesiensuojelun lähteillä (”*Laakkonen: Vesiensuojelun synty. Gaudeamus & Helsingin kaupungin tietokeskus, 2001*”) (Kirja-arvio.) *Terra* 114:2.

Rytteri, Teijo (2006) *Metsän haltija - Metsähallituksen yhteiskunnallinen vastuu vuosina 1859-2005*. Suomen tiedeseura, Helsinki. 180 s.

Tanskanen, Minna (2006) Miltä pohjalta Metsähallitus hallinnoi metsiämme? (Kirja-arvio teoksesta ”*Teijo Rytteri: Metsän haltija –Metsähallituksen yhteiskunnallinen vastuu vuosina 1859-2005. Suomen Tiedeseura, Helsinki 2006. 180 s.*”) *Maaseudun uusi aika* 14:3, 69-71.

Siiskonen, Harri (2000) *Myrkyttäkää, ruiskuttakaa, hävittäkää. Ruotsalaisten ja suomalaisten maatalouden ammattilehtien kasvinsuojeluvalistus 1940-1980*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 211 s.

Björn, Ismo (2001) Viljelijät koekaniineina, tutkimus torjunta-aineista. (Kirja-arvio teoksesta ”*Harri Siiskonen (2000) Myrkyttäkää, ruiskuttakaa, hävittäkää. Ruotsalaisten ja suomalaisten maatalouden ammattilehtien kasvinsuojeluvalistus 1940-1980.*”) *Maaseudun uusi aika* 9:1.

2.4. Aatehistoriallinen tutkimus

Nurmi, Suvielise (toim.) (1999) *Hurja luonto. Abrahamista Einsteininiin*. Yliopistopaino, Helsinki. 250 s.

Lähde, Ville (1999) Kirja-arvio ”*Suvielise Nurmi (toim.): Hurja luonto – Abrahamista Einsteininiin.*” *Niin & näin* 6:4, 82.

Suutala, Maria (2001) *Kesyttetty nainen. Seksuaalisuus ja luontosuhde länsimaisessa ajattelussa*. Yliopistopaino, Helsinki. 168 s.

Rojola, Sanna (2002) Ekologiaa, teknologiaa ja feminismiä. (Kirja-arvio ”*Suutala, Maria (2001) Kesyttetty nainen. Seksuaalisuus ja luontosuhde länsimaisessa ajattelussa.*”) *Naistutkimus*, 15(1), 89-92.

3. Ympäristöfilosofian tutkimus

3.1. Yleisesityksiä

Airaksinen, Timo (2003) *Tekniikan suuret kertomukset. Filosofinen raportti*. Otava, Helsinki. 399 s.

Kalli, Pekka (2004) Tekniikan filosofian kaleidoskooppi. (Kirja-arvio teoksesta ”*Tekniikan suuret kertomukset. Filosofinen raportti / Timo Airaksinen*. - Helsinki, 2002”) *Aikuiskasvatus* 24:1, 73-75.

Naukkarinen, Jussi (2004) (”*Timo Airaksinen: Tekniikan suuret kertomukset. Filosofinen raportti*” - Kirja-arvio.) *Niin & näin* 11:3, 131-131.

Emerson, Ralph W. (2002) *Luonto*. Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere. 93 s.

Kovalainen, Heikki (2003) ”*Ralph Waldo Emerson, Luonto*” (Kirja-arvio.) *Niin & näin* 10:4, 124-126.

Kunnaskari, Mia (2004) Yleinen tutkielma luonnosta. (Kirja-arvio teoksesta ”*Luonto / Ralph Waldo Emerson ; suomentanut Antti Immonen*. - Helsinki : Eurooppalaisen filosofian seura, 2002.”) *Aikuiskasvatus* 24: 1, 72-73.

Lemola, Tarmo (toim.) (2000) *Näkökulmia teknologiaan*. Gaudeamus, Helsinki. 284 s.

Pelkonen, Antti (2001) Tarkasteluja teknologian ja yhteiskunnan suhteesta. ”*Tarmo Lemola: Näkökulmia teknologiaan*”. (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 38:4, 316-317.

Sotamaa, Olli (2001) ”*Tarmo Lemola (toim.) Näkökulmia teknologiaan*.” (Kirja-arvio.) *Niin & näin* 8:1, 74.

Siivonen, Timo (1996) *Kyborgi: koneen ja ruumiin niveltyymiä subjektissa*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 206 s.

Kirjoituksia koneesta.(1997) (Kirja-arvio teoksesta ”*Timo Siivonen: Kyborgi*.”) *Niin & näin* 4:1, 76-77.

Soikkeli, Markku (1997) Kumpi on vieraampi, kone vai naapuri? (Kirja-arvio teoksesta ”*Timo Siivonen: Kyborgi*.”) *Kulttuurintutkimus* 14:1, 55.

Sintonen, Matti (1998) *Biologian filosofian näkökulmia*. Gaudeamus, Helsinki. 349 s.

Lähde, Ville (1999) ”*Matti Sintonen (toim.) (1998) Biologian filosofian näkökulmia*.” (Kirja-arvio.) *Niin & näin* 6:1, 76-77.

Uurtimo, Yrjö & Jaaksi, Vesa (toim.) (1997) *Ympäristöfilosofian polkuja*. Tampereen yliopisto, Tampere. 143 s.

Modernilla ympäristöfilosofialla on poliittiset juuret.(2006) ”*Yrjö Uurtimo & Vesa Jaaksi (toim.): Ympäristöfilosofian polkuja*.” (Kirja-arvio.) *Niin & näin*, 13:3, 48.

Tomperi, Tuukka (1998) ”Yrjö Uurtimo & Vesa Jaaksi (toim.): Ympäristöfilosofian polkuja.” (Kirja-arvio.) Niin & näin 5:3, 74-76.

3.2. Ympäristöetiikka

Erkkilä, Antti & Heinonen, Reijo E. & Saastamoinen, Olli (toim.) (2004) *Metsät ja eettinen argumentaatio*. Joensuun yliopisto. Silva Carelica 42. Joensuu. 137 s.

Lähde, Ville (2005) Metsäkeskustelun viidakoissa. (”Antti Erkkilä, Reijo E. Heinonen ja Olli Saastamoinen: *Metsät ja eettinen argumentaatio*”). (Kirja-arvio.) Niin & näin 12: 2, 136-138.

Haapala, Arto & Oksanen, Markku (toim.) (2000) *Arvot ja luonnon arvottaminen*. Gaudeamus, Helsinki. 231 s.

Haila, Yrjö (2000) Arvon vastustamaton viehäytys (”Haapala ja Oksanen (toim.): *Arvot ja luonnon arvottaminen*”). (Kirja-arvio.) Tiede & Edistys 25:3, 237-241.

Pietarinen, Juhani (2001) Eikö Haila anna arvoa arvoille? (Keskustelua.) Tiede & Edistys 26:1, 71-72.

Haila, Yrjö (2001) Arvo on teon sana. (Keskustelua.) Tiede & Edistys 26:1, 73-74.

Vainio, Niklas (2000) (”Arto Haapala ja Markku Oksanen (toim.): *Arvot ja luonnon arvottaminen*.” - Kirja-arvio.) Niin & näin 7:3, 76.

Kysymykset luonnon arvottamisesta.(2006) (”Arto Haapala ja Markku Oksanen (toim.): *Arvot ja luonnon arvottaminen*.” - Kirja-esittely.) Niin & näin 13:3, 61.

Kjellberg, Seppo (2000) *Urban ecotheology*. International Books, Utrecht. 174 s.

Kanerva, Raimo (2004) Mitä on olla kaupunki? ”Urban Ecotheology / Seppo Kjellberg. Utrecht, 2000” (Kirja-arvio.) Futura 23:2, 110-113.

Launis, Veikko (2003) *Geeniteknologia, arvot ja vastuu*. Gaudeamus, Helsinki. 159 s.

Lähde, Ville (2004) ”Veikko Launis (2003) *Geeniteknologia, arvot ja vastuu*” (Kirja-arvio.) Niin & näin 11:3, 132-135.

Lehtinen, Ari & Rannikko, Pertti (toim.) (2003) *Oikeudenmukaisuus ja ympäristö*. Gaudeamus, Helsinki. 270 s.

Laine, Markus (2004) Ympäristöoikeudenmukaisuutta kartoittamassa. ”Lehtinen & Rannikko (toim.): *Oikeudenmukaisuus ja ympäristö*. Gaudeamus, 2003” (Kirja-arvio.) Terra 116: 2.

Lähde, Ville (2004) ”Ari Lehtinen ja Pertti Rannikko (toim.), *Oikeudenmukaisuus ja ympäristö*.”(Kirja-arvio.) Niin & näin 11:3, 140-141.

Oksanen, Markku (2004) ”*Oikeudenmukaisuus ja ympäristö / toim. Ari Lehtinen ja Pertti Rannikko. - Helsinki, 2003*” (Kirja-arvio.) Poliitikka 46:2, 152–155.

Oksanen, Markku & Rauhala-Hayes, Marjo (toim.) (1997) *Ympäristöfilosofia: Kirjoituksia ympäristönsuojelun eettisistä perusteista*. Gaudeamus, Helsinki. 350 s.

Tomperi, Tuukka (1997) Kirja-arvio ”Markku Oksanen, Marjo Rauhala-Hayes (toim.): *Ympäristöfilosofia*.” Niin & näin 4:4, 65.

Vilkka, Leena (1998) *Oikeutta luonnolle. Ympäristöfilosofia, eläin ja yhteiskunta*. Yliopistopaino, Helsinki. 219 s.

Lähde, Ville (1998) ”Leena Vilkka: *Oikeutta luonnolle. Ympäristöfilosofia, eläin ja yhteiskunta*.” (Kirja-arvio) . Niin & näin 5:2.

3.3. Ympäristötutkimuksen tieteenfilosofia ja metodologia

-

4. Sosiaalisten ja kulttuuristen rakenteiden tutkimus

4.1. Yleisesityksiä eri tieteenaloilta

Häkli, Jouni (1999) *Meta Hodos. Johdatus ihmismaantieteeseen*. Vastapaino, Tampere. 231 s.

Ruoppila, Sampo (2000) Maantieteen dynamon jäljillä. (”Häkli Jouni: *Meta Hodos. Johdatus ihmismaantieteeseen*.”) (Kirja-arvio.) Tiede & Edistys 25:2, 152-155.

Äikäs, Topi Antti (1999) (”Jouni Häkli: *Meta Hodos. Johdatus ihmismaantieteeseen*.” (Kirja-arvio.) Yhdyskuntasuunnittelu 37:3-4, 111-116.

Kumpulainen, Mikko (1999) *Maan ja talouden välissä. Viisi kertomusta suomalaisen maatilan luontosuhteen muutoksesta*. Joensuun yliopisto, Joensuu. 246 s.

Karjalainen, Pauli Tapani (1999) Minä maan ja talouden välissä (Kirja-arvio teoksesta ”Mikko Kumpulainen: *Maan ja talouden välissä – viisi kertomusta suomalaisen maatilan luontosuhteen muutoksesta*”) Maaseudun uusi aika 7:3.

Silvasti, Tiina (1999) ”Mikko Kumpulainen: *Maan ja talouden välissä. Viisi kertomusta suomalaisen maatilan luontosuhteen muutoksesta*.” (Kirja-arvio.) Janus 7:2, 194-196.

Lehtinen, Ari A. & Donner-Amnell, Jacob & Sæther, Bjørnar (toim.) (2004) *Politics of forests: Northern forest-industrial regimes in the age of globalization*. Ashgate, Burlington. 287 s.

Malmsten, Annukka (2006) Pohjoisen metsä puhuttaa, globaalistikin. (”Lehtinen ym. (toim.): *Politics of forests. Northern forest-industrial regimes in the age of globalization. Ashgate, 2004*”). (Kirja-arvio.) Terra 118: 3-4.

Valkonen, Jarno (2005) Sosiologiaa metsästä. ”Ari Aukusti Lehtinen, Jacob Donner-Amnell & Bjørnar Saether (toim.): *Politics of Forest*”; ”Ari Lehtinen & Pertti

Rannikko (toim.): *Leipäpuusta arvopaperia*". (Kirja-arviot.) *Sosiologia* 42:3, 250-251.

Rajanti, Taina (1999) *Kaupunki on ihmisen koti. Elämän kaupunkimuodon tarkastelua*. Tutkijaliitto. Helsinki. 209 s.

Eräsaari, Leena (2000) Itkettävän hyvä tutkimus. (Kirja-arvio teoksesta "*Rajanti, Taina: Kaupunki on ihmisen koti*"). *Sosiologia* 37:1, 67-70.

Lapintie, Kimmo (1999) "*Taina Rajanti: Kaupunki on ihmisen koti.*" (Kirja-arvio.) *Janus* 7:3, 289-291.

Lehtonen, Turo-Kimmo (2000) Teoriaa, tarinaa ja kuvia kaupungista. ("*Rajanti, Taina: Kaupunki on ihmisen koti. Elämän kaupunkimuodon tarkastelua.*") (Kirja-arvio.) *Tiede & Edistys* 25:2, 144-147.

Rannikko, Pertti & Schuurman, Nora (toim.) (1997) *Elämisen taika taigalla. Ihminen ja luonto Pohjois-Karjalan biosfäärialueella*. Joensuun yliopisto, Joensuu. 183 s.

Tirkkonen, Juhani (1998) Elämisen taikaa. (Kirja-arvio teoksesta "*Pertti Rannikko & Noora Schuurman (toim.): Elämisen taika taigalla. Ihminen ja luonto Pohjois-Karjalan biosfäärialueella.*") *Maaseudun uusi aika* 6:2.

Suopajärvi, Leena & Valkonen, Jarno (toim.) (2003) *Pohjoinen luontosuhde - elämäntapa ja luonnon politisoituminen*. Lapin yliopisto, Rovaniemi. 182 s.

Kouvo, Antti (2003) Keskustelua metsistä, poroista ja suurista ylämaan virroista. "*Leena Suopajärvi & Jarno Valkonen: Pohjoinen luontosuhde - elämäntapa ja luonnon politisoituminen*". (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 40:3, 246-248.

Susiluoma, Heikki (2001) *Maaseudun kehittäminen osallistuvan toimintatutkimuksen näkökulmasta - Ekologinen visio 2011*. Jyväskylän yliopisto, Kokkola. 119 s.

Björn, Ismo (2002) Minä Heikki. (Kirja-arvio teoksesta "*Heikki Susiluoma: Maaseudun kehittäminen osallistuvan toimintatutkimuksen näkökulmasta*"). *Maaseudun uusi aika* 10:3.

Mäki, Matti (2002) Maaseudun suuri draama. Tekstirakenne vaikeuttaa teoksen sisällön ymmärtämistä. (Kirja-arvio teoksesta "*Heikki Susiluoma: Maaseudun kehittäminen osallistuvan toimintatutkimuksen näkökulmasta - Ekologinen visio 2011.*") *Maaseudun uusi aika* 10:2.

Vuoristo, Kai-Veikko (2003) *Matkailun maailma. Kansainvälisen matkailun maantiede*. WSOY, Helsinki. 478 s.

Sorsa, Riikka (2004) Kattava tietopaketti kansainvälisestä matkailusta ("*Vuoristo: Matkailun maailma. Kansainvälisen matkailun maantiede. 2003*"). (Kirja-arvio.) *Terra* 116: 1.

4.2. Ympäristökonfliktit, ympäristöliikkeet ja paikalliset ympäristökysymykset

Berglund, Eeva K. (1998) *Knowing nature, knowing science. An ethnography of environmental activism*. White Horse, Cambridge. 225 s.

Rytteri, Teijo (1999) Saksalaisen ympäristöaktiivisuuden konstruktivistinen tulkinta (Kirja-arvio teoksesta ”*Berglund, Eeva K.: Knowing Nature, Knowing Science. An ethnography of local environmental activism.*”) *Alue ja Ympäristö* 28:1, 93-96.

Ilmonen, Kaj & Siisiäinen, Martti (toim.) (1998) *Uudet ja vanhat liikkeet*. Vastapaino, Tampere. 347 s.

Konttinen, Annamari (1999) Uudet ja vanhat yhteiskunnalliset liikkeet. ”*Kaj Ilmonen & Martti Siisiäinen (toim.): Uudet ja vanhat liikkeet*”. (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 36:1, 62-63.

Juppi, Pirita & Peltokoski, Jukka & Pyykkönen, Miikka (toim.) (2003) *Liike-elämää. Vastakulttuurinen radikalismi vuosituhaten vaihteessa*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 283 s.

Liesaho, Jan (2003) Yhteiskunnallisen liikehdinnän neljäs aalto. (”*Juppi, Pirita & al. (toim.) (2003) Liike-elämää. Vastakulttuurinen radikalismi vuosituhaten vaihteessa.*” – Kirja-arvio.) *Nuorisotutkimus* 21:2, 70-74.

Tuomivaara, Salla (2005) Uutta liikehdintää seuraavat uudet liiketutkijat. ”*Pirita Juppi, Jukka Peltokoski & Miikka Pyykkönen (toim.): Liike-elämää*”; ”*Esa Konttinen & Jukka Peltokoski: Ympäristöprotestin neljäs aalto*”. (Kirja-arviot.) *Sosiologia* 42:2, 144-146.

Kettunen, Aija (1998) *Kunnat ja ympäristökonfliktit*. Suomen kuntaliitto, Helsinki. 236 s.

Niemi-Ilahti, Anita (1998) ”*Kettunen, Aija: Kunnat ja ympäristökonfliktit*” (Kirja-arvio.) *Kunnallistieteellinen Aikakauskirja* 26: 4.

Konttinen, Esa (1999) *Ympäristökansalaisuuden kyläsepät*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 233 s.

Elonheimo, Ville (2000) Ympäristöliike kylästelee. (Kirja-arvio teoksesta ”*Konttinen Esa: Ympäristökansalaisuuden kyläsepät.*”) *Maaseudun uusi aika* 8:1.

Massa, Ilmo (1999) Suomen Luonnonsuojeluliitto sosiologian valokeilassa. (Kirja-arvio teoksesta ”*Esa Konttinen: Ympäristökansalaisuuden kyläsepät.*”) *Yhdyskuntasuunnittelu* 37:3-4, 104-106.

Rasmus, Ari (2000) Millaista liikettä Luonnonsuojeluliitossa? ”*Esa Konttinen: Ympäristökansalaisuuden kyläsepät*”. (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 37:4, 366-367.

Rinne, Jarmo (2000) Kirja-arvio teoksesta ”*Ympäristökansalaisuuden kyläsepät / Esa Konttinen. - Jyväskylä, 1999*”. *Politiikka* 42:4, 308-315.

Laine, Markus & Peltonen, Lasse (2003) *Ympäristökysymys ja aseveliakseli. Ympäristön politisoituminen Tampereella vuosina 1959-1995*. Tampere University Press, Tampere. 511 s.

Pakarinen, Terttu (2003) Ympäristökysymys ja aseveliaksi. (Kirja-arvio teoksesta ”Markus Laine ja Lasse Peltonen: Ympäristökysymys ja aseveliaksi”.)
Yhdyskuntasuunnittelu 41:3.

Lindholm, Arto (2005) *Maailman parantajat. Globalisaatiokriittinen liike Suomessa*.
Gaudeamus, Helsinki. 238 s.

Tietäväinen, Antti (2006) Aktivistit yhteiskuvassa ja arjen verkostossa. (”Arto Lindholm: *Maailman parantajat*”; ”Susanna Paasonen (toim.), *Aktivismi*”) (Kirja-arviot.) Kulttuurintutkimus (3)2006.

Salo, Petri (2006) Osallistuvaa aktivismin tutkimista. (Kirja-arvio teoksista ”*Maailman parantajat : globalisaatiokriittinen liike Suomessa / Arto Lindholm. - Helsinki, 2005*”; ”*Mitä on tehtävä? Nuorison kapinan teoriaa ja käytäntöä / toimittaneet Tommi Hoikkala, Sofia Laine ja Jyrki Laine. - Helsinki, 2005*”) Kasvatus 37:1, 104-108.

Litmanen, Tapio (2001) *The struggle over risk. The spatial, temporal, and cultural dimensions of protest against nuclear technology*. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research, No. 177. University of Jyväskylä, Jyväskylä. 72 s.

Jokinen, Pekka (2002) Ydinteknologian politisoituminen. (Kirja-arvio teoksesta ”*The struggle over risk. The spatial, temporal, and cultural dimensions of protest against nuclear technology / Tapio Litmanen. - Jyväskylä, 2001.*”) Sosiologia 39:2, 151-152.

Paasonen, Susanna & Ervamaa, Suvi (toim.) (2005) *Aktivismi. Verkostoja, järjestöjä ja arjen taitoja*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 275 s.

Tietäväinen, Antti (2006) Aktivistit yhteiskuvassa ja arjen verkostossa. (”Arto Lindholm: *Maailman parantajat*”; ”Susanna Paasonen (toim.), *Aktivismi*”) (Kirja-arviot.) Kulttuurintutkimus (3)2006.

Peuhkuri, Timo (2004) *Tiedon roolit ympäristökiistassa. Saaristomeren rehevöityminen ja kalankasvatus julkisen keskustelun ja päätöksenteon kohteena*. Turun yliopisto, Turku. 272 s.

Järvikoski, Timo (2005) Saaristomeren kalankasvatus ympäristökiistan kohteena. (Kirja-arvio teoksesta ”*Timo Peuhkuri: Tiedon roolit ympäristökiistassa*”).
Sosiologia 42:4, 327-328.

Suopajarvi, Leena (2001) *Vuotos- ja Ounasjoki-kamppailujen kentät ja merkitykset Lapissa*. Lapin yliopisto, Rovaniemi. 178 s.

Tervo, Katja (2002) ”*Suopajarvi, Leena (2001) Vuotos- ja Ounasjoki-kamppailujen kentät ja merkitykset Lapissa.*” (Kirja-arvio.) Janus 10:2, 176 – 178.

Yanitsky, Oleg (2000) *Russian greens in a risk society. A structural analysis*. Aleksanteri Institute, 2000, Helsinki. 290 s.

Karjalainen, Timo P. (2002) "Kaikenkattava riskiyhteiskunta" ja Venäjän ympäristöliike. (”*Yanitsky, Oleg: Russian greens in a risk society: A structural analysis. 2000.*”) (Kirja-arvio.) Sosiologia 39:1, 80-82.

Kotilainen, Juha (2001) Riskiyhteiskunnan ympäristöpolitiikka ja venäläisen ympäristöliikkeen ylikansallistuminen. (Kirja-arvio teoksesta ”*Yanitsky, Oleg N.: Russian Greens in a Risk Society. A structural Analysis.*”) *Alue ja Ympäristö* 30:1, 61-64.

4.3. Ympäristöasenteet ja –tietoisuus

-

4.4. Ympäristön ja luonnon kokeminen

Haarni, Tuukka & Marko Karvinen & Hille Koskela & Sirpa Tani (toim.) (1997) *Tila, paikka ja maisema. Tutkimusretkiä uuteen maantieteeseen.* Vastapaino, Tampere. 285 s.

Saaristo, Kimmo (1997) ”*Tuukka Haarni & Marko Karvinen & Hille Koskela & Sirpa Tani (toim.): Tila, paikka ja maisema. Tutkimusretkiä uuteen maantieteeseen.*” (Kirja-arvio.) *Yhdyskuntasuunnittelu* 35:4, 33-36.

Kaivola, Tiina & Rikkinen, Hannele (2003) *Nuoret ympäristöissään. Lasten ja nuorten kokemusmaailma ja ympäristömielikuvat.* Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 307 s.

Kaukio, Virpi (2004) Nuorten ympäristösuhdetta kartoittamassa. ”*Taina Kaivola ja Hannele Rikkinen: Nuoret ympäristöissään.*” (Kirja-arvio.) *Kulttuuritutkimus* (2)2004.

Kosonen, Katariina (2004) Matkaopas mielikuviin, maailmankuvaan ja mielipaikkoihin. (”*Kaivola & Rikkinen: Nuoret ympäristöissään. Lasten ja nuorten kokemusmaailma ja ympäristömielikuvat. SKS, 2003*”). (Kirja-arvio.) *Terra* 116: 3.

Tani, Sirpa (2004) Kirja-arvio teoksesta ”*Taina Kaivola & Hannele Rikkinen: Nuoret ympäristöissään. Lasten ja nuorten kokemusmaailma ja ympäristömielikuvat*”. *Kasvatus* 35:4, 451-453.

Sepänmaa, Yrjö & Heikkilä-Palo, Liisa & Kaukio, Virpi (toim.) (2003) *Metsään mieleni. Metsän estetiikka.* Maahenki, Helsinki. 300 s.

Laurén, Kirsi (2004) Matka metsään - matka sisimpään. (Kirja-arvio teoksesta ”*Sepänmaa, Yrjö & Heikkilä-Palo, Liisa & Kaukio, Virpi (toim.): Metsään mieleni.*”) *Elore* 11:2, 1-3.

Mattila, Hannu (2003) Tieteellisiä ja taiteellisia näkökulmia metsän estetiikkaan. (Kirja-arvio teoksesta ”*Sepänmaa, Yrjö & Heikkilä-Palo, Liisa & Kaukio, Virpi (toim.): Metsään mieleni.*”) *Alue ja Ympäristö* 32:2, 80-82.

Sepänmaa, Yrjö & Heikkilä-Palo, Liisa & Nieminen, Kai & Nupponen, Tommi (toim.) (2002) *Vesi vetää puoleensa.* Maahenki, Helsinki. 280 s.

Kajanto, Akseli (2004) Mitä opimme luonnossa? (Kirja-arviot teoksista ”*Vesi vetää puoleensa.* toim. Yrjö Sepänmaa ja Liisa Heikkilä-Palo, Helsinki 2002;

Maahenki Oy” sekä ”*Metsään mieleni, toim. Yrjö Sepänmaa, Liisa Heikkilä-Palo ja Virpi Kaukio, Helsinki 2003; Maahenki Oy*”) Aikuiskasvatus 24:1, 68-69.

Kunnaskari, Mia (2003) Elementtinä vesi. Ympäristöestetiikan sukelluksia vedenalaiseen maailmaan. ”*Yrjö Sepänmaa ja Liisa Heikkilä-Palo (toim.): Vesi vetää puoleensa.*” (Kirja-arvio.) Kulttuurintutkimus (2)2003.

Varis, Markku (2003) *Ikävä erätön ilta. Suomalainen eräkirjallisuus.* Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 454 s.

Valkonen, Jarno (2004) Mikä on tutkimusten Lappi? ”*Ilmo Massa & Hanna Snellman (toim.): Lappi. Maa, kansat, kulttuuri*”; ”*Markku Varis: Ikävä erätön ilta*”. (Kirja-arviot.) Sosiologia 41:2, 138-139.

4.5. Ympäristö julkisuudessa ja tiedotusvälineissä

Raittila, Pentti & Hokkanen, Pekka & Kojo, Matti & Litmanen, Tapio (toim.) (2002) *Ydinjäteihme suomalaisittain.* Tampere University Press, Tampere. 148 s.

Ponnikas, Jouni (2002) *Suomalainen ydinjäteihme.* ”*Pentti Raittila, Pekka Hokkanen, Matti Kojo ja Tapio Litmanen (toim.): Ydinjäteihme suomalaisittain*” (Kirja-arvio.) Sosiologia 39:3, 251-252.

Suonpää, Juha (2002) *Petokuvan raadollisuus. Luontokuvan yhteiskunnallisten merkitysten metsästy.* Taideteollinen korkeakoulu, Helsinki. 214 s.

Kuusamo, Altti (2002) Kuvia "luontokuvan" kehyksistä. ”*Juha Suonpää: Petokuvan raadollisuus*”. (Kirja-arvio.) Synteesi: Taiteidenvälisen tutkimuksen aikakauslehti 21:4, 88-91.

Valkonen, Jarno (2003) Luontoa, luontokuvia ja luonnon politiikkaa. ”*Juha Suonpää: Petokuvan raadollisuus*”; ”*Yrjö Haila & Ville Lähde (toim.), Luonnon politiikka*”. (Kirja-arvio.) Kulttuurintutkimus (4)2003, 62-64.

Väliverronen, Esa (2003) Pedon merkit. ”*Juha Suonpää: Petokuvan raadollisuus*”. (Kirja-arvio.) Sosiologia 40:3, 243-244.

4.6. Ympäristökysymysten yhteiskuntateoreettinen tarkastelu

Kuisma, Juha (2001) *Matka ympäristöyhteiskuntaan.* Tilastokeskus, Helsinki. 222 s.

Välimäki, Jari (2001) Suomi tieto- ja ympäristöyhteiskuntana. ”*Juha Kuisma: Matka ympäristöyhteiskuntaan*”; ”*Manuel Castells & Pekka Himanen: Suomen tietoyhteiskuntamalli.*” (Kirja-arviot.) Yhdyskuntasuunnittelu 39:3, 81-85.

5. Ympäristöpolitiikan tutkimus

5.1. Ympäristövaikutusten arviointi

Kaskinen, Juha (1998) *Tuhatta ja sataa Turusta Pietariin. Eurooppatie E18:n tiensuunnittelu ympäristövaikutusten arvioinnin käytäntönä*. Turun yliopisto, Turku. 173 s.

Järvikoski, Timo (1999) "Uusrationalismin" vastaisku suunnittelussa? ”*Juha Kaskinen: Tuhatta ja sataa Turusta Pietariin. Eurooppatie E18:n tiensuunnittelu ympäristövaikutusten arvioinnin käytäntönä.*” (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 36:1, 51-52.

5.2. Suunnitteluprosessien ja –järjestelmien tutkimus

Häikiö, Liisa (2005) *Osallistumisen rajat. Valta-analyysi kestävän kehityksen suunnittelusta Tampereella*. Tampereen yliopisto, Tampere. 287 s.

Rannikko, Pertti (2005) Kestävän kehityksen suunnittelua Tampereella. (Kirja-arvio teoksesta ”*Liisa Häikiö: Osallistumisen rajat*”). *Yhdyskuntasuunnittelu* 43:4, 55-57.

Palviainen, Simo (2004) *Uusi sopimuksellisuus ympäristöpolitiikan välineenä. Toimintatutkimus ympäristöhallinnon ja maaseudun kohtaamisesta*. Joensuun yliopisto, 2004, Joensuu. 183 s.

Jokinen, Pekka (2004) Ympäristöpolitiikan oikeudenmukaisuutta toimintatutkijan silmin. (Kirja-arvio teoksesta ”*Palviainen, Simo: Uusi sopimuksellisuus ympäristöpolitiikan välineenä.*”) *Alue ja Ympäristö* 33:2, 58-59.

5.3. Poliittisen järjestelmän, ympäristöpoliittisen toimeenpanon ja ympäristöpoliittisen keskustelun tutkimus

Eerola, Essi (2003) *Essays on the design of environmental policy*. University of Helsinki, Helsinki. 99 s.

Eerola, Essi (2003) Esseitä ympäristöpolitiikan muodostamisesta. (Lectio.) *Kansantaloudellinen aikakauskirja*, 99:3, 320-322.

Ulph, Alistair (2003) Väitöskirja ympäristöpolitiikan muodostumisesta. (*Arvio Essi Eerolan väitöskirjasta.*) *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 99:3, 323-326.

Luoma, Pentti (2002) *Vihreät viirit. Muutos ja pysyvyys Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton ympäristöpoliittisissa näkemyksissä vuosina 1980-2000 Maataloustuottaja-lehden valossa*. Oulun yliopisto, Oulu. 393 s.

Rannikko, Pertti (2002) MTK:n ympäristöpolitiikan muutos ja pysyvyys. ”*Pentti Luoma: Vihreät viirit. Muutos ja pysyvyys Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton ympäristöpoliittisissa näkemyksissä vuosina 1980-2000 Maataloustuottaja-lehden valossa.*” (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 39:4, 333-334.

Saaristo, Kimmo (2000) *Avoim asiantuntijuus. Ympäristökysymys ja monimuotoinen ekspertiisi*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 191 s.

Eriksson, Susan ja Valkonen, Jarno (2001) Keskustelua asiantuntijuudesta ja ympäristöstä. ”*Kimmo Saaristo (2000) Avoim asiantuntijuus.*” (Kirja-arvio.) Kulttuurintutkimus (2)2001.

Kaskinen, Juha (2001) Me ollaan kohta asiantuntijoita kaikki. ”*Kimmo Saaristo (2000) Avoim asiantuntijuus. Ympäristökysymys ja monimuotoinen ekspertiisi.*” (Kirja-arvio.) Sosiologia 38:2, 122-123.

5.4. Ympäristöpolitiikan eri sektorit (management –tutkimus)

Kallio, Vesa (1998) *Luomu EU-Suomessa. Luonnonmukainen tuotanto viljelijöiden selviytymiskeinona maatalouden muutoksessa*. Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus, Mikkeli. Helsingin yliopisto. 125 s.

Jokinen, Pekka (1998) Suomalaisten luomuviljelijöiden laaja kartoitus. (Kirja-arvio teoksesta ”*Vesa Kallio: Luomu EU-Suomessa. Luonnonmukainen tuotanto viljelijöiden selviytymiskeinona maatalouden muutoksessa*”) Maaseudun uusi aika 6:1.

Lehtinen, Ari & Rannikko, Pertti (toim.) (2004) *Leipäpuusta arvopaperia. Vastuun ja oikeudenmukaisuuden haasteet metsäpolitiikassa*. Metsälehti, Helsinki. 296 s.

Päivänen, Juhani (2004) Vastuu ja oikeudenmukaisuus metsien käytössä (Kirja-arvio teoksesta ”*Leipäpuusta arvopaperia. Vastuun ja oikeudenmukaisuuden haasteet metsäpolitiikassa / Ari Lehtinen ja Pertti Rannikko (toim.). - Hämeenlinna, 2004: Metsälehti Kustannus*”) Metsätieteen aikakauskirja (4)2004.

Valkonen, Jarno (2005) Sosiologiaa metsästä. ”*Ari Aukusti Lehtinen, Jacob Donner-Amnell & Bjørnar Saether (toim.): Politics of Forest?*”; ”*Ari Lehtinen & Pertti Rannikko (toim.): Leipäpuusta arvopaperia*”. (Kirja-arviot.) Sosiologia 42:3, 250-251.

Åkerman, Maria (2004) Katsaus metsäsektorin vastuumurrokseen. (Kirja-arvio teoksesta ”*Lehtinen, Ari & Rannikko, Pertti (toim.); Leipäpuusta arvopaperia. Vastuun ja oikeudenmukaisuuden haasteet metsäpolitiikassa.*”) Alue ja Ympäristö 33:2, 60-62.

Kuuluvainen, Timo & al. (toim.) (2004) *Metsän kätköissä: Suomen metsäluonnon monimuotoisuus*. Edita, Helsinki. 381 s. (Kirja-arvio kts. alla *)

Tiainen, Juha & al. (toim.) (2004) *Elämää pellossa. Suomen maatalousympäristön monimuotoisuus*. Edita, Helsinki. 366 s. (Kirja-arvio kts. alla *)

Walls, Mari & Rönkä, Mia (toim.) (2004) *Veden varassa. Suomen vesiluonnon monimuotoisuus*. Edita, Helsinki. 294 s.

(*) Muukkonen, Petteri (2005) Kirjasarja Suomen luonnon monimuotoisuudesta. (Kirja-arviot: ”*Kuuluvainen, Timo & al. (toim.): Metsän kätköissä: Suomen metsäluonnon monimuotoisuus*”; ”*Tiainen, Juha & al.: Elämää pellossa: Suomen maatalousympäristön monimuotoisuus.*”; ”*Walls, Mari ja Rönkö Mia (toim.): Suomen vesiluonnon monimuotoisuus.*”) *Alue ja Ympäristö* 34:1, 81-83.

5.5. Kansainvälinen ympäristöpolitiikka ja kehitystutkimus

Kuokkanen, Tuomas & Parkkari, Juhani (toim.) (2004) *Kansainväliset ympäristösopimukset*. Edita, Helsinki. 1166 s.

Koivurova, Timo (2005) (Kirja-arvio teoksesta ”*Kansainväliset ympäristösopimukset / (toim.) Tuomas Kuokkanen, Juhani Parkkari. - Helsinki, 2004*”) *Lakimies* (2)2005, 326-331.

Shiva, Vandana (2003) *Taistelu vedestä*. Vastapaino, Tampere. 149 s.

Moisio, Sami (2004) Vesitaistelun perusteet kiinteässä muodossa. (Kirja-arvio teoksesta ”*Shiva, Vandana (2003) Taistelu vedestä. Vastapaino.*”) *Alue ja Ympäristö* 33:1, 65-67.

Mäkinen, Esa (2004) Vesiotien tulevaisuus. ”*Vandana Shiva (2003) Taistelu vedestä*”. (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 41:3, 265-266.

5.6. Tulevaisuuden tutkimus

Kamppinen, Matti & Kuusi, Osmo & Söderlund, Sari (toim.) (2003) *Tulevaisuudentutkimus: perusteet ja sovelluksia*. (2. korj. p.) Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 926 s.

Broms, Henri (2003) Tulevaisuudentutkimuksen perusteos.
”*Tulevaisuudentutkimus : perusteet ja sovelluksia / toim. Matti Kamppinen, Osmo Kuusi, Sari Söderlund, 2002*” (Kirja-arvio.) *Futura* 22:2, 80-82.

Sairinen, Rauno & Viinikainen, Tytti & Kanninen Vesa & Lindblom, Arto (1999) *Suomen ympäristöpolitiikan tulevaisuuskuvat*. Gaudeamus, 1999, Helsinki. 294 s.

Hoffrén, Jukka (2000) ”*Sairinen, Rauno & Viinikainen, Tytti & Kanninen Vesa & Lindblom, Arto (1999) Suomen ympäristöpolitiikan tulevaisuuskuvat.*” (Kirja-arvio.) *Yhdyskuntasuunnittelu* 38:1, 71-73.

5.7 Eläinpolitiikka

Aaltola, Elisa (2004) *Eläinten moraalinen arvo*. Vastapaino, Tampere. 308 s.

Perhoniemi, Tukka (2005) ”Onko simpanssia mukana?” kysyi papukaija. (”*Elisa Aaltola: Eläinten moraalinen arvo.*”) (Kirja-arvio.) *Niin & näin* 12:4.

Eläinasialiikkeellä ja ympäristöliikkeellä on ristiriitainen suhde.(2006) (*"Elisa Aaltola: Eläinten moraalinen arvo."*) (Kirja-arvio.) Niin & näin, 13:3, 79.

Ilomäki, Henni & Lauhakangas, Outi & Lauhakangas, Ilmari (toim.) (2002) *Eläin ihmisen mielenmaisemassa*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 300 s.

Laurén, Kirsi (2003) Eläimestä inhimillisesti. (*"Ilomäki, Henni & al. (2002) Eläin ihmisen mielenmaisemassa."* - Kirja-arvio) *Elore* 10:2, 1-3.

Kalske, Marja (2005) *Suomessa syntyneiden hevosten nimistö*. Turun yliopisto. 564 s.

Paikkala, Sirkka (2006) Hevoksetkin nauraa. (Kirja-arvio teoksesta *"Kalske, Marja (2005) Suomessa syntyneiden hevosten nimistö."*) *Virittäjä* 110:2, 308-316.

Konttinen, Esa & Peltokoski, Jukka (2004) *Ympäristöprotestin neljäs aalto. Eläinoikeusliike ja uuden polven ympäristöradikalismi 1990-luvulla*. Minerva, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 223 s.

Tuomivaara, Salla (2005) Uutta liikehdintää seuraavat uudet liiketutkijat. *"Pirita Juppi, Jukka Peltokoski & Miikka Pyykkönen (toim.): Liike-elämää"*; *"Esa Konttinen & Jukka Peltokoski: Ympäristöprotestin neljäs aalto"*. (Kirja-arviot.) *Sosiologia* 42:2, 144-146.

Streng, Joonia (1999) *Eläinsuojelu ja rikosoikeus*. Yliopistopaino, Helsinki. 113 s.

Pirjatanniemi, Elina (1999) Eläinsuojelu ja rikosoikeus. (Kirja-arvio *"Streng, Joonia (1999) Eläinsuojelu ja rikosoikeus. Yliopistopaino, Helsinki."*) *Oikeus* 28:3, 322-325.

Tuomivaara, Salla & Purmonen, Joni (1998) *Ulos häkeistä! Kaksi näkökulmaa uuden eläinliikkeen sisällä*. Tammi, Helsinki. 324 s.

Vainio, Niklas (1999) Puheoikeutta aktivisteille. *"Salla Tuomivaara & Joni Purmonen: Ulos häkeistä! Kaksi näkökulmaa uuden eläinliikkeen sisällä."* (Kirja-arvio.) Niin & näin 6:4, 81-82.

5.8. Ruokakysymys

Mononen, Tuija & Silvasti, Tiina (toim.) (2006) *Ruokakysymys. Näkökulmia yhteiskuntatieteelliseen elintarvike tutkimukseen*. Gaudeamus, Helsinki. 213 s.

Haapanen, Toni (2006) Ruokakysymys tarjoaa kaikille pähkinöitä purtavaksi. (Kirja-arvio teoksesta *"Mononen, Tuija & Silvasti, Tiina (toim.) 2006. Ruokakysymys. Näkökulmia yhteiskuntatieteelliseen elintarvike tutkimukseen."*) *Maaseudun uusi aika* 14:2, 67-69.

Raento, Pauliina (2006) Ajankohtaisesti elintarvikkeista. (*"Mononen & Silvasti (toim.): Ruokakysymys. Näkökulmia yhteiskuntatieteelliseen elintarvike tutkimukseen. Gaudeamus, 2006"*) (Kirja-arvio.) *Terra* 118:3-4.

6. Ympäristotalouden tutkimus

6.1. Yleisesityksiä

Virtanen, Akseli (2006) *Biopoliittisen talouden kritiikki*. Tutkijaliitto, Helsinki. 277 s.

Peltonen, Tuomo (2006) Jälkiteollisen talouden ja työn teoriaa Foucault'n mukaan. (Kirja-arvio ”Virtanen, Akseli (2006) *Biopoliittisen talouden kritiikki*”) Hallinnon tutkimus 25:3, 50-51.

6.2. Talousteoreettinen ympäristökysymysten tarkastelu sekä talouden ekologisointi

-

6.3. Taloudelliset ohjauskeinot

Liski, Matti (1997) *On the regulation of pollution and polluters' long-term compliance strategies*. Helsinki School of Economics and Business Administration, Acta Universitatis oeconomicae Helsingiensis A 129. Helsinki. 152 s.

Liski, Matti (1998) Saastuttamisen sääntely ja saastuttajien pitkän aikavälin sopeutumisstrategiat. (Lectio.) *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 94:1, 62.

Hoel, Michael (1998) Väitöskirja kaupattavien päästölupien ja päästömaksujen käytöstä dynaamisessa kehikossa. (Arvio Matti Liskin väitöskirjasta ”*On the regulation of pollution and polluters' long-term compliance strategies*.”) *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 94:1, 66-69.

6.4. Luonnon ja ympäristön taloudellinen arvottaminen

-

6.5. Ympäristönsuojelun ja ympäristömuutosten taloudelliset vaikutukset

-

6.6. Yritysten ympäristökäyttäytyminen ja ympäristöjohtaminen

Lombardini-Riipinen, Chiara (2002) *Essays on environmental quality competition in a vertically differentiated duopoly model*. University of Helsinki, Helsinki. 138 s.

Lombardini-Riipinen, Chiara (2003) Ympäristölaatukilpailu vertikaalisen tuotedifferentiaation markkinoilla. (Lectio.) *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 99:1, 99-100.

Lombardini, Luca (2003) Väitöskirja ympäristölaatukilpailusta. (*Arvio Chiara Lombardini-Riipisen väitöskirjasta.*) Kansantaloudellinen aikakauskirja 99:1, 101-102.

Rytteri, Teijo (2002) *Metsäteollisuusyrityksen luonto. Tutkimus Enso-Gutzeitin ympäristö- ja yhteiskuntavastuun muotoutumisesta.* Joensuun yliopisto, Joensuu. 202 s.

Raitio, Kaisa (2003) Metsäteollisuusyrityksen luonto. (Kirja-arvio teoksesta ”Rytteri, Teijo (2002) *Metsäteollisuusyrityksen luonto. Tutkimus Enso-Gutzeitin ympäristö- ja yhteiskuntavastuun muotoutumisesta.*”) *Alue ja Ympäristö* 32:1, 63-65.

6.7. Kulutustutkimus

Timonen, Päivi (2002) *Pyykillä - arkinen järkeily ja ympäristövastuullisuus valinnoissa.* Kuluttajatutkimuskeskus, Helsinki. 228 s.

Massa, Ilmo (2002) Pyykkääminenkin on ympäristöpolitiikkaa. ”Päivi Timonen: *Pyykillä - arkinen järkeily ja ympäristövastuullisuus valinnoissa.*” (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 39:3, 260-261.

7. Alue- ja yhdyskuntarakennetta koskeva yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus

Kjellberg, Seppo & Kanerva, Raimo (2004) *Luonteva kaupunki arvojen valossa. Kaupunkilaisten näkemyksiä kestävästä kehityksestä ja osallisuudesta.* Tampere University Press, Tampere. 335 s.

Teräväinen, Helena (2003) Luonteva kaupunki. (Kirja-arvio teoksesta ”Seppo Kjellberg & Raimo Kanerva: *Luonteva kaupunki arvojen valossa. Kansalaisten näkemyksiä kestävästä kehityksestä ja osallisuudesta.*”) *Yhdyskuntasuunnittelu* 41:4.

Kopomaa, Timo (1997) *Tori, marginaali, haastava kaupunki. Tilatapauksia julkisten ulkotilojen käytöstä ja reunimmaisista käytännöistä.* Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 247 s.

Heikkinen, Timo (1998) Ulos marginaaliin – tutkijan kuva torista ja puistosta. ”Timo Kopomaa: *Tori – marginaali – haastava kaupunki. Tilatapauksia julkisten ulkotilojen käytöstä ja reunimmaisista käytännöistä. 1997.*” (Kirja-arvio.) *Janus* 6:1, 112-114.

Koskiahho, Briitta (1997) *Kaupungista ekokaupungiksi. Urbanin ekologian Eurooppa.* Gaudeamus, Helsinki. 256 s.

Kaskinen, Juha (1999) Liikenne Euroopan kaupunkien näkyvin ympäristöongelma? ”Briitta Koskiahon: Kaupungista ekokaupungiksi”. (Kirja-arvio.) *Sosiologia* 36:3, 260-261.

8. Ympäristökasvatuksen tutkimus

Cantell, Hannele (toim.) (2004) *Ympäristökasvatuksen käsikirja*. PS-Kustannus, Helsinki. 241 s.

Hellemaa, Pirjo (2004) Menetelmiä vastuun opettamiseen (”*Cantell (toim.): Ympäristökasvatuksen käsikirja. PS-kustannus, 2004*”). (Kirja-arvio.) *Terra* 116:3.

Louhimaa, Eila (2004) Moniaineksinen katsaus 2000-luvun ympäristöpedagogiikkaan. (Kirja-arvio teoksesta ”*Ympäristökasvatuksen käsikirja / Hannele Cantell (toim.). - Helsinki, 2004*”). *Aikuiskasvatus* 24:4, 361-363.

Turpeinen, Väinö (2005) *Oppimisen ekologia, kasvatuksen ekologinen kestävyys*. Tampereen yliopisto, Tampere. 261 s.

Rautakilpi, Sirkku (2005) ”*Väinö Turpeinen: Oppimisen ekologia, kasvatuksen ekologinen kestävyys*” (Kirja-arvio.) *Kasvatus* 36:3, 259-260.

9. Ympäristöoikeuden tutkimus

Kalimo, Harri (2006) *E-cycling: linking trade and environmental law in the EC and the U.S.* Transnational Publishers, Ardsley (N.Y.). 757 s.

Lankinen, Antti-Jussi & Pesonen, Tapani (2006) Syvälinen sisämarkkina-analyysi elektroniikkajätteistä. (Kirja-arvio teoksesta ”*Kalimo, Harri (2006) E-cycling: linking trade and environmental law in the EC and the U.S.*”) *Oikeus* 35:4, 655-663.

Kokko, Kai (2003) *Biodiversiteettiä turvaavat oikeudelliset periaatteet ja mekanismit*. Suomalainen lakimiesyhdistys, Helsinki. 306 s.

Vihervuori, Pekka (2004) (Vastaväittäjän lausunto väitöskirjasta ”*Biodiversiteettiä turvaavat oikeudelliset periaatteet ja mekanismit / Kai Kokko. - Helsinki, 2003*”) *Lakimies* (1)2004, 147-158.

Leppänen, Tanja & Pölönen, Ismo (2004) Biodiversiteetti oikeudellisena suojaamiskohteenä. (Kirja-arvio teoksesta ”*Kokko, Kai (2003) Biodiversiteettiä turvaavat oikeudelliset periaatteet ja mekanismit.*”) *Oikeus* 33:3, 353-356.

Kumpula, Anne (2004) *Ympäristö oikeutena*. Suomalainen lakimiesyhdistys, Helsinki. 397 s.

Hollo, Erkki J. (2005) (Vastaväittäjän lausunto väitöskirjasta ”*Ympäristö oikeutena / Anne Kumpula. - Helsinki, 2004*”) Lakimies (4)2005, 651–685.

Pölönen, Ismo & Raitio, Kaisa (2006) Ympäristölliset oikeudet monitieteisen tutkimuksen kohteena. (Kirja-arvio teoksesta ”*Ympäristö oikeutena / Anne Kumpula. - Helsinki, 2004*”) Oikeus 35:4, 663-666.

Pirjatanniemi, Elina (2005) *Vihertyvä rikosoikeus. Ympäristökriminalisointien oikeutus, mahdollisuudet ja rajat*. Edita, Helsinki. 428 s.

Träskman, Per Ole (2006) (Kirja-arvio väitöskirjasta ”*Vihertyvä rikosoikeus: ympäristökriminalisointien oikeutus, mahdollisuudet ja rajat / Elina Pirjatanniemi. - Helsinki, 2005*”) Lakimies (3)2006, 481–503.

Similä, Jukka (1997) *Luonnonsuojelulaki*. Lakimiesliiton kustannus, Helsinki. 289 s.

Seppälä, Mika (1997) Kirja-arvio teoksesta ”*Similä, Jukka (1997) Luonnonsuojelulaki.*” Ympäristöjuridiikka 18:4, 87-88.

Tolvanen, Jukka P. (1998) *Maankäytön luonnonsuojelullinen sääntely*. Lakimiesliiton kustannus, Helsinki. 461 s.

Kuusiniemi, Kari (1998) (Vastaväittäjän lausunto teoksesta ”*Maankäytön luonnonsuojelullinen sääntely / Jukka Pekka Tolvanen. - Helsinki, 1998*”) Lakimies (8)1998, 1401-1415.

Hollo, Erkki J. (2001) *Ympäristönsuojeluoikeus*. WSOY, Helsinki. 592 s. (Kirja-arvio kts. alla *).

Kuusiniemi, Kari & Ekroos, Ari & Kumpula, Anne & Vihervuori, Pekka (2001) *Ympäristöoikeus*. (Uusin painos v. 2005.) WSOY lakitieto, Helsinki. 1488 s. (Kirja-arvio kts. alla*)

Tuomainen, Jouko (2001) *Vastuu saastuneesta ympäristöstä*. WSOY Lakitieto, Helsinki. 513 s.

(*) Ranta, Jouni (2002) Kirja-arvioita teoksista (”*Ympäristöoikeus / Kuusiniemi, Kari, Ekroos, Ari, Kumpula, Anne ja Vihervuori, Pekka. - Helsinki, 2001*”); (”*Ympäristöoikeuden pääpiirteet / Kuusiniemi, Kari, Ekroos, Ari, Kumpula, Anne ja Vihervuori, Pekka. - Helsinki, 2002*”); (”*Ympäristönsuojeluoikeus / Hollo, Erkki. - Helsinki, 2001*”); (”*Vastuu saastuneesta ympäristöstä / Tuomainen, Jouko. - Helsinki, 2001*”) Lakimies (5)2002, 851-854.

C: Kirjastotietokannoista löytyneitä julkaisuja

1. Kokooma- ja yleisteoksia

Bowler, Peter J. (1997) *Ympäristötieteiden historia*. Art House, Helsinki. 580 s.

Haila, Yrjö & Dyke, Chuck (toim.) (2006) *How nature speaks. The dynamics of the human ecological condition*. Duke University Press, New ecologies for the twenty-first century. Durham. 334 s.

Heikka, Minna & Litmanen, Tapio & Kaunismaa, Martti (2001) *Yhteiskuntatiede Suomen ydinjätehuollossa. Asiantuntijanäkemyksiä tutkimuksesta ja tutkimuksen hallinnoinnista*. Jyväskylän yliopiston sosiologian julkaisuja 68, Jyväskylä. 103 s.

Lehto, Satu & Hakkarainen, Erja & Kaskinen, Juha & Konttinen, Annamari & Koskinen, Keijo & Lemmetyinen, Virpi & Räihä, Ulla & Taipaleenmäki, Marjut (2000) *Paremmän ympäristön käsikirja: Keinoja vaikuttaa*. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus, Turku. 128 s.

Luonnonvarat ja ympäristö 2006. (2006) Tilastokeskus, Helsinki. 84 s.

Massa, Ilmo (1998) *Toinen ympäristötiede. Kirjoituksia yhteiskuntatieteellisestä ympäristötutkimuksesta*. Gaudeamus, Helsinki. 286 s.

Massa, Ilmo (1998) *Ympäristötutkimus ja -opetus Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa*. Helsingin yliopisto, Työraportteja 14. Helsinki. 62 s.

Massa, Ilmo & Ahonen, Sanna (toim.) (2006) *Arkielämän ympäristöpolitiikka*. Gaudeamus, Helsinki. 245 s.

Nierenberg, Danielle & Assadourian, Erik & Starke, Liisa & Worldwatch Institute (2006) *Maaailman tila 2006. Worldwatch institute: Raportti kehityksestä kohti kestäväää yhteiskuntaa*. Gaudeamus, Helsinki. 263 s.

Palo, Matti & Uusivuori, Jussi (toim.) (1999) *World forests, society and environment*. Kluwer Academic Publishers, World forests vol. 1; Sitra 205. Dordrecht. 404 s.

Saarnilehto, Merja (2000) *Ympäristöala Suomessa*. Tilastokeskus, Katsauksia 7. Helsinki. 63 s.

Sjöblom, Henrik & Niskala, Mikael (1999) *Ympäristöraportointi. Luotettavan ympäristöinformaation tuottaminen ja hyödyntäminen*. KHT-yhdistyksen palvelu, Helsinki. 208 s.

Telkänranta, Helena (2006) *Elävä planeetta. Ratkaisuja maailman ympäristöongelmiin*. Edita, Helsinki. 229 s.

Tulokas, Raija (2002) *Suomalaiset ja ympäristö*. Tilastokeskus, Ympäristö ja luonnonvarat 2002:1. Suomen virallinen tilasto. Helsinki. 80 s.

Vehkamäki, Seppo (2006) *Metsät ja hyvä elämä. Monitieteinen tutkimusraportti*. Metsäkustannus, Helsinki. 447 s.

Viinikainen, Tytti (toim.) (1997) *Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus Suomessa. Katsaus tutkimusaloihin ja kirjallisuuteen*. Suomen ympäristö 99. Suomen Ympäristökeskus, Helsinki. 121 s.

2. Ympäristöhistorian tutkimus

2.1. Yleisesityksiä

Soikkanen, Timo (1999) *Ympäristöhistorian näkökulmia piispan apajilta trooppiseen helvettiin*. Turun yliopiston poliittisen historian tutkimuksia 14, Turku. 209 s.

2.2. Luonnon muutosten historia (ekohistoria)

-

2.3. Yhteiskunnan ja luonnon vuorovaikutuksen historia

Juuti, Petri & Katko, Tapio & Nygård, Henry (2006) *Vaasan vedet*. Vaasan vesi, Vaasa. 530 s.

Kuisma, Juha (1997) *Tuli leivän antaa*. Suomen ekohistoria. Gummerus, Helsinki. 232 s.

Laakkonen, Simo & Laurila, Sari & Rahikainen, Marjatta (1999) *Harmaat aallot - ympäristönsuojelun tulo Suomeen*. Suomen historiallinen seura, Historiallinen arkisto 113. Helsinki. 236 s.

Laakkonen, Simo (2001) *Näkökulmia Helsingin ympäristöhistoriaan. Kaupungin ja ympäristön muutos 1800- ja 1900-luvuilla*. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki. 274 s.

Äikäs, Kauko & Juuti, Petri & Katko, Tapio S. (2003) *Luonnollisesti vettä. Kangasalan vesilaitos 1952-2002*. Kangasalan vesilaitos, Kangasala. 201 s.

2.4. Aatehistoriallinen tutkimus

Suutala, Maria (1999) *Zur geschichte der naturzerstörung. Frau und tier in der wissenschaftlichen revolution*. Europäische Studien zur Ideen- und Wissenschaftsgeschichte Bd 7, Frankfurt am Main. 271 s.

Väyrynen, Kari (2006) *Ympäristöfilosofian historia maaäitimyytistä Marxiin*. Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere. 426 s.

3. Ympäristöfilosofian tutkimus

3.1. Yleisesityksiä

Mikkonen, Kai & Mäyrä, Ilkka & Siivonen, Timo & Canguilhem, Georges (1997) *Koneihminen. Kirjoituksia kulttuurista ja fiktiosta koneen aikakaudella*. Atena, Lopunajan historiaa 3. Jyväskylä. 301 s.

Oksanen, Markku & Pietarinen, Juhani (2004) *Philosophy and biodiversity*. Cambridge University Press, Cambridge studies in philosophy and biology. Cambridge. 258 s.

Vadén, Tere (2006) *Karhun nimi. Kuusi luentoa luonnosta*. Eurooppalaisen filosofian seura, 23°45 23. Tampere. 128 s.

Viitala, Jussi (2005) *Vapaasta tahdosta? Käyttäytymisen evolutiivinen perusta*. Atena, Jyväskylä. 200 s.

Vilka, Leena (1999) *Mustavihreä filosofia. Uutta yhteiskuntaa etsimässä*. Elämänsuojelijalehti, Tulevaisuuskirjat. Tampere. 146 s.

Vilka, Leena (2005) Pentti Linkola suomalaisena syväekologina ja luonnonesteetikona. *Tiedepolitiikka (1)*, 19-28.

3.2. Ympäristöetiikka

Launis, Veikko & Räikkä, Juha (1997) *Geenit ja etiikka*. Edita, Helsinki. 169 s.

Launis, Veikko & Siipi, Helena (2006) *Geneettinen demokratia*. Unipress, Kuopio. 246 s.

Loukola, Olli & Lybäck, Katinka & Tervo, Mikko (2002) *Arvot, ympäristö ja teknologia. Yhteiskunnallisten toimien uudet oikeutukset*. Yliopistopaino, Helsinki. 293 s.

Oksanen, Markku & Pietarinen, Juhani (2004) Biodiversiteetti, arvot ja päätöksenteko. Teoksessa "Veden varassa". Suomen vesiluonnon monimuotoisuus / toimittaneet Mari Walls, Mia Rönkä. - Helsinki : Edita, ss. 216-223.

Oksanen, Markku (1998) *Nature as property. Environmental ethics and the institution of ownership*. University of Turku, Käytännöllisen filosofian julkaisuja 10. Turku. 214 s.

Oksanen, Markku (2004) Etiikka ympäristökonflikteissa. Teoksessa "Metsät ja eettinen argumentaatio". Joensuun yliopisto, Silva Carelica 42. Joensuu. ss. 75-81.

Pesonen, Miia & Westermarck, Harri (toim.) (2006) *Ihminen luonnon muokkaajana - karkaako vastuu?* Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunta, Studia generalia, syksy 2005. Helsinki. 157 s.

Siipi, Helena (2005) *Naturalness, unnaturalness, and artifactuality in bioethical argumentation*. University of Turku, Reports from the Department of Philosophy 14. Turku. 240 s.

3.3. Ympäristötutkimuksen tieteenfilosofia ja metodologia

Räsänen, Pekka & Ruonavaara, Hannu & Kantola, Ismo (toim.) (2004) *Kiistoja ja dilemmoja - sosiologisen keskustelun vastakkainasetteluja*. Kirja-Aurora, Turku. 218 s.

4. Sosiaalisten ja kulttuuristen rakenteiden tutkimus

4.1. Yleisesityksiä eri tieteenaloilta

Aura, Seppo & Horelli, Liisa & Korpela, Kalevi (1997) *Ympäristöpsykologian perusteet*. WSOY, Porvoo. 197 s.

Heikkinen, Timo & Hirvonen, Jukka & Sairinen, Rauno (2004) *IT-arki ja ympäristö. Matkapuhelin ja internet ympäristömyönteisen arjen mahdollistajana*. Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto. Suomen ympäristö 672. Helsinki. 74 s.

Heiskanen, Irma & Kailo, Kaarina (2006) *Ekopsykologia ja perinnetieto*. Green Spot, Helsinki. 316 s.

Jokinen, Pekka (1998) Ympäristö sosiologian tutkimuskohteena. *Teoksessa "Kantola & al. (1998) Sosiologisia karttalehtiä: Matkaopas yhteiskunnan tutkimukseen."* Vastapaino, Tampere. ss. 267-275.

Järvelä, Marja & Jokinen, Pekka & Puupponen, Antti (2005) *Kestävän kehityksen paikalliset verkostot. Local Sustainability Networks*. Jyväskylän yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen yhteiskuntapolitiikan työpapereita no 110. Jyväskylä. 223 s.

Konttinen, Annamari & Jokinen, Pekka & Koskinen, Keijo (2003) Ympäristö sosiologisenä kysymyksenä. *Teoksessa "Kantola, Ismo & Koskinen, Keijo & Räsänen, Pekka (toim.) Sosiologisia karttalehtiä. (3., täysin uudistettu painos)"* Vastapaino, Tampere. ss. 289-299.

Rojola, Sanna (2002) Ekologiaa, teknologiaa ja feminismiä. *Naistutkimus 15:1*, 89-92.

Salonen, Kirsi (2005) *Mieli ja maisemat. Eko- ja ympäristöpsykologian näkökulma*. Edita, Persona grata, Helsinki. 229 s.

Toiskallio, Kalle (2001) *Viettelyksen vaunu - autoilukulttuurin muutos Suomessa*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 841. Helsinki. 343 s.

Uimonen, Anna-Maria (1998) *Nätti-Jussin uudet seikkailut. Suomalainen metsäteollisuus ympäristöpaineissa 1990-luvun Saksassa*. Jyväskylän yliopisto, Taloustieteellinen osasto. Julkaisuja 113. Jyväskylä. 161 s.

Åkerman, Maria (2006) *Tiedon tuotannon käytännöt ja ympäristöpoliittinen toimijuus. Rajaamisen ja yhdistämisen politiikkaa*. Tampere University Press, Acta Universitatis Tamperensis 1139. Tampere. 77 s.

4.2. Ympäristökonfliktit, ympäristöliikkeet ja paikalliset ympäristökysymykset

Hellström, Eeva (2000) *Conflict cultures. Qualitative comparative analysis of environmental conflicts in forestry*. Finnish Society of Forest Science, The Finnish Forest Research Institute, Silva Fennica. Monographs 2. Helsinki. 109 s.

Joutsenvirta, Maria (1997) *Conflicts between companies and environmental groups*. Helsingin kauppakorkeakoulu, Working papers 178. Helsinki. 45 s.

Joutsenvirta, Maria (2006) *Ympäristökeskustelun yhteiset arvot. Diskurssianalyysi Enson ja Greenpeacen ympäristökirjoituksista*. Helsingin kauppakorkeakoulu, Acta Universitatis oeconomicae Helsingiensis A 273. Helsinki. 275 s.

Kojo, Matti (toim.) (2004) *Ydinvoima, valta ja vastarinta*. Like, Helsinki. 287 s.

Metsämäki, Mikko & Nisula, Petteri (toim.) (2006) *Aktivistit. Suomalaisten kansalaisliikkeiden tarina*. Edita, Kleio. Helsinki. 363 s.

Oksanen, Annukka (2003) *Paikallisuuden ja kansainvälisyyden kohtaaminen luonnonsuojelussa. Tapaustutkimuksena Natura 2000 -ympäristökonflikti Lounais-Suomessa*. Turun yliopiston julkaisuja Sarja C, Scripta lingua Fennica edita osa 192. Turku. 236 s.

Peuhkuri, Timo & Haverinen, Risto (1998) Ympäristöongelmat paikallisena kysymyksenä. *Teoksessa "Kantola, ismo & al. (toim.) Sosiologia karttalehtiä - matkaopas yhteiskunnan tutkimukseen"*. Vastapaino, Tampere. ss. 291-303.

Rasimus, Ari (2006) *Uudet liikkeet. Radikaali kansalaisaktivismi 1990-luvun Suomessa*. Tampereen yliopisto, Tampere. 354 s.

4.3. Ympäristöasenteet ja -tietoisuus

Blomqvist, Maria (2001) *Från teknik till etik. Miljöförståelse i universitetsperspektiv*. Åbo Akademis Förlag, Åbo. 301 s.

Haverinen, Risto (2006) *Kaupunkilaisen elinympäristöongelma. Käsitteellistämistavat ja puuttumisen mallit*. Helsingin kaupungin tietokeskus, Tutkimuksia 2006:11. Helsinki. 204 s.

Horne, Paula & Koskela, Terhi & Ovaskainen, Ville (2004) *Metsänomistajien ja kansalaisten näkemykset metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta*. Metla, Vantaan tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 933. Vantaa. 110 s.

Jeronen, Eila (1997) Merkityksiä. Ympäristön salattuja merkityksiä lukemaan. *Teoksessa "Metsäkonsensus"*. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus, Alueelliset ympäristöjulkaisut. Oulu. ss. 28-40.

Jeronen, Eila & Kaikkonen, Marjatta (toim.) (2001) *Ympäristötietoisuus. Näkökulmia eri tieteenaloilta*. Oulun yliopisto, Oulu. 139 s.

Konttinen, Annamari (1998) Ympäristö tietoisuudessa ja toiminnassa. *Teoksessa Kantola, Ismo & al.: Sosiologia karttalehtiä - matkaopas yhteiskunnan tutkimukseen"*. Vastapaino, Tampere. ss. 277-290.

Kumpulainen, Mikko (2004) Maanviljelyn luontosuhde ja jatkuvuus. Agraarin fundamentalismin merkitys nyky-yhteiskunnassa. *Teoksessa " Kirjoituksia maan sydämeltä"*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia. Helsinki. ss. 109-131.

Lankinen, Markku & Sairinen, Rauno (2000) *Helsingiläisten ympäristöasenteet vuonna 2000*. Helsingin kaupungin tietokeskus, Tutkimuksia 2000/6. Helsinki. 59 s.

Mäntymaa, Erkki (1998) *Kainuulaisten metsäasenteet 1997*. University of Oulu, Research reports / REDEC Kajaani 5. Kajaani. 166s.

Suopajarvi, Leena (2003) Ympäristötietoisuus-käsitteen kritiikki pohjoisten esimerkkien valossa. *Teoksessa " Pohjoinen luontosuhde. Elämäntapa ja luonnon politisoituminen"*. Lapin yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja B, Tutkimusraportteja ja selvityksiä. Rovaniemi. ss. 9-22.

4.4. Ympäristön ja luonnon kokeminen

Ampuja, Outi (2005) Muuttuva äänimaisema. Johdatus tutkimukseen. *Teoksessa "Helmi Järviluoma, Kaarina Kilpiö & Heikki Uimonen (toim.) Kuultava menneisyys"*. Turun historiallinen yhdistys, Turku. ss. 9-20.

Granö, Olavi (1997) *Tieteellisen maisemäkäsityksen muodostuminen ja tulo Suomeen*. Turun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja, n:o 154. Turku.

Haapala, Arto & Honkanen, Martti & Rantala, Veikko & Airaksinen, Timo (2006) *Ympäristö, arkkitehtuuri, estetiikka. (2. p. ed.)* Yliopistopaino, Helsinki. 285 s.

Haila, Yrjö (2004) *Retkeilyn rikkaus. Luonto ympäristöhuolen aikakaudella*. Taide, Helsinki. 216 s.

Järviluoma, Helmi (2005) Äänimaisema ja sosiaalinen muisti. *Teoksessa "Helmi Järviluoma, Kaarina Kilpiö & Heikki Uimonen (toim.) Kuultava menneisyys"*. Turun historiallinen yhdistys, Turku. ss. 71-95.

Koivunen, Leila & Syrjämaa, Taina & Söderholm, Ilse-Mari & Hovi, Kalervo (2006) *Turistin tilat. Tilallisuus modernin matkustajan kokemuksena*. Turun historiallinen yhdistys, Turun historiallinen arkisto 58. Turku. 228 s.

Lassila, Pertti (2000) *Runoilija ja rumpali. Luonnon, ihmisen ja isänmaan suhteista suomalaisen kirjallisuuden romanttisessa perinteessä*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Tietolipas 166. Helsinki. 133 s.

Sepänmaa, Yrjö (toim.) (1997) Proceedings 2: Real world design. *The foundation and practice of environmental aesthetics*. International Congress of Aesthetics 13, Lahti. 134 s.

Temmes, Eija (2006) *Luonto koululaisten kokemana. Tapaustutkimus Hangosta*. Turun yliopiston julkaisuja, Sarja C, Scripta lingua Fennica edita osa 240. Turku. 159 s.

4.5. Ympäristö julkisuudessa ja tiedotusvälineissä

Raittila, Pentti & Kuttilainen, Tommi (2000) *Ydinjätteen loppusijoitus mediassa. Julkishallinnon ydinjätetutkimusohjelmaan (JYT2001) liittyvä joukkoviestinnän seuranta tutkimus*. Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos. Julkaisuja sarja C 30. Tampere. 110 s.

Raittila, Pentti (2001) *Mediat ydinjätettä hautaamassa. Eri intressiryhmien julkisuuteen pääsy, dialogi ja argumentointi ydinjätteen loppusijoitusta koskevassa keskustelussa 1999-2001*. Tampereen yliopisto, Journalismin tutkimusyksikkö. Julkaisuja. Sarja C 34. Tampere. 186 s.

Suonpää, Juha (2001) *Luontokuvan totuudenhetki: Keskustelua aitoudesta*. Suomen valokuvataiteen museo, Musta taide, Helsinki. 112 s.

Väliverronen, Esa (1997) *Mediat ympäristöpolitiikan areenana. Liiketaloudellinen aikakauskirja (2), 186-192*.

4.6. Ympäristökysymysten yhteiskuntateoreettinen tarkastelu

Konttinen, Esa (1999) *All shades of green. The environmentalization of finnish society*. University of Jyväskylä, SoPhi 33. Jyväskylä. 196 s.

Kuisma, Juha & Vahvelainen, Simo (2001) *Ympäristöyhteiskunta - haaste vuosisadaksi? Tieto aika (6), 10-14*.

Massa, Ilmo (1997) *Environmental policies in an uncertain society. Suomen antropologi 22:1, 2-17*.

Suopajarvi, Leena (2003) *Lapin luonnon modernisoituminen toisen maailmansodan jälkeen. Traditionaalisesta yhteiskunnasta refleksiiviseen moderniin. Teoksessa " Sellainen seutu ja sellainen maa. Erot, vastarinta ja uuden politiikan vaatimus Lapissa"*. Lapin yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja B, Tutkimusraportteja ja selvityksiä. Rovaniemi. ss. 137-155.

5. Ympäristöpolitiikan tutkimus

5.1. Ympäristövaikutusten arviointi

Kara, Mikko (2004) *Energia Suomessa: Tekniikka, talous ja ympäristövaikutukset*. Edita, Helsinki. 396 s.

Kokko, Kai (1997) *Ympäristövaikutusten selvittäminen seutu- ja yleiskaavoituksessa*. Helsingin yliopisto, lisensiaatintutkimus, Yksityisoikeus. Helsinki. 176 s.

Kokko, Kai (2007) *Ympäristöarviointi: SOVA oikeudellisesta näkökulmasta*. Edilex libri. Edita, Helsinki. 188 s.

Määttänen, Jarkko (1999) *Ympäristömaantieteellinen tutkimus selluloosatehtaan ympäristövaikutuksista Pohjois-Karjalassa*. Joensuun yliopisto, maantieteen laitos. Julkaisuja n:o 6. Joensuu. 311 s.

Pölönen, Ismo (2004) *Ympäristövaikutusten arviointimenettely ympäristöoikeudellisena instrumenttina*. Joensuun yliopiston oikeustieteellisiä julkaisuja n:o 9. Joensuu. 153 s.

Sairinen, Rauno & Kohl, Johanna (2004) *Ihminen ja ympäristön muutos. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin teoriaa ja käytäntöjä*. Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B 87. Espoo. 226 s.

Viinikainen, Tytti (1998) *Käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen sosiaaliset vaikutukset kuntalaisten näkökulmasta. Haastattelututkimus*. Posiva 16. Helsinki. 98 s.

5.2. Suunnitteluprosessien ja –järjestelmien tutkimus

Bäcklund, Pia & Häkli, Jouni & Schulman, Harry (toim.) (2002) *Osalliset ja osajat - kansalaiset kaupungin suunnittelussa*. Gaudeamus, Helsinki. 295 s.

Kinnunen, Ismo (2001) *Ympäristön suunnittelu - ongelmallinen kokonaisuus. Arvio kuntien ympäristön suunnittelun tilasta ja kehityksestä*. Oulun yliopisto, Acta Universitatis Ouluensis Series A, Scientiae rerum naturalium 368. Oulu. 183 s.

Koskiaho, Briitta & Leino, Helena & Mäkelä, Tanja (2000) *Urbaani osallisuus. Tarkastelussa uusi maankäyttö- ja rakennuslaki*. Tampereen yliopisto, Housing & environment n:o 8, Civil society papers 2. Tampere. 99 s.

Kröger, Laura (2002) *Osallistuva suunnittelu maatalouden ympäristöpolitiikassa. Viljelijöiden näkemyksiä osallistumisesta, vaikuttamismahdollisuuksista ja ympäristönhoidosta*. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Selvityksiä 7. Helsinki. 63 s.

Strandell, Carita & Strandell, Anna (2002) *Elinympäristön seurannan kehittäminen. Työryhmän raportti*. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 545. Helsinki. 140 s.

5.3. Poliittisen järjestelmän, ympäristöpoliittisen toimeenpanon ja ympäristöpoliittisen keskustelun tutkimus

Björn, Ismo (2003) *Ympäristöpolitiikka metsässä?* Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja n:o 141. Joensuu. 189 s.

Jokinen, Ari (2004) *Luonnonvarojen käytön ja dynamiikan hallinta yksityismailla*. Tampere University Press, Acta Universitatis Tamperensis 1045. Tampere. 60 s.

Kansallinen ilmastostrategia: Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle. (2001) Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisuja 2/2001. Helsinki. 96 s.

Kansallisen ilmastostrategian toteutus. (2003) Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisuja 2/2003. Helsinki. 54 s.

Kioton joustomekanismien käyttö Suomen ilmastopolitiikassa: Kioton mekanismitoimikunnan mietintö. (2001) Kauppa- ja teollisuusministeriön työryhmä- ja toimikuntaraportteja 9/2001. Helsinki. 48 s.

Lindholm, Arto (2002) *Finland in EU environmental policy*. Ministry of the Environment, Finnish environment 551. Helsinki. 95 s.

Ollikainen, Markku & Lombardini-Riipinen, Chiara & Iho, Antti (2006) Suomen ympäristönsuojeluohjelmien tila. Maatalouden vesiensuojelun, Natura 2000 -verkoston ja metsäluonnon monimuotoisuuden toteuttamisen arviointia ja uudistusehdotuksia. *PTT-katsaus* (4), 10-17.

Rosenström, Ulla & Palosaari, Marika (2000) *Kestävyyden mitta - Suomen kestävän kehityksen indikaattorit 2000*. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 404. Helsinki. 122 s.

Sairinen, Rauno & Lindholm, Arto (2006) Ympäristöpolitiikka - pragmaattinen ja passiivinen edelläkävijä. Teoksessa *"Eurooppalaistuminen. Suomen sopeutuminen Euroopan integraatioon / toimittaneet Tapio Raunio ja Juho Saari"*. Gaudeamus, Helsinki. ss. 181-205.

Sairinen, Rauno (2001) *Regulatory reform of Finnish environmental policy*. Helsinki University of Technology, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja A 27. Espoo. 283 s.

Suomen biologista monimuotoisuutta koskeva kansallinen toimintaohjelma 1997-2005. (1997) Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 137. Helsinki. 189 s.

Suopajarvi, Leena (2003) Ympäristöpolitiikka ja luonnonsuojelu Lapissa. Teoksessa *"Lappi"*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia, Helsinki. ss. 183-199.

Tiilikainen, Päivi (1998) *Keke toimii. Kokoelma kestävää kehitystä edistäviä toimenpiteitä*. Suomen kuntaliitto, Helsinki. 115 s.

Tirkkonen, Juhani (2000) *Ilmastopolitiikka ja ekologinen modernisaatio. Diskursiivinen tarkastelu suomalaisesta ilmastopolitiikasta ja sen yhteydestä metsäsektorin muutokseen*. Tampereen yliopisto, Acta Universitatis Tampereensis 781. Tampere. 242 s.

Valkonen, Jarno (2001) *Lapin luonnon reservit vai reservaatit? Lapin sodanjälkeisen ajan ympäristökeskustelun rakentuminen*. Sosiologian lisensiaatintyö. Tampereen yliopisto, sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Tampere. 116 s.

5.4. Ympäristöpolitiikan eri sektorit (management –tutkimus)

Aakkula, Jyrki & Jokinen, Pekka & Lankoski, Leena (2005) Knowledge-intensive technology in agricultural and rural contexts: Relationships with sustainability. *Progress in industrial ecology, An international journal* (2), 358-382.

Aakkula, Jyrki (1999) *Kestävä kehitys maa- ja elintarviketaloudessa: Käsitteet, mittaaminen ja arviointi*. Ekologisesti kestävä ja yhteiskunnallisesti toteutettava maatalous (EKYTOMA)-seminaarin alustukset. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, Selvityksiä 5. Helsinki. 41 s.

Aakkula, Jyrki J. (1999) *Economic value of pro-environmental farming. A critical and decision-making oriented application of the contingent valuation method*. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, Julkaisuja 92. Helsinki. 227 s.;

Hiedanpää, Juha (2004) *Making environmental policies reasonable: A study of the consequences of social diversity for regional forest policy of SW Finland*. Tampere University Press, Acta Universitatis Tamperensis 1030. Tampere. 66 s.

Horne, Paula & al. (toim.) (2006) *Metson jäljillä: Etelä-suomen metsien monimuotoisuusohjelman tutkimusraportti*. Maa- ja metsätalousministeriö, Ympäristöministeriö, Helsinki. 387 s.

Juutinen, Artti (2005) *Biodiversity conservation in forestry: essays on the economics of site selection*. Oulun yliopisto, Oulu. 32 s.

Juutinen, Artti (2006) Metsien monimuotoisuuden turvaaminen. (Kirjoitus perustuu väitöskirjaan ”Biodiversity conservation in forestry: essays on the economics of site selection.”) *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 102:2, 267-271.

Kippo-Edlund, Päivi (1999) *Elinvoimaa yritysten ja kunnan ympäristöyhteistyöllä. Kokemuksia, ideoita, yhteistyömalleja*. Suomen kuntaliitto, Helsinki. 48 s.

Kuussaari, Mikko & Tiainen, Juha & Helenius, Juha & Hietala-Koivu, Reija & Heliölä, Janne (2004) *Maatalouden ympäristötuen merkitys luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle (MYTVAS-seurantatutkimus 2000-2003)*. Suomen ympäristökeskus, Suomen ympäristö 709. Helsinki. 212 s.

Lievonen, Jorma & Lemola, Tarmo (2005) *Energiatutkimuspolitiikan muutos Suomessa*. Kauppa- ja teollisuusministeriö, Julkaisuja 5. Helsinki. 112 s.

Maa- ja metsätalousministeriön luonnonvarastrategia: Uusiutuvien luonnonvarojen kestävän käytön toimintalinjat. (1997) Maa- ja metsätalousministeriö, Julkaisuja 2. Helsinki. 44 s.

Maatalouden ympäristöohjelma 1995-1999:n taloudellinen analyysi. Ympäristötukijärjestelmä ja tulevaisuus -tutkimuksen loppuraportti. (1999) Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, Julkaisuja 90. Helsinki. 159 s.

Oulasvirta, Lasse (1998) *Jätehuolto ja vesihuolto kunnissa*. Suomen kuntaliitto, Acta nro 92. Helsinki. 108 s.

Palviainen, Simo (1998) *Syrjäinen maaseutu ja ympäristöhoitotyöt*. Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 123. Joensuu. 124 s.

Pirttijärvi, Reijo (1998) *Nutrient balances in agrienviromental policy*. Agricultural Economics Research Institute, Julkaisuja 88. Helsinki. 106 s.

Saarinen, Jarkko & Jortikka, Sinikka & Virtanen, Eija (2000) *Luonto, matkailu ja luonnonsuojelu. Rovaniemen tutkimusaseman tutkimuspäivät & luonnonsuojelualuetutkimusseminaari 24.-25.3.1999 Rovaniemellä*. Metsäntutkimuslaitos, Rovaniemen tutkimusasema, Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 760. Rovaniemi. 130 s.

Saarinen, Jarkko & Järviluoma, Jari (1998) *Kestävyys luonnon virkistys- ja matkailukäytössä. Pallas-symposium 1997*. Metsäntutkimuslaitos, Rovaniemen tutkimuskeskus. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 671. Rovaniemi. 186 s.

Saarinen, Jarkko (2002) *Erämaapolitiikka. Pohjoiset erämaat arjen, hallinnan ja tutkimuksen kohteena*. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 827. Rovaniemi. 160 s.

Tuotteet ja ympäristö - raportti yhdenntästä tuotepolitiikasta. (2001) Kauppa- ja teollisuusministeriön työryhmä- ja toimikuntaraportteja 15/2001. Helsinki. 44 s.

Ympäristölainsäädännön soveltaminen satamiin. (2001) Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö. Ympäristönsuojelu 513. Helsinki. 60 s.

5.5. Kansainvälinen ympäristöpolitiikka ja kehitystutkimus

Happonen, Hanna & Kolari, Marja & Mikkonen, Anna (2006) Kalevalapuistot - Suomen ja Venäjän välistä suojeluyhteistyötä. Teoksessa *"Marjatan marjamailla - matka pohjoisen karjalan luontoon ja kulttuuriin / toimittaneet: Paavo ojanen, Harri Vasander ja Timo Kuuluvainen"*. Helsingin yliopiston metsäekologian laitoksen julkaisuja. Helsinki. ss. 129-136.

Järvinen, Laura (2004) *Parantaako EU ympäristön? Laajentuneen EU:N ympäristöpolitiikka.* Sitran raportteja 40. Helsinki. 84 s.

Kestävä kehitys - Pohjolan uusi suunta. Tarkistettu strategia tavoitteineen ja toimenpiteineen vuosiksi 2005-2008. Poliittiset pääkohdat. (2005) Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina. 73 s.

Kinnunen, Jussi (2001) *Euroopan Unionin itälaajeneminen, pohjoinen ulottuvuus ja ekoteollisuuden toimintamahdollisuudet.* Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö. Ympäristöpolitiikka 507. Helsinki. 126 s.

Kioton mekanismit ja Suomi. Soveltamisen lähtökohtia. (1999) Kauppa- ja teollisuusministeriön työryhmä- ja toimikuntaraportteja 4, Helsinki. 143 s.

Kuusisto, Esko & Gustafsson, Jaana (2005) *Maailmanlaajuiset ympäristöongelmat. Uhkakuvista yhteistyöhön.* Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A 89. Turku. 314 s.

Kuusisto, Esko & Käyhkö, Jukka (2004) *Gloaalimuutos. Suomen akatemian Figare-ohjelma.* Otava, Helsingissä. 169 s.

Nurminen, Eero (1997) *Yhdentävä maailma: Talousalueet ja ympäristötieto.* Weilin+Göös, Espoo. 184 s.

Raheem, Kolawole & Kupari, Pekka & Lasonen, Johanna & al. (2006) *Educational issues for sustainable development in Africa.* Institute for Educational Research, Working papers 24. Jyväskylä. 87 s.

Räsänen, Tuomas & Laakkonen, Simo (2005) Suomi Itämeren kansainvälisessä suojelupolitiikassa. *Idäntutkimus (2), 39-50.*

Sairinen, Rauno & Teittinen, Outi (2000) *Vapaaehtoiset ympäristösopimukset. Suomi kansainvälisessä vertailussa.* Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 412. Helsinki. 150 s.

Salvi, Lassi (1997) *Taistelu paratiisista. Luonnon suojelu ja hyväksikäyttö kolmannessa maailmassa.* Maailmankauppojen liitto, Rovaniemi. 187 s.

Tammilehto, Olli (1999) *The effects of the production and consumption patterns of industrialised countries on the environment in the south.* Ympäristö ja kehitys ry, Turku. 41 s.

5.6. Tulevaisuuden tutkimus

Kröger, Laura (2001) *Luomutuotanto Suomessa 2010. Luomuviljelijöiden tulevaisuuden näkemyksiä*. MTT taloustutkimus, Selvityksiä 13. Helsinki. 55 s.

5.7 Eläinpolitiikka

Aaltola, Elisa (2001) Eläinten moraalinen asema: Eläinlääkäri - eläin - yhteiskunta. *Teoksessa "Eläinlääkäripäivien luentokokoelma"*. Fennonet, Helsinki. ss. 16-26.

Aaltola, Elisa (2006) *Animal individuality. Cultural and moral categorisations*. University of Turku, Reports from the Department of Philosophy vol. 17. Turku. 332 s.

Eläinkokeiden etiikka -työryhmä (2000) *Eläinkokeiden etiikka*. Opetusministeriö, Opetusministeriön työryhmien muistioita 11:2000. Helsinki. 62 s.

Häyry, Pekka & Nevalainen, Timo & Tuomisto, Jouko (2001) Eläinkokeet ovat moraalisesti yhtä ongelmallisia kuin lemmikkieläinten pitäminen. *Suomen lääkirilehti* 56:2, 215-217.

Heliövaara, Kari (2006) Eläinlajiston monimuotoisuus - uhka vai pelastus? *Teoksessa "Ihminen luonnon muokkaajana"*. Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunta, Studia generalia. Helsinki. ss. 115-128.

Järvinen, Antero (1997) *Käärme - jumalattaresta paholaiseksi. Käärmeen ja ihmisen tarina*. Kirjayhtymä, Helsinki. 258 s.

Juppi, Pirita (2004) *"Keitä me olemme? Mitä me haluamme?" Eläinoikeusliike määrittelykamppailun, marginalisoinnin ja moraalisen paniikin kohteena suomalaisessa sanomalehdistössä*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä studies in humanities 29. Jyväskylä. 315 s.

Krohn, Elias (2005) Eläintarhojen etiikka puntarissa. *Yliopisto* 53:8, 30-33.

Laakkonen, Mirko (2006) *Saaliseläin vapaa-ajankalastajien puheessa*. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kala- ja riistaraportteja nro 389. Helsinki. 48 s.

Luonnonmukaisen tuotannon ohjeet: Eläintuotanto. (2000) Kasvintuotannon tarkastuskeskus, KTTK:n julkaisu B 2, Luomutuotanto 4/2000. Loimaa. 52 s.

Oksanen, Markku (1999) Lääketieteellisten eläinkokeiden moraalinen hyväksyttävyys. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 36:2, 124-132.

Oksanen, Markku (2001) Eläinkokeet ovat moraalisesti ongelmallisia. *Suomen lääkirilehti* 56:2, 211-213.

Tuomivaara, Salla (2003) *Eläimet muuttuvassa yhteiskunnassa - johdatus ihmisten ja eläinten välisten suhteiden sosiologiaan*. Sosiologian pro gradu. Tampereen yliopisto, sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. 158 s.

Viitala, Jussi (2003) *Inhimillinen eläin, eläimellinen ihminen. Sosiaalisen käyttäytymisen avaimet*. Atena, Jyväskylä. 266 s.

Vilkka, Leena (2001) Eläinkokeiden etiikasta. *Suomen lääkäri-lehti* 56:2, 214.

Ylimaunu, Juha (2000) *Itämeren hylkeenpyyntikulttuurit ja ihminen-hylje -suhde*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 510 s.

5.8. Ruokakysymys

Helenius, Juha (2006) Luomutuotantoa vai tehomaataloutta? *Teoksessa "Ihminen luonnon muokkaajana"*. Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunta, Studia generalia. Helsinki. ss. 83-99.

Mononen, Tuija & Silvasti, Tiina (2002) Ruuantuottamisen muuttuvat ehdot ja suomalainen maaseutu. *Teoksessa "Hyvinvoinnin haasteet ja työelämä"*. Sosiaali- ja terveysministeriö, Helsinki. ss. 76-83.

Pallari, Maarit & Korva-Hyötylä, Rauni (2004) *Lapin luomutuotanto. Luomumaatilan mahdollisuudet arktisella alueella*. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, MTT:n selvityksiä 56. Jokioinen. 50 s.

Rintanen, Satu (1999) *Luonnonmukainen elintarviketuotanto - arvolähtöinen vai kilpailustrateginen valinta*. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja. Sarja D 4. Turku. 195 s.

Roslakka, Juha (2005) *Luomutuotanto ja innovaation omaksuminen. Luonnonmukaisen tuotannon omaksumiseen Pohjois-Karjalassa vaikuttaneet sosiaaliset, spatiaaliset ja taloudelliset tekijät*. Joensuun yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja n:o 76. Joensuu. 136 s.

6. Ympäristötalouden tutkimus

6.1. Yleisesityksiä

Alanen, Jouni & Marttinen, Kari & Steiner, Nora (2000) *Kilpailupolitiikka ja ympäristönsuojelu. Kilpailun esteet jätealalla*. Edita, Kauppa- ja teollisuusministeriön tutkimuksia ja raportteja 14. Helsinki. 205 s.

Andersson, Jan O. (1997) Ympäristö ja maailmankauppa. *Liiketaloudellinen aikakauskirja (2)*, 193-199.

Haavio, Markus (1999) *Essays on environmental policy and international factor mobility*. University of Helsinki, Kansantaloustieteen laitoksen tutkimuksia 82. Helsinki. 123 s.

Haila, Yrjö (1997) Onko talous ympäristöongelmien yhteinen nimittäjä? *Liiketaloudellinen aikakauskirja (2)*, 117-127.

Hakanen, Maija & Partanen, Leo (2004) *Kuka maksaa ympäristölaskut? Näkökulmia ympäristölliseen oikeudenmukaisuuteen globaalissa pörssitaloudessa*. TA-tieto, Demokraattinen sivistysliitto, Marxilainen foorumi -julkaisusarja 33. Helsinki. 144 s.

Honkasalo, Antero (2004) *Tuotepolitiikan uudet tuulet*. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 739. Helsinki. 117 s.

Hämäläinen, Kirsi & Heikkinen, Arto & Siikavirta, Hanne (2001) *Energia ja ympäristö Jyväskylässä. Alueellisen energiajärjestelmän ympäristö- ja talousvaikutukset verrattuna vaihtoehtoisiin järjestelmiin*. Jyväskylän yliopisto, Taloustieteiden tiedekunta, Working paper n:o 236. Jyväskylä. 92 s.

Ikonen, Heikki & Kivimäki, Antti (2006) *Suuri harppaus. Miten kehitysmaiden talouskasvu vaikuttaa ympäristöön?* Edita, Ympäristö. Helsinki. 265 s.

Inkeröinen, Jouko (2001) *Ekotehokkuus, yhteistyö ja yrittäminen. Ympäristöklusterin tutkimusohjelman ensimmäisen vaiheen (1997-1999) tuloksia*. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 474. Helsinki. 220 s.

Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa & Mäkinen, Jukka (1997) Yhteismaiden tragedia, sopimukset ja ympäristötaloustiede. *Liiketaloudellinen aikakauskirja (2)*, 142-163.

Kallio, Tomi J. (2002) *Organisaatio- ja johtamistieteellinen ympäristötutkimus osana yhteiskuntatieteellistä ympäristötutkimusta. Kohti kriittis-synteettistä tutkimusotetta*. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja, Sarja D 2. Turku. 265 s.

Kallio, Tomi J. (2004) *Organisaatiot, johtaminen ja ympäristö. Organisaatiotieteellisen ympäristötutkimuksen ongelmista kohti yleistä teoriaa yritys-luontosuhteesta*. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja, Sarja A 3. Turku. 453 s.

Lankoski, Jussi (1998) *Linkages between agricultural trade and the environment*. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, Tutkimuksia 225. Helsinki. 79 s.

Luostarinen, Matti (2005) *Ekologinen klusteri ja innovaatiopolitiikka*. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Maa- ja elintarviketalous 70. Jokioinen. 288 s.

Mälkönen, Ville (2004) *Essays on environmental policy and strategic behavior in international trade*. University of Helsinki, Helsinki. 111 s.

Mälkönen, Ville (2005) Esseitä ympäristöpolitiikasta ja strategisesta käyttäytymisestä kansainvälisessä kaupassa. (Kirjoitus väitöskirjan pohjalta.) *Kansantaloudellinen aikakauskirja 101:1*, 98-101.

Mäntymaa, Erkki (1997) *Essays on environmental benefits and hypothetical markets*. Acta Universitatis Ouluensis. Series G. Oeconomica 2, Oulu. 202 s.

Mäntymaa, Erkki (1997) Esseitä ympäristöhyödyistä ja hypoteettisista markkinoista. (Väitöskirjan esittely.) *Kansantaloudellinen aikakauskirja 93:4*, 631-637.

Perimäki, Anu (2002) Päästökatto, talouden rajat ja energian tarve. Suomalaisen ilmastokeskustelun muotoutuminen. *Yhteiskuntapolitiikka (2)*, 148-161.

Riipinen, Toni (2003) *The interaction of environmental and trade policies*. Helsinki School of Economics, Acta Universitatis oeconomicae Helsingiensis A 222. Helsinki. 160 s.

Seppälä, Jyri & Jouttijärvi, Timo (1997) *Metsäteollisuus ja ympäristö*. Suomen ympäristökeskus, Suomen ympäristö 89. Helsinki. 128 s.

Silvennoinen, Arto & Apilo, Sari & Vaara, Miska (2002) *SYKLI : Suomen ympäristöklusterin nyky rakenne ja sen toimivuuden parantaminen erityisesti liiketoimintaosan näkökulmasta. (Loppuraportti)*. Edita, Kauppa- ja teollisuusministeriön tutkimuksia ja raportteja 1/2002. Helsinki. 102 s.

Sinko, Pekka (1999) *Taxation, employment and the environment. General equilibrium analysis with unionised labour markets*. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Tutkimuksia 54. Helsinki. 111 s.

Timonen, Päivi (1998) *Tuotteiden ympäristölaadun parantaminen. Kooste kuluttajien, kaupan ja valmistajien näkemyksistä*. Kuluttajatutkimuskeskus, Julkaisuja 2. Helsinki. 35 s.

Timonen, Päivi (1998) *Tuotteiden ympäristölaadun parantaminen. Tuoteketjun osapuolten näkemyksiä*. Kuluttajatutkimuskeskus, Julkaisuja 1. Helsinki. 83 s.

Väyrynen, Kari (1997) *Ympäristöajattelun suuntauukset ja ympäristötaloustiede. Liiketaloudellinen aikakauskirja (2), 128-141*.

6.2. Talousteoreettinen ympäristökysymysten tarkastelu sekä talouden ekologisointi

Heiskanen, Eva (2000) *Translations of an environmental technique: Institutionalization of the life cycle approach in business, policy and research networks*. Helsinki School of Economics and Business Administration, Acta Universitatis oeconomicae Helsingiensis A 178. Helsinki. 254 s.

Hoffrén, Jukka (1999) *Talous hyvinvoinnin ja ympäristöhaittojen tuottajana. Suomen ekotehokkuuden mittaaminen*. Tilastokeskus, Tutkimuksia 226. Helsinki. 154 s.

Honkasalo, Antero (2001) *Ekotehokkuus, tuotepolitiikka ja ympäristöpolitiikan ohjauskeinot*. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B 37. Helsinki. 66 s.

Lankoski, Leena & Lankoski, Jussi (1999) *Economic globalisation and the environment*. Ministry of the Environment, Finnish environment 336. Helsinki. 66 s.

Linnanen, Lassi & Markkanen, Elina (1997) *Arvoketjuajattelu ympäristöosaamisen kehittämisessä - esimerkkinä elintarviketuotannon arvoketju*. *Liiketaloudellinen aikakauskirja (1)*, 63-75.

Linnanen, Lassi (1998) *Essays on environmental value chain management. Challenge of sustainable development*. University of Jyväskylä, Jyväskylä studies in computer science, economics and statistics 46. Jyväskylä. 86 s.

Miettinen, Asko (1997) *Luomu-Suomi? Maatalouden tuotantovaihtoehtojen ympäristötaloudelliset vaikutukset -projektin loppuraportti*. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, Julkaisuja 83. Helsinki. 124 s.

6.3. Taloudelliset ohjauskeinot

Jerkkola, Johanna & Alatalo, Johanna (1998) *Hiilidioksidiveron kaksoishyötyvaikutus*. Taloustieto, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos, Sarja B 141. Helsinki. 109 s.

Pirttilä, Jukka (1998) *Earmarking of environmental taxes - efficient, after all*. Bank of Finland, Suomen Pankin keskustelualoitteita 4. Helsinki. 32 s.

Pirttilä, Jukka (1998) *Essays on environmental taxation in a second-best world*. University of Helsinki, Kansantaloustieteen laitoksen tutkimuksia nro 76. Helsinki. 159 s.

Siikavirta, Kristian (1998) *Kuntien ympäristöpolitiikan ohjauskeinot ja kunnalliset maksut*. Suomen kuntaliitto, Helsinki. 114 s.

Vehmas, Jarmo (2002) *"Rahat Ruotsiin ja päästöt Tanskaan". Suomen ympäristöperusteisen energiaverotuksen rekonstituutio 1993-96*. Tampere University Press, Acta Universitatis Tamperensis 861. Tampere. 280 s.

6.4. Luonnon ja ympäristön taloudellinen arvottaminen

-

6.5. Ympäristönsuojelun ja ympäristömuutosten taloudelliset vaikutukset

Honkatukia, Juha (1998) *Ympäristöverot ja työllisyys. Katsaus tutkimustuloksiin ja toimenpiteisiin Pohjoismaissa ja Hollanissa*. Ympäristöministeriö. Suomen ympäristö 199. Helsinki. 36 s.

Juutinen, Artti & Mäenpää, Ilmo (1998) *Metallijätteiden kierrätyksen talous- ja ympäristövaikutukset*. Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto. Suomen ympäristö 216. Helsinki. 93 s.

Juutinen, Artti (1998) *Kierrätys kokonaistaloudessa. Keräyspaperin ja romun kierrätyksen talous- ja ympäristövaikutusten arviointi*. Lisensiaatintyö. Oulun yliopisto, Taloustieteen osasto. Oulu. 92 s.

Mäki, Päivi & Lindén, Mika & Uusivuori, Jussi (1997) *Metsien suojelu ja käyttörajoitukset ja niiden vaikutukset puumarkkinoilla*. Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos, Raportteja ja artikkeleita 152. Helsinki. 66 s.

Otterström, Tomas & Gynther, Lea & Laurikka, Harri (1998) *Ympäristökustannusten arviointimenetelmät*. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 205. Helsinki. 89 s.

6.6. Yritysten ympäristökäyttäytyminen ja ympäristöjohtaminen

Haapala, Marianne (1998) *Ympäristövaikutukset yritysten logistisena toimintona*. Vaasan yliopisto, Selvityksiä ja raportteja 36. Vaasa. 33 s.

Heininen-Ojanperä, Marke (1998) *Ilmastonmuutos suomalaisten energiayhtiöiden ympäristöviestinnässä*. Helsingin kauppakorkeakoulu, Helsinki. 118 s.

- Kautto, Petrus & Kärnä, Anna (2006) *Kokemuksia tuotelähtöisen ympäristöpolitiikan toteuttamisesta sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa*. Teknologiainfo Teknova, Helsinki. 48 s.
- Ketola, Tarja (1999) *A map of Neverland : The role of policy in strategic environmental management*. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja. Sarja A 4/1999. Turku. 439 s.
- Ketola, Tarja (2004) *Yritysten ympäristöjohtaminen: Päämäärät, käytännöt ja arviointi*. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja. Sarja B 2. Turku. 248 s.
- Laurila, Pia & Sironen, Anne (1997) *Ympäristötiedon haaste pk-yrityksissä*. Vaasan yliopiston tutkimuslaitos, Julkaisuja no 72. Vaasa. 227 s.
- Miettinen, Otto & Selin, Tove (1999) *Harkittu riski. UPM-Kymmene Indonesian sademetsissä*. Vihreä Sivistysliitto, Helsinki. 88 s.
- Mätäsaho, Risto & Niskala, Mikael & Tuomala, Jari (1999) *Ympäristölaskenta johdon työvälineenä*. WSOY, Ekonomia-sarja. Porvoo. 208 s.
- Mätäsaho, Risto & Niskala, Mikael (1997) *Ympäristölaskentatoimi ja valta-ympäristö. Liiketaloudellinen aikakauskirja (1), 76-91*.
- Pallari, Maarit (2004) *Ekotuotteistamisen vihreä markkinointimalli: Pienyritysten mahdollisuudet ja keinot*. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Selvityksiä 76. Jokioinen. Helsinki. 91 s.
- Rinne, Pasi & Linnanen, Lassi (1998) *Ympäristöviestintä ja -raportointi*. Elinkaari, Helsinki. 132 s.
- Uitto, Tuuli (1998) *Ympäristösopimukset. Teoriaa ja käytäntöä metalli- ja elektroniikkateollisuuden näkökulmasta*. Metalliteollisuuden kustannus, Metalliteollisuuden keskusliitto. MET-raportti 1998/1. Helsinki. 112 s.
- Valtonen, Kari & Juslin, Heikki & Meriluoto, Helena (1998) *Metsäteollisuuden vihreät kuluttajat*. Metsäntutkimuslaitos, Helsingin tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 658. Helsinki. 158 s.

6.7. Kulutustutkimus

- Heiskanen, Eva & Kasanen, Pirkko & Timonen, Päivi (2004) *Kuluttajien osallistuminen teknologian arviointiin ja kehittämiseen*. *Tiedepolitiikka (3)*, 35-42.
- Hyvää elämää: 90 vuotta suomalaista kuluttajatutkimusta*. (2000) Kuluttajatutkimuskeskus, Helsinki. 200 s.
- Ilmonen, Kaj (2007) *Johan on markkinat. Kulutuksen sosiologista tarkastelua*. Vastapaino, Tampere. 431 s.
- Moisander, Johanna (2001) *Representation of green consumerism: A constructionist critique*. Helsinki School of Economics and Business Administration, Acta Universitatis oeconomicae Helsingiensis A 185. Helsinki. 257 s.

Nissinen, Ari & Timonen, Päivi & Grönroos, Juha & Heiskanen, Eva & al. (2006) Uusi väline kulutuksen ympäristövaikutusten havainnollistamiseen. *Ympäristö ja terveys* 37(6), 62-66.

Tiilikainen, Aimo (1998) *Kuluttajien käsityksen muodostuminen ympäristöystävällisten elintarvikkeiden laadusta, arvosta ja ostohalusta. Koetun laadun ja koetun arvon mallien empiirinen sovellus*. Helsingin yliopisto, Taloustieteen laitos, Julkaisuja nro 20. Helsinki. 158 s.

Uusitalo, Liisa (1997) Kuluttajan ympäristöä koskevat valinnat. *Liiketaloudellinen aikakauskirja* (1), 15-31.

7. Alue- ja yhdyskuntarakennetta koskeva yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus

Hirvensalo, Virpi (2006) *Modernin kaupungin luonto muutoksessa. Kahdeksan esimerkkiä suomalaisesta asuinalue suunnittelusta*. Turun yliopiston julkaisuja Sarja C, Scripta lingua Fennica edita 245. Turku. 263 s.

Kortelainen, Jarmo (2000) *Vihertyvä kaupunkiseutu. Suunnittelun ja hallinnan ekomoderni käänne*. Jyväskylän yliopisto, SoPhi 47. Jyväskylä. 238 s.

Koskiahho, Briitta & Hinkka, Terhi (2000) *Kymmenen vuotta asumisen ja ympäristön tutkimusta 1989-1999*. Tampereen yliopisto, Tampere. 27 s.

Lahti, Pekka (1997) *Kestävä kehitys aluerakenteessa. Kansainvälisiä näkemyksiä, suomalainen sovellus*. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 109. Helsinki. 121 s.

Laine, Ritva (1999) *Hyvä ympäristö, yhteinen etu. Opas maankäyttö- ja rakennuslain soveltamiseen*. Suomen kuntaliitto, Helsinki. 80 s.

Massa, Ilmo (2004) *Ympäristökysymysten vaikutus Suomen aluerakenteeseen*. Teoksessa "Asiantuntija-arvioita aluerakenteen ja alueidenkäytön kehitysnäkymistä / Heikki Eskelinen ... [et al.]" Ympäristöministeriö, alueidenkäytön osasto, Moniste 135. Helsinki. ss. 71-83.

Ponnikas, Jouni (1998) *Pohjois-Suomen aluepoliittiset ohjelmat ja ympäristökysymys*. Oulun yliopisto, Working papers, REDEC Kajaani 17. Kajaani. 138 s.

Tuomi, Timo & Saarinen, Timo & Tennosmaa, Tiina (2004) *Rakennusperinnön tulevaisuus. Puheenvuoroja teemavuoden aiheista*. Rakennustieto, Helsinki. 88 s.

Ympäristöministeriö (2005) *Maankäyttö- ja rakennuslain toimivuus. Arvio laista saaduista kokemuksista*. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 781. Helsinki. 178 s.

8. Ympäristökasvatuksen tutkimus

Cantell, Hannele & Larna, Riitta (2006) *Ympäristövastuullisuus nuorten sanoissa ja teoissa*. Helsingin kaupungin opetusviraston julkaisusarja A 1. Helsinki. 82 s.

Cantell, Hannele (2004) *Ympäristökasvatuksen käsikirja*. PS-Kustannus, Opetus 2000. Helsinki. 241 s.

Cantell, Hannele (2005) Aktiivinen kansalaisuus ja ympäristövastuullisuus maantieteen opetuksessa. *Teoksessa "Maantiede mun silmäni avaa, maapalloa katselemaan: Juhlakirja lehtori Jorma Kytömäen maantieteen puolesta tekemän työn kunniaksi"*. Turun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja A. Turku. ss. 103-113.

Cantell, Hannele (2006) Aktiivinen kansalaisuus - nuoret ympäristövaikuttajina. *Teoksessa "Ojanperä & al. (toim.) Näkökulmia aktiiviseen kansalaisuuteen"*. Helsingin yliopisto, Viikin normaalikoulun julkaisuja. Helsinki. ss. 43-59.

Cantell, Hannele (2006) From environmental awareness to responsibility. Challenges and possibilities. *Sustainable Development through Education : Proceedings of the International Conference on Environmental Education. Helsinki, 14 June 2005*. University of Helsinki. Research Report 268. Helsinki. ss. 155-168.

Jeronen, Eila & Kaikkonen, Marjatta (1997) *Miksi, mitä ja miten? Ympäristökasvatuksen suunnittelu ja toteutuminen eri kouluasteilla*. Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan opetusmonisteita ja selosteita 72. Oulu. 148 s.

Jeronen, Eila (1998) Ympäristökasvatuksen mahdollisuudet. *Natura 35(3)*, 17-20.

Kaikkonen, Marjatta (2000) *Eheys yksilön persoonaa ja ympäristöä kehittävässä elinikäisessä oppimisessa*. Lapin yliopisto, Acta Universitatis Lapponiensis 31. Rovaniemi. 170 s.

Kaivola, Taina (2000) *GLOBE-ohjelma ympäristökasvatuksen innovaationa Suomessa*. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos, Tutkimuksia 218. Helsinki. 216 s.

Kiilakoski, Tomi & Tomperi, Tuukka & Vuorikoski, Marjo & al. (2005) *Kenen kasvatus? Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus*. Vastapaino, Tampere. 358 s.

Louhimaa, Eila (2002) *Luonnon sosiaalinen konstruointi, ympäristödiskurssit ja ympäristöön orientoiva kasvatus. Tutkimus institutionaalisen ympäristökasvatuksen yhteiskunnallisista rakenne-ehdoista ja kulttuuristen mahdollisuuksien kentistä*. Acta Universitatis Ouluensis. Series E Scientiae rerum socialium 56, Oulu. 294 s.

Louhimaa, Eila (2003) Institutionaalinen ympäristökasvatus - modernin yhteiskunnan mallilapsi? *Teoksessa "Ympäristökasvatus"*. Metla, Joensuun tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja. Joensuu. ss. 57-73.

Loukola, Marja-Leena & Isoaho, Simo & Lindström, Kaisa (2001) *Education for sustainable development in Finland*. Ministry of Education, Department for education and science policy, publication series 89. Helsinki. 123 s.

Lovén, Lasse (2003) *Ympäristökasvatus*. Seminaari Kolin kansallispuistossa 18.-19.4.2002. Ympäristökasvatus 2002, Koli Environmental Education, Koli. 264 s.

Nevanpää, Tiina (2005) *"Sillä vois olla jotain tekemistä näitten kasvihuonekaasujen kanssa" – Ilmaston lämpeneminen yläluokkalaisten käsityksissä.* Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylä. 189 s.

Åhlberg, Mauri (1998) *Ecopedagogy and ecodidactics. Education for sustainable development, good environment and good life.* Joensuun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunnan selosteita 69. Joensuu. 144 s.

9. Ympäristöoikeuden tutkimus

Alanen, Jouni & Marttinen, Kari (1998) *Ilmastopimuksen täytäntöönpano yhteistoteutuksella - oikeudellisia näkökohtia.* Edita, Kauppa- ja teollisuusministeriön tutkimuksia ja raportteja 17. Helsinki. 83 s.

Berglund, Marko (2005) *International environmental law-making and diplomacy review 2004.* University of Joensuu, UNEP Course Series 1. Joensuu. 223 s.

Ekroos, Ari (1997) *Ympäristön- ja luonnonsuojeluoikeuden perusteet. Johdatusta ympäristönsuojelua ja luonnonsuojelua sekä luonnonvarojen käyttöä koskevaan lainsäädäntöön.* Edita, Helsinki. 298 s.

Ekroos, Ari (2002) *Ympäristöoikeuden pääpiirteet.* WSOY lakitieto, Helsinki. 560 s.

Hollo, Erkki (2004) Ajatuksia viranomaisharkinnan lähteistä ja rajoista ympäristöoikeudessa. *Teoksessa " Juhlajulkaisu Pekka Hallberg 1944-12/6-2004".* Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja. Helsinki. ss. 78-91.

Hollo, Erkki J. (1998) *Johdatus ympäristöoikeuteen. (2., uud. p ed.)* Lakimiesliiton kustannus, Helsinki. 352 s.

Hollo, Erkki J. (1999) Biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja oikeudenmukaisuus. *Teoksessa " Oikeus ja oikeudenmukaisuus".* Oikeustieteen päivät 3.-4.6.1999 Joensuussa. Joensuun yliopisto, ss. 109-120.

Hollo, Erkki J. (2001) *Ympäristönsuojeluoikeus.* WSOY, Helsinki. 592 s.

Hollo, Erkki J. (2004) *Ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojeluoikeus.* Talentum, Juridica-kirjasarja 6. teos. Helsinki. 499 s.

Hollo, Erkki J. (2006) *Maankäyttö- ja vesioikeus.* Talentum, Helsinki. 579 s.

Kalimo, Harri (2004) *Recycling electronics - At the crossroads of contemporary environmental and free trade law.* Turun yliopisto. 363 s.

Koivurova, Timo (2003) The importance of international environmental law in the arctic. *The Finnish yearbook of international law (14)* 341-351.

Kuokkanen, Tuomas (2000) International law and the expropriation of natural resources. *The Finnish yearbook of international law (11)*, 325-357.

- Kuusiniemi, Kari & Majamaa, Vesa & Vihervuori, Pekka (1998) *Maa-, vesi- ja ympäristöoikeuden käsikirja*. Tietosanoma, Business books. Helsinki. 777 s.
- Kuusiniemi, Kari (1997) *Ympäristömuutosten korvattavuus pakkotoimitilanteissa*. Lakimiesliiton kustannus, Helsinki. 361 s.
- Kuusiniemi, Kari (2001) Biodiversiteetin suojelu ja oikeusjärjestyksen ristiriidat. *Oikeustiede* 34, 155-306.
- Kuusiniemi, Kari (2001) *Miten ympäristönsuojelulakia sovelletaan yrityksen lupamenettelyssä. Oikeudellinen analyysi*. Teollisuuden ja työnantajain keskusliitto, Helsinki. 128 s.
- Kuusiniemi, Kari (2001) *Uusi ympäristönsuojelulainsäädäntö*. Edita, Helsinki. 513 s.
- Määttä, Kalle (1997) *Environmental taxes: From an economic idea to a legal institution*. Kauppakaari, Helsinki. 429 s.
- Määttä, Tapio (1999) *Maanomistusoikeus. Tutkimus omistusoikeusparadigmoista maaomaisuuden käytön ympäristöoikeudellisen sääntelyn näkökulmasta*. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja 220. Helsinki. 538 s.
- Pennanen, Jaana (1997) *Ympäristörikosoikeus ympäristön pilaantumisen vähentämisessä*. Uudenmaan ympäristökeskus, Monisteita 15. Helsinki. 72 s.
- Pirjatanniemi, Elina (2001) *Ympäristörikokset*. Lakimiesliiton kustannus, Helsinki. 197 s.
- Pirjatanniemi, Elina (2005) Ympäristörikokset talouden rikoksina. *Teoksessa "Rikos, rangaistus ja prosessi"*. Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja. Turku. ss. 261-282.
- Ranta, Jouni (2001) *Varautumisperiaate ympäristöoikeudessa*. Väitösk. Espoo. 261 s.
- Savolainen, Jukka (1997) *Luonnonsuojelulaki perusteluineen*. Edita, Helsinki. 71 s.
- Similä, Jukka (2006) *Muutoksenhaku ympäristölupa-asioissa*. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 4. Helsinki. 44 s.
- Tuomainen, Jouko & Tuomala, Jari (1997) *Hallintopäätös saastuneen maa-alueen kunnostamisesta - erityisesti jätehuoltolainsäädännön kannalta*. Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas 20. Helsinki. 98 s.
- Tuomainen, Jouko (2001) *Vastuu saastuneesta ympäristöstä*. WSOY Lakitieto, Helsinki. 513 s.
- Tuomainen, Jouko (2006) *Vastuu pilaantuneen ympäristön puhdistamisesta*. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja. E-sarja n:o 15. Helsinki. 259 s.